

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej
ul. Lwowska 1
87-100 Toruń

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **geografia**

1. Poziom/y studiów: **pierwszego stopnia (poziom 6), drugiego stopnia (poziom 7)**
2. Forma/y studiów: **stacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o Ziemi i środowisku, I stopień	100	61
Nauki o Ziemi i środowisku, II stopień	77	65

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, I stopień	64	39
	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna, II stopień	41	35

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA	
K_W01	rozumie w zaawansowanym stopniu zjawiska i procesy zachodzące w przestrzeni geograficznej
K_W02	w interpretacji zjawisk i procesów przyrodniczych bazuje na wiedzy empirycznej, rozumiejąc w pełni znaczenie metod matematycznych i statystycznych
K_W03	ma wiedzę z zakresu matematyki, fizyki i chemii niezbędną dla zrozumienia w stopniu zaawansowanym zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej
K_W04	ma wiedzę w zakresie najważniejszych problemów z zakresu geografii oraz zna ich powiązania z innymi dyscyplinami przyrodniczymi
K_W05	ma wiedzę w zakresie znajomości pojęć i stosowania terminologii przyrodniczej (w tym przede wszystkim geograficznej) w stopniu zaawansowanym
K_W06	ma wiedzę w zakresie statystyki i informatyki pozwalającą na opisywanie i interpretowanie zjawisk przyrodniczych
K_W07	ma zaawansowaną wiedzę w zakresie stosowanych metod, technik i narzędzi badawczych w przedmiocie geografii
K_W08	rozumie związki między osiągnięciami geografii a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej
K_W09	zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii
K_W10	zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego; potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej
K_W11	zna zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu geografii
K_W12	zna zasady promocji zdrowia i zdrowego trybu życia
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	stosuje w stopniu zaawansowanym techniki i narzędzia badawcze w zakresie geografii
K_U02	rozumie literaturę z zakresu geografii w języku polskim; czyta ze zrozumieniem teksty naukowe w języku angielskim

K_U03	wykorzystuje dostępne źródła informacji, w tym źródła elektroniczne
K_U04	wykonuje zlecone zadania badawcze lub ekspertyzy pod kierunkiem opiekuna naukowego
K_U05	stosuje metody statystyczne oraz algorytmy i techniki informatyczne do opisu zjawisk i analizy danych
K_U06	przeprowadza obserwacje oraz wykonuje pomiary w terenie lub laboratorium
K_U07	wykazuje umiejętność poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł
K_U08	wykorzystuje język naukowy w podejmowanych dyskursach ze specjalistami z wybranej dyscypliny naukowej
K_U9	potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii; brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich (z zakresu nauk przyrodniczych)
K_U10	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
K_U11	posiada specjalistyczne umiejętności ruchowe z zakresu wybranych rekreacyjno-sportowych form aktywności fizycznej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	jest gotów do ciągłego doskonalenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych
K_K02	potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_K04	jest w stanie prawidłowo zidentyfikować i rozstrzygać dylematy związane z wykonywaniem zawodu
K_K05	jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własnej i innych; umie postępować w stanach zagrożenia
K_K06	wykazuje potrzebę stałego aktualizowania wiedzy kierunkowej
K_K07	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i kreatywny
K_K08	potrafi krytycznie ocenić swoją wiedzę

Studia drugiego stopnia

Symbol	Po ukończeniu studiów absolwent osiąga następujące efekty uczenia się:
WIEDZA	
K_W01	rozumie w pogłębionym stopniu złożone zjawiska i procesy zachodzące w przestrzeni geograficznej
K_W02	konsekwentnie stosuje i upowszechnia zasadę ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów geograficznych w pracy badawczej i działaniach praktycznych
K_W03	ma pogłębioną wiedzę z zakresu nauk geograficznych oraz nauk pokrewnych, zna miejsce geografii w systemie nauk i jej relację do innych dyscyplin naukowych
K_W04	ma pogłębioną wiedzę w zakresie aktualnie dyskutowanych w literaturze kierunkowej problemów z zakresu nauk geograficznych
K_W05	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą metodologii i kierunków badań geograficznych, ich planowania oraz stosowania nowoczesnych technik i narzędzi badawczych
K_W06	zna zaawansowane metody statystyczne analizy i prognozowania zjawisk oraz procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej, a także narzędzia informatyczne do identyfikowania rządzących nimi prawidłowości
K_W07	zna specjalistyczne narzędzia informatyczne (geoinformatyczne) do zbierania, analizy i wizualizacji danych geograficznych i wie, jak planować badania z ich wykorzystaniem
K_W08	zna zasady bezpieczeństwa, higieny i ergonomii pracy
K_W09	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego oraz własności intelektualnej, potrafi korzystać z zasobów informacji patentowej
K_W10	zna możliwości korzystania z wiedzy praktycznej z zakresu nauk geograficznych w tworzeniu i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości oraz ma wiedzę na temat sposobów pozyskiwania funduszy na realizację projektów naukowych i aplikacyjnych
K_W11	ma pogłębioną wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych i pokrewnych geografii oraz głównych nurtów filozoficznych lub socjologii
UMIEJĘTNOŚCI	
K_U01	stosuje zaawansowane techniki i narzędzia badawcze w zakresie nauk geograficznych
K_U02	potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie specjalistycznej terminologii

K_U03	korzysta z danych analogowych i zasobów elektronicznych, w tym internetowych, potrafi dokonać ich krytycznej analizy i selekcji
K_U04	planuje i wykonuje zadania badawcze lub ekspertyzy w zakresie specjalności geograficznej pod kierunkiem opiekuna naukowego
K_U05	stosuje specjalistyczne metody statystyczne oraz techniki i narzędzia informatyczne do analizy złożonych zjawisk geograficznych
K_U06	potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać złożone zjawiska zachodzące w przestrzeni geograficznej, analizować ich przyczyny i przebieg, stawiać hipotezy badawcze i je weryfikować, formułować uzasadnione wnioski
K_U07	zbiera, porządkuje i interpretuje dane empiryczne (terenowe, laboratoryjne) z zakresu nauk geograficznych oraz wyjaśnia złożone zależności między nimi
K_U08	potrafi samodzielnie formułować racjonalne wnioski na podstawie wiedzy teoretycznej i danych pochodzących z różnych źródeł do opisu i analizowania procesów i zjawisk zachodzących w przestrzeni geograficznej oraz uczestniczyć w dyskusji o charakterze naukowym w zakresie geografii
K_U09	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne w języku polskim i języku obcym (potrafi prowadzić debatę), prezentując wyniki badań szczegółowych zagadnień geograficznych
K_U10	potrafi przygotować i zaprezentować wyniki własnych prac badawczych z zakresu nauk geograficznych w postaci referatu i posteru w języku polskim oraz zredagować doniesienie naukowe w języku obcym
K_U11	wykazuje umiejętności wyboru specjalności i tematu pracy magisterskiej pod kątem przyszłej kariery zawodowej lub naukowej
K_U12	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
K_K01	rozumie potrzebę stałej aktualizacji wiedzy geograficznej i zna jej praktyczne zastosowania, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób
K_K02	współdziała i pracuje w grupie badawczej przyjmując w niej różne role
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga problemy związane z przyszłą karierą zawodową
K_K05	rozumie potrzebę systematycznego studiowania literatury fachowej i popularnonaukowej w celu poszerzania

	i pogłębiania wiedzy kierunkowej
K_K06	jest świadomy zagrożeń i wykazuje odpowiedzialność za ich ocenę, wynikającą ze stosowania określonych technik badawczych, i za tworzenie warunków bezpiecznej pracy
K_K07	ma świadomość znaczenia gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczym z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy
K_K08	ma świadomość znaczenia nowoczesnych technologii i technik badawczych w rozwoju cywilizacyjnym

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Marek Kejna	dr hab./ prof. UMK/ Dziekan Wydziału
Krzysztof Rogatka	dr hab. inż./ prof. UMK / Prodziekan ds. Kształcenia
Marcin Świtoniak	dr hab./ prof. UMK/ Prodziekan ds. Studentów
Mirela Wojciechowska-Berdzik	mgr/ Kierownik dziekanatu
Anita Krawiec	mgr/pracownik dziekanatu
Małgorzata Andrzejewska	mgr/pracownik dziekanatu
Dorota Neumann	lic./pracownik dziekanatu
Przemysław Charzyński	dr hab./ prof. UMK/ Pełnomocnik Dziekana ds. Mobilności
Anna Dubownik	dr, w latach 2016-2019 Pełnomocnik dziekana ds. Summer Camp
Piotr Hulisz	dr hab./ prof. UMK/ Przewodniczący Rady Dyscypliny Nauki o Ziemi i środowisku, Przewodniczący Komisji ds. Geografii (2016- 2020)
Barbara Szyda	dr/ adiunkt/ Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Zawodowych Studentów
Stefania Środa-Murawska	dr/ adiunkt/ Pełnomocnik Dziekana ds. Projektów i Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym
Sławomir Sulik	mgr/Zespół Informatyczno-Wydawniczy

Spis treści

<u>Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów</u>	3
<u>Skład zespołu przygotowującego raport samooceny</u>	7
<u>Spis treści</u>	8
<u>Prezentacja uczelni</u>	9
<u>Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim</u>	11
<u>Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się</u>	11
<u>Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się</u>	15
<u>Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie</u>	24
<u>Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry</u>	35
<u>Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie</u>	41
<u>Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku</u>	47
<u>Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku</u>	50
<u>Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia</u>	56
<u>Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach</u>	70
<u>Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów</u>	72
<u>Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów</u>	77
<u>Część III. Załączniki</u>	79
<u>Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów</u>	79
<u>Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających</u>	88

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Mikołaja Kopernika (UMK) został utworzony w **1945 r.** Obecnie jest największą uczelnią publiczną w województwie kujawsko-pomorskim, jedną z najlepszych w kraju. W jego skład wchodzi 16 wydziałów (13 wydziałów w Toruniu i 3 wydziały w Collegium Medicum w Bydgoszczy). W UMK jest zatrudnionych 4252 osób, w tym 2271 nauczycieli akademickich (m.in. 266 profesorów, 235 profesorów uczelni i 309 dr hab.). Uczelnia oferuje 105 kierunków studiów, w tym 10 w języku angielskim. Działa też 5 szkół doktorskich oraz oferowane są liczne studia podyplomowe i kursy doszkalcające. W UMK są prowadzone badania naukowe na wysokim poziomie, świadczy o tym otrzymane w 2015 r. logo HR Excellence in Research (jako pierwsza uczelnia w Polsce). W 2019 r. w konkursie MNiSW „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” UMK uzyskał status uczelni badawczej. W 2020 r. UMK został członkiem międzynarodowego konsorcjum Young Universities for the Future of Europe (YUFE). W Konsorcjum uczestniczy, oprócz UMK, 9 uczelni z Unii Europejskiej. Szczegółowe informacje o Uniwersytecie są na stronie: <https://www.umk.pl>

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK (WNoZiGP) w Toruniu uzyskał **kategorię A** w ostatniej ocenie parametrycznej jednostek nauk o Ziemi. Na Wydziale kontynuuje się bogate tradycje ośrodka geograficzno-geologicznego Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Wraz z utworzeniem UMK w 1945 r. powstała Katedra Geografii na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. W 1969 r. katedry geograficzne zostały połączone w Instytut Geografii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi. W 2006 r. Instytut przeniósł się do nowego budynku w Kampusie UMK na Bielanych. W 2012 r. Wydział Biologii i Nauk o Ziemi został podzielony i utworzono Wydział Nauk o Ziemi, który w 2019 r. zmienił nazwę na Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK.

Obecnie Wydział jest interdyscyplinarną jednostką łączącą nauki o Ziemi i środowisku, geografie społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną oraz specjalistów z dyscyplin pokrewnych. Wydział posiada strukturę katedralną, funkcjonuje 9 katedr oraz Laboratorium Analiz Środowiskowych i Zespół Informatyczno-Wydawniczy. Działają też Centrum Badań Polarnych oraz Polsko-Chińskie Centrum Badań nad Turystyką. Ponadto Wydział posiada 3 jednostki terenowe: Obserwatorium Meteorologiczne w Toruniu, Stację Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Koniczynie oraz Stację Polarną UMK na Spitsbergenie, najdalej na północ położoną polską jednostkę badawczą.

Na Wydziale są zatrudnione 74 osoby, w tym 2 pracowników badawczych, 55 pracowników badawczo-dydaktycznych i 3 dydaktycznych oraz 6 pracowników administracji i 7 pracowników inżyniersko-technicznych. Wśród nauczycieli jest 5 profesorów, 29 profesorów uczelni, 19 adiunktów i 5 asystentów. Pracownicy Wydziału prowadzą badania naukowe z zakresu nauk o Ziemi, geografii społeczno-ekonomicznej, gospodarki przestrzennej, turystyki i rekreacji, kartografii i GIS, kultury fizycznej, zdrowia, sportu i wellness i innych. Badania te mają często charakter interdyscyplinarny i są prowadzone we współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. W latach 2016-2019 pracownicy Wydziału opublikowali 24 monografie oraz 170 artykułów z listy JCR. Były one zacytowane 2771 razy (wg Web of Sciences). Wydział wydaje 3 czasopisma naukowe: Bulletin of Geography – Socio-Economic Series (40 pkt.), Bulletin of Geography – Physical Geography Series (20 pkt.) i Journal of Education, Health and Sport (5 pkt.).

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie Nauki o Ziemi i środowisku oraz stopnia doktora w dyscyplinie geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

Ryc. Struktura organizacyjna Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK

W roku akad. 2020/21 uruchomiono następujące kierunki studiów:

- geografia (studia I i II stopnia),
- geoinformacja środowiskowa (studia II stopnia),
- gospodarka przestrzenna (studia inżynierskie),
- gospodarka przestrzenna i geozarządzanie (studia II stopnia),
- turystyka i rekreacja (studia I i II stopnia).

Wydział prowadzi Studia Doktoranckie z zakresu geografii, a od roku akad. 2019/2020 uczestniczy również w szkołach doktorskich: Nauk Społecznych, Nauk Ścisłych i Przyrodniczych i angielskojęzycznej interdyscyplinarnej szkole doktorskiej Academia Copernicana.

Zarówno na badania, jak i na podnoszenie poziomu kształcenia Wydział uzyskuje środki ze źródeł zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Aktywnie uczestniczy w projekcie „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. Prowadzone badania oraz koncepcja kształcenia są zgodne z misją i strategią rozwoju Wydziału na lata 2013-2020. Szczegółowe informacje o WNoZiGP znajdują się na stronie:

<https://www.geo.umk.pl>

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. Powiązania koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni

Studia na kierunku geografia (I i II stopień) są zbieżne z misją i celami strategicznymi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (<https://www.umk.pl/uczelnia/dokumenty/misja/>) oraz z celami strategicznymi Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej (WNoZiGP) <https://www.geo.umk.pl/wydzial/misja> (**Zał. 2.1a; Zał. 2.1b**). Misją Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu jest rozwijanie i upowszechnianie wiedzy, w szczególności przez prowadzenie badań naukowych i udostępnianie ich wyników, nauczanie na poziomie akademickim, prowadzenie różnych form działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej, odpowiadających aktualnym i przyszłym potrzebom i aspiracjom społeczeństwa a także kształcenie pracowników naukowych. Podczas kształcenia na kierunku geografia duży nacisk kładziony jest także na kompetencje miękkie, które ułatwiają pracę w grupie i pomagają aktywnie działać na rynku pracy.

Program kształcenia na kierunku geografia stanowi oryginalną ofertę edukacyjną (**Zał. III.2.1a; Zał. III.2.1b; Zał. III.2.1c**). Zgodnie z ideą procesu bolońskiego; wyraża dążenie do wszechstronnego rozwoju studentów, przekazania wiedzy i umiejętności oraz kształtowania postaw studentów; uwzględnia potrzeby rynku pracy, oczekiwania środowiska gospodarczego, instytucji samorządowych i organizacji społecznych. W ofercie edukacyjnej zwracają uwagę zróżnicowane treści i form kształcenia z dużym udziałem zajęć praktycznych: ćwiczeń audytoryjnych, laboratoriów, zajęć komputerowych, ćwiczeń terenowych, praktyk oraz zajęć z języka obcego. Program studiów zapewnia mobilność studiowania w Polsce (program MOST) oraz za granicą (program Erasmus+). Ponadto Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej aktywnie włączył się w „Inicjatywę Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. Koncepcja kształcenia na obu stopniach studiów kierunku geografia opiera się na zasadzie interdyscyplinarności. Podstawowym celem kształcenia jest wyposażenie studenta w aktualną wiedzę i umiejętności bazujące na osiągnięciach naukowych i doświadczeniach aplikacyjnych pracowników naukowo-dydaktycznych w ramach dyscyplin Nauki o Ziemi i środowisku oraz Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna.

Kształcenie na studiach I i II stopnia na kierunku geografia jest komplementarne. Na studiach I stopnia położono nacisk na wiedzę i umiejętności z zakresu geografii fizycznej i geografii społeczno-ekonomicznej uzupełniane o zajęcia praktyczne (ćwiczenia, laboratoria, zajęcia terenowe). Wiedza i umiejętności zdobyte na studiach I stopnia są pogłębiane na studiach II stopnia, gdzie prowadzący kładą nacisk na rozwijanie indywidualnych zainteresowań studentów, prace nad warsztatem metodologicznym, zapoznanie z nowoczesną aparaturą pomiarowo-badawczą i narzędziami geoinformatycznymi w efekcie przygotowując do wejścia na rynek pracy. Tak skonstruowany program studiów, opierający się o związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy różnymi obszarami wiedzy i praktyki, odpowiada na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, jednocześnie jest zgodny z oczekiwaniami studentów i kandydatów.

2. Związek kształcenia z prowadzoną działalnością naukową

Kształcenie na studiach I i II stopnia na kierunku geografia opiera się na wykorzystaniu potencjału naukowego w zakresie prowadzonych badań, które często mają charakter interdyscyplinarny. Na studiach I stopnia studenci zdobywają wiedzę z zakresu: obrazowania powierzchni Ziemi, zjawisk i procesów w atmosferze i hydrosferze, zjawisk i procesów w litosferze, geografii społeczno-ekonomicznej, planowania i zagospodarowania przestrzennego, geografii regionalnej, systemów informacji geograficznej. Na studiach II stopnia studenci zdobywają wiedzę z zakresu: współczesnych procesów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych na świecie, przedmiotów metodycznych, współczesnych problemów przyrodniczych i społeczno-gospodarczych w Polsce oraz geografii stosowanej. Treści programowe poszczególnych grup przedmiotów odwołują się do najnowszych osiągnięć naukowych, metodologicznych oraz do praktyki. To z kolei rzutuje na dobór tematów i opiekunów prac dyplomowych. Studenci mają dużą swobodę w doborze tematyki pracy dyplomowej, którą chcą realizować, zawsze mogąc liczyć na merytoryczne wsparcie pracowników WNoZIGP.

Przyznanie UMK statusu Uczelni Badawczej otworzyło nowe możliwości przed społecznością akademicką, w tym w szczególności przed studentami. Na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika (jako jednej z 10 uczelni w kraju) przyznany został status Uczelni Badawczej. Jednym z kryteriów branych pod uwagę w konkursie były rozwiązania w zakresie dydaktyki. Ogólnym celem „Inicjatywy Doskonałości – Uczelnia Badawcza” jest zwiększenie udziału studentów w badaniach naukowych, doskonaleniu umiejętności językowych oraz wzmocnienie mobilności (staże, konferencje) wśród studentów. W ten sposób studenci geografii (i nie tylko) będą mogli składać wnioski o granty na badania w ramach których mogą realizować prace dyplomowe, aplikować o wyjazdy na staże zagraniczne, brać udział w kursach językowych (<https://www.umk.pl/idub/>).

3. Zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Koncepcja kształcenia na kierunku geografia uwzględnia potrzebę kształcenia specjalistów, którzy posiadają wysokie kwalifikacje praktyczne. W trakcie kształcenia studenci zdobywają niezbędną wiedzę teoretyczną nastawioną na jej aplikacyjny wymiar. Taki profil absolwenta odpowiada potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, u których studenci odbywają praktyki, dokonują oceny poziomu realizacji każdego z założonych efektów kształcenia – weryfikują wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne podczas toku praktyk. Wpisują także swoje uwagi i spostrzeżenia odnośnie wiedzy i kompetencji studenta-praktykanta. Na podstawie analizy dokumentów można stwierdzić, że pracodawcy nie zgłaszają braków wiedzy i umiejętności wśród studentów geografii odbywających praktyki (porównaj Kryterium 6). Często praktyki studenckie kończą się podpisaniem umowy o pracę, co świadczy o odpowiednim wyposażeniu studentów geografii w wiedzę i umiejętności wymagane do realizacji zadań zawodowych.

4. Sylwetka absolwenta

Geografia to kierunek studiów, który rozwija wiedzę o systemie człowiek – przyroda, pozwalający na nabycie umiejętności skutecznego zarządzania tymi relacjami w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Oferowany kierunek studiów jest z założenia multidyscyplinarny, ponieważ łączy zagadnienia z zakresu nauk o Ziemi i środowisku, geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej oraz nauk pokrewnych.

Studia I stopnia na kierunku geografia przygotowują pod kątem wiedzy i umiejętności do analizowania i interpretowania w sposób kompleksowy procesów i zjawisk fizycznych przyrodniczych oraz społecznych zachodzących w środowisku geograficznym. Studenci wyjaśniają rozkład przestrzenny różnych form działalności gospodarczej człowieka oraz określają jego wpływ na przeobrażenia środowiska geograficznego. Studia na kierunku geografia przygotowują absolwentów do rozwiązywania problemów związanych ze zrównoważonym rozwojem środowiska, w którym bezpieczeństwo zasobów i systemów podtrzymujących życie jest zagrożone przez antropopresję. W procesie dydaktycznym dużą część zajęć stanowią laboratoria oraz zajęcia komputerowe z wykorzystaniem zaawansowanych systemów informacji geograficznej (GIS). Studenci potrafią pozyskiwać, przetwarzać i wykorzystywać dane przestrzenne, a także zdobywają umiejętności wykonywania zaawansowanych analiz. W programie studiów zaplanowano zajęcia terenowe oraz praktyki pod opieką wyspecjalizowanej kadry, podczas których studenci poznają specyfikę pozyskiwania danych o środowisku i społeczeństwie oraz stosują w praktyce metody analizy danych, obsługują i wykorzystują aparaturę pomiarową i badawczą. Absolwenci II stopnia studiów potrafią przeanalizować i ocenić złożone zjawiska przyrodniczo-społeczno-gospodarcze w odniesieniu do uwarunkowań lokalnych, regionalnych, krajowych i globalnych. Wykazują się także dobrą znajomością narzędzi statystycznych, matematycznych, geoinformatycznych i potrafią je wykorzystać w pracach o charakterze naukowym. Absolwenci II stopnia studiów potrafią także pracować w grupie i są świadomi potrzeby samodoskonalenia się, która służy podnoszeniu kompetencji.

Absolwenci kierunku geografii mogą podejmować pracę w charakterze geoanalityka na różnych szczeblach administracji samorządowej i rządowej oraz w służbach państwowych odpowiedzialnych np. za badanie opinii społecznych, zarządzanie kryzysowe oraz ochronę środowiska i racjonalną gospodarkę jego zasobami, za badanie opinii społecznych. Są dobrze przygotowani do pracy w placówkach naukowo-badawczych, krajowych i zagranicznych firmach konsultingowych przygotowujących opracowania planistyczno-środowiskowe (np. ocena oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji, audyty krajobrazowe, zarządzanie obszarami chronionymi), czy też w pracowniach zajmujących się geomarketingiem (np. studia lokalizacyjne) albo w firmach zajmujących się tworzeniem map cyfrowych. Dodatkowo absolwent geografii (studiów II stopnia) może zostać zatrudniony w jednostkach naukowo-badawczych lub kontynuować naukę na studiach podyplomowych lub w szkole doktorskiej.

5. i 6. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia i kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

Kierunek geografia spełnia wymogi stawiane przed studiami o profilu ogólnoakademickim. Profil ogólnoakademicki najlepiej odpowiada kształceniu realizowanemu na tym kierunku, którego celem nadrzędnym jest przekazanie studentom wiedzy i podstawowych umiejętności praktycznych właściwych dla nowoczesnej, szeroko rozumianej geografii z całym jej spektrum teoretyczno-praktycznym. Programy studiów I i II stopnia studiów na kierunku geografia zostały opracowane w oparciu o wytyczne wydziałowe (m.in. Procedury Zapewnienia Jakości Kształcenia, Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia - porównaj Kryterium 10). W 2018 roku w programie studiów I i II stopnia ujednolicono punktację ECTS dostosowując ją tym samym do wymogów Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku (Uchwała nr 32 Rady Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26.04.2019 roku w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku geografia oraz Uchwała nr 42 Rady Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26.04.2019 roku w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku geografia

(**Załącznik 1.1 i Załącznik 1.2**) w oparciu o Uchwałę Nr 5 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (z późniejszymi zmianami) (**Załącznik 1.3**).

Do kluczowych efektów uczenia się na studiach I stopnia na kierunku geografia w zakresie wiedzy zalicza się m.in.: posiadanie wiedzy z zakresu najważniejszych problemów z zakresu geografii oraz ich powiązań z innymi dyscyplinami przyrodniczymi (K_W04); rozumienie związków między osiągnięciami geografii a możliwościami ich wykorzystania w życiu społeczno-gospodarczym z uwzględnieniem zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (K_W08); posiadanie wiedzy odnośnie zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującej wiedzę z zakresu geografii (K_W11). Kluczowymi efektami kształcenia na I stopniu geografii w zakresie umiejętności są m.in.: stosowanie w stopniu zaawansowanym technik i narzędzi badawczych w zakresie geografii (K_U01); wykonywanie zleconych zadań badawcze lub ekspertyz pod kierunkiem opiekuna naukowego (K_U04); wykazywanie umiejętności poprawnego wnioskowania na podstawie danych pochodzących z różnych źródeł (K_U07). Z kolei kluczowymi efektami kształcenia na I stopniu geografii w zakresie kompetencji społecznych jest m.in.: gotowość do ciągłego doskonalenia się i podnoszenia kompetencji zawodowych (K_K01) oraz właściwe określenie priorytetów służących realizacji określonego przez siebie lub innych zadania (K_K03).

Do kluczowych efektów uczenia się na studiach II stopnia na kierunku geografia w zakresie wiedzy zalicza się m.in.: rozumienie w pogłębionym stopniu złożonych zjawisk i procesów zachodzących w przestrzeni geograficznej (K_W01); stosowanie i upowszechnianie zasady ścisłego, opartego na danych empirycznych, interpretowania zjawisk i procesów geograficznych w pracy badawczej i działaniach praktycznych (K_W02); posiadanie pogłębionej wiedzy z zakresu nauk geograficznych oraz nauk pokrewnych, znajomość miejsca geografii w systemie nauk i jej relację do innych dyscyplin naukowych (K_W03). Kluczowymi efektami kształcenia na II stopniu geografii w zakresie umiejętności są m.in.: umiejętność korzystania z danych analogowych i zasobów elektronicznych, w tym internetowych, tak aby dokonać ich krytycznej analizy i selekcji (K_U03); zdolność prawidłowego interpretowania i wyjaśniania złożonych zjawisk zachodzących w przestrzeni geograficznej połączona z umiejętnością analizowania ich przyczyn i przebiegu, stawianie hipotez badawczych i umiejętność ich weryfikacji i formułowania wniosków (K_U06); zdolność przygotowania i zaprezentowania wyników własnych prac badawczych z zakresu nauk geograficznych w postaci referatu i posteru w języku polskim oraz umiejętność zredagowania doniesienia naukowego w języku obcym (K_U10). Z kolei kluczowymi efektami kształcenia na studiach II stopnia w zakresie kompetencji społecznych jest m.in.: współdziałanie i praca w grupie badawczej w różnych rolach (K_K02) oraz świadomość znaczenia gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności w rozwoju społeczno-gospodarczym z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju, w połączeniu z myśleniem i działaniem w sposób przedsiębiorczy (K_K07). Ponadto każdy przedmiot ma zdefiniowane przedmiotowe efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które odnoszą się do kierunkowych efektów uczenia się. Efekty uczenia się, na studiach I i II stopnia, są spójne, uwzględniają stopniowe, systematyczne poszerzanie wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych podczas całego procesu kształcenia i w późniejszej pracy zawodowej. Wszystkie efekty uczenia się znajdują swoje odzwierciedlenie w sylabusach do przedmiotów (**Załącznik 1.4**).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Dobór kluczowych treści kształcenia

Program kształcenia na kierunku geografia (studia I i II stopnia) jest zgodny z Uchwałą Nr 139 Senatu UMK z dnia 29 października 2019 r. w sprawie wytycznych dotyczących programów studiów na UMK w Toruniu (**Załącznik 2.1b**). Są to studia interdyscyplinarne, obejmujące dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. W dyscyplinach tych pracownicy Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej wykazują się osiągnięciami i dorobkiem naukowym. Zatem treści kształcenia przedmiotów, które znalazły się w programach studiów I i II stopnia, są powiązane z działalnością badawczą prowadzoną na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz powstały w oparciu o kierunkowe efekty uczenia się. Kształcenie realizowane jest w oparciu o najnowsze podręczniki, literaturę fachową (zarówno w języku angielskim jak i polskim) oraz o własne publikacje. Treści kształcenia dotyczą przede wszystkim procesów i zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym, procesów geologicznych, geomorfologicznych, klimatycznych, hydrologicznych, glebowych, zagadnień związanych z kształtowaniem, ochroną i audytem środowiska oraz zagadnień funkcjonalno-przestrzennych dotyczących procesów i zjawisk społeczno-ekonomicznych w różnych skalach przestrzennych.

W programie studiów dla kierunku geografia (stopień I i II) określone zostały zajęcia wraz z przypisanymi do nich efektami kształcenia (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) i treściami programowymi zapewniającymi uzyskanie tych efektów. Plan studiów obejmuje spis wszystkich przedmiotów wraz z: formami zajęć, wymiarem godzin i punktami ECTS, spisem egzaminów i zaliczeń oraz obowiązkowych praktyk i ćwiczeń terenowych wraz z ich wymiarem godzinowym i liczbą punktów ECTS (**Załącznik III.2.1a, Załącznik III.2.1b, Załącznik III.2.1c**).

2. i 3. Metody kształcenia oraz zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

Na studiach I i II stopnia kierunku geografia, zajęcia realizowane są z wykorzystaniem różnych form kształcenia. Są to wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria i seminaria przedmiotowe, seminaria dyplomowe, lektoraty, zajęcia terenowe. Metody kształcenia wykorzystywane w procesie dydaktycznym prowadzonym na kierunku geografia są nastawione na motywowanie studenta do aktywnego udziału w zajęciach i mają wysoce inkluzyjny charakter. Dobór metod kształcenia prowadzi do osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się, dostosowany także jest do przekazywanej wiedzy, rozwijanych umiejętności i kompetencji społecznych.

Pracownicy prowadzący zajęcia na WNoZiGP wykorzystują nowoczesne techniki nauczania m.in.: wykłady problemowe, pogadanki, burzę mózgów, metodę projektów. Inne metody aktywizujące, wykorzystywane podczas prowadzenia np. ćwiczeń to: panele dyskusyjne, analizy studiów przypadku, pytania kontrolne podsumowujące zajęcia. Każda z metod nauczania wsparta jest nowoczesnymi technikami przekazu multimedialnego (m.in. platforma MS Teams, Moodle). Metody i techniki kształcenia na odległość znalazły szczególne zastosowanie w trakcie nauczania zdalnego, podczas trwania pandemii. Pracownicy WNoZiGP biorą także udział w szkoleniach, kursach i programach dotyczących innowacyjnych metod uczenia. Metody kształcenia są tak dobrane, że umożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a także aktywizują studentów i zachęcają ich do samodzielnej pracy. W ramach zajęć studenci przygotowują i wygłaszają prezentacje wykonane

samodzielnie, włączają się w dyskusję, uczestniczą w burzy mózgów, przygotowują mapy mentalne związane z tematyką zajęć, samodzielnie wykonują doświadczenia, pomiary i obserwacje w laboratorium (wykaz metod znajduje się w sylabusach przedmiotów). Ponadto studenci mają swobodny dostęp do bazy danych i prac naukowych poprzez zasoby analogowe i internetowe Biblioteki Uniwersyteckiej UMK raz WNoZiGP (zbiory kartograficzne i bazy danych cyfrowych).

4. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Ze względu na charakter omawianego kierunku studiów wszystkie zajęcia odbywają się z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Regulamin studiów (https://serwisy.umk.pl/dzorgan/z/lxrdpl/2_Regulamin_studiow_tekst_jednolity.pdf). dopuszcza także szczególny tryb odbywania studiów i zajęć dydaktycznych Student może ubiegać się o indywidualny tryb odbywania zajęć dydaktycznych w ramach: 1) Indywidualnego Planu Studiów lub 2) Indywidualnej Organizacji Studiów. Decyzję w sprawie indywidualnego trybu studiowania podejmuje dziekan na wniosek studenta. W przypadku studenta realizującego studia w ramach Programu kariera dwutorowa, dziekan podejmuje decyzję o przyznaniu Indywidualnego Planu Studiów niezwłocznie po przekazaniu przez dyrektora Uniwersyteckiego Centrum Sportowego decyzji o przyjęciu do Programu.

W ramach Indywidualnego Planu Studiów studentowi zapewnia się indywidualny dobór treści i form kształcenia oraz opiekę dydaktyczno-naukową. Indywidualny dobór treści i form kształcenia polega na: 1) rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku; 2) łączeniu dwu lub więcej specjalności; 3) udziale studenta w pracach badawczych; 4) zmianie planu studiów w związku z odbywaniem części studiów w innej uczelni lub instytucji, w tym zagranicznej; 5) zmianie planu studiów w związku z przyjęciem na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, z uwzględnieniem ustalonych dla kierunku efektów uczenia się i standardów kształcenia; 6) w przypadku studentów studiujących w ramach Programu kariera dwutorowa – zmianie planu studiów w zakresie pozwalającym na kontynuowanie i rozwijanie kariery sportowej z uwzględnieniem ustalonych dla danego kierunku efektów uczenia się, w tym w szczególności wydłużeniu okresu studiowania. Na wniosek studenta dziekan może wyrazić zgodę na studiowanie w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów w szczególności w stosunku do studenta: 1) studiującego na więcej niż jednym kierunku studiów; 2) sprawującego opiekę nad członkami rodziny; 3) z niepełnosprawnościami; 4) realizującego studia w ramach Programu kariera dwutorowa.

Program kariera dwutorowa jest dedykowany dla studentów, którzy osiągają sukcesy sportowe. Istotne jest, że Indywidualna Organizacja Studiów nie zwalnia z obowiązku zaliczania ścieżki przedmiotów przewidzianych planem studiów. Indywidualną Organizację Studiów ustala się na okres nie dłuższy niż rok akademicki. Organizację i sposób realizacji procesu dydaktycznego w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów studenta z niepełnosprawnościami dostosowuje się do rodzaju jego niepełnosprawności. Student, za zgodą dziekana i po przyznaniu Indywidualnego Planu Studiów, może realizować część studiów w innej uczelni, w tym zagranicznej, na zasadach określonych w porozumieniach lub programach wymiany studentów.

Ponadto w UMK działa Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych, który udziela studentom z niepełnosprawnością wszelkich form wsparcia w zakresie porad związanych z trybem studiów, pozyskiwaniem stypendiów, przydzieleniem asystentów, zapewnieniem niezbędnego sprzętu adaptacyjnego, zapewnieniem transportu dla osób z niepełnosprawnością narządu ruchu oraz osób

niewidomych, przygotowywaniem materiałów w alternatywnych formach zapisu, pomocą kandydatom na studia podczas procesu rekrutacji. Nadrzędnym celem Zespołu ds. Studentów Niepełnosprawnych jest dążenie do likwidacji wszelkich barier całkowicie lub częściowo uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym udział w życiu społeczności akademickiej, w tym przede wszystkim barier architektonicznych i transportowych oraz barier w dostępie do zasobów informacyjnych. Szczegółowe informacje odnośnie sytuacji studentów niepełnosprawnych znajdują się na stronie internetowej Zespołu ds. Studentów Niepełnosprawnych (https://bon.umk.pl/pages/main_page/).

5. Harmonogramu realizacji studiów

Na studiach I stopnia kształcenie trwa 6 semestrów i obecnie obejmuje 1829 (studenci rozpoczynający w 2018 r – 1859 – **Załącznik III.2.1a** i **Załącznik III.2.1c**) godzin zajęć o łącznej liczbie punktów ECTS 180 prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich. Zajęcia wynikające z programu studiów uzupełnione są o zajęcia ogólnouniwersyteckie, w tym także prowadzone w języku angielskim. Studia I stopnia umożliwiają uzyskanie wiedzy ogólnej z zakresu geografii oraz obejmują podstawowe przedmioty z zakresu geografii uporządkowane w XV grupach przedmiotów: grupa przedmiotów I (Ogólnych); grupa przedmiotów II (Obrazowanie powierzchni Ziemi); grupa przedmiotów III (Zjawiska i procesy w atmosferze i hydrosferze); grupa przedmiotów IV (Zjawiska i procesy w litosferze); grupa przedmiotów V (Geografia społeczno-ekonomiczna); grupa przedmiotów VI (Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne); grupa przedmiotów VII (Poszerzające wiedzę ogólną); grupa przedmiotów VIII (Geografia regionalna); grupa przedmiotów IX (Systemy informacji geograficznej – GIS); grupa przedmiotów X (Poszerzające wiedzę podstawową); grupa przedmiotów XI (Poszerzające wiedzę z geografii); grupa przedmiotów XII (Wychowanie fizyczne); grupa przedmiotów XIII (Lektorat z języka obcego); grupa przedmiotów XIV (Praktyki zawodowe); grupa przedmiotów XV (Praca dyplomowa i/lub egzamin dyplomowy). Pierwszy stopień kończy się obowiązkowymi 3 tygodniowymi (15 dni roboczych x 8 h. dziennie) praktykami. Praktyki zawodowe odbywają się w firmie lub instytucji o profilu działalności wpisującym się w kierunek studiów geografia. Celem odbycia praktyk jest zdobycie przez studenta praktycznej wiedzy w tzw. otoczeniu społeczno-gospodarczym. Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie udokumentowanej i potwierdzonej obecności. Ponadto wszelkie aktywności studenta muszą być potwierdzone przez opiekuna praktyk wyznaczonego w firmie lub instytucji. Na pierwszym roku studiów studenci przyswajają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach przedmiotów związanych z głównymi działami geografii (np. Geografia ludności i osadnictwa, Meteorologia i klimatologia). Na drugim roku studiów uzupełniają geograficzną wiedzę na przedmiotach takich jak: Teledetekcja i systemy satelitarne oraz Analiza jakości środowiska. Trzeci rok studiów to przede wszystkim pisanie pracy licencjackiej, zajęcia seminaryjne i praktyki. Studia kończą się egzaminem licencjackim. Od roku akademickiego 2019/2020 wprowadzono korektę w programie studiów modyfikującą pulę „Przedmiotów Do Wyboru” (stopień I, semestr V), w efekcie czego zmniejszeniu uległ ich wymiar godzinowy o 30h (**Załącznik III.2.1a** i **Załącznik III.2.1c**).

Program studiów II stopnia realizowany jest w trakcie 4 semestrów i obejmuje 945 godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich uzupełnionych o godziny realizowane w ramach wykładów ogólnouczeniowych, prowadzonych także w języku angielskim. Do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów uczenia się wymaga się od studenta uzyskania 120 punktów ECTS.

Studia II stopnia dają możliwość poszerzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu geografii oraz obejmują przedmioty z zakresu geografii, o charakterze praktyczno-metodycznym, zgrupowane w X grupach przedmiotów: grupa przedmiotów I (Współczesne procesy przyrodnicze i społeczno-gospodarcze na świecie); grupa przedmiotów II (Grupa przedmiotów ogólnych); grupa przedmiotów III (Grupa przedmiotów metodycznych); grupa przedmiotów IV (Współczesne problemy przyrodnicze i społeczno-gospodarcze); grupa przedmiotów V (Geografia stosowana); grupa przedmiotów VI (Ćwiczenia terenowe); grupa przedmiotów VII (Do wyboru); grupa przedmiotów VIII (Lektorat z języka obcego); grupa przedmiotów IX (Praca dyplomowa i/lub egzamin dyplomowy); grupa przedmiotów X (Praktyki). Podczas II stopnia studiów geograficznych kładzie się nacisk na analizę i ocenę procesów oraz zjawisk zachodzących w środowisku geograficznym Ziemi, stosowanie zaawansowanych technik (m.in. matematycznych, statystycznych), geoinformatycznych i narzędzi badawczych z zakresu nauk ścisłych i przyrodniczych oraz nauk społecznych. Podczas procesu kształcenia zwraca się ponadto uwagę na umiejętność wypowiadania się i dyskusowania na tematy dotyczące zagadnień geograficznych oraz pracy w grupie. Te umiejętności przygotowują absolwenta do samodzielnej pracy zawodowej oraz do prowadzenia autonomicznej pracy badawczej.

W końcowej fazie studiów II stopnia odbywa się obligatoryjny 1 tydzień praktyk (5 dni roboczych x 8 h dziennie). Praktyki zawodowe odbywają się w firmie lub instytucji o profilu działalności wpisującym się w kierunek studiów i umożliwiającą praktyczne rozwijanie umiejętności geograficznych. Zaliczenie odbywa się na podstawie udokumentowanej i potwierdzonej obecności. Wszelkie aktywności studenta potwierdzone są także przez opiekuna praktyk wyznaczonego w firmie lub instytucji. Na pierwszym roku studiów II stopnia studenci przyswajają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach przedmiotów związanych z specjalistycznymi działami geografii np. Globalne zmiany klimatu, Procesy i struktury urbanizacji na świecie, Geografia społeczna stosowana, a także seminarium magisterskie. Na II roku studiów II stopnia studenci przyswajają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w ramach przedmiotów m.in: Struktury i procesy gospodarki przestrzennej, Gleboznawstwo stosowane oraz konwersatoria. Student wybiera tematykę pracy magisterskiej w pierwszym semestrze, realizuje ją pod opieką promotora w drugim, trzecim i czwartym semestrze. Studia kończą się egzaminem magisterskim.

6. Harmonogram zajęć, dobór form zajęć, proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, liczebności grup studenckich

Rokrocznie plany zajęć na WNoZiGP dla kierunku geografia sporządzane są na podstawie planu studiów dla kierunku geografia (**Załącznik III.2.3**). Ułożenie efektywnego, zarówno dla kadry akademickiej jak i studentów, planu wymaga wielu przygotowań, wśród których jest pozyskiwanie od wykładowców (szczególnie z innych wydziałów) informacji o ich preferencji i dostępności czasowej. W związku z powyższym plan zajęć przygotowujący jest przez pracownika dziekanatu, pozostającego w stałym kontakcie z pracownikami dydaktycznymi i Prodekanami - ds. Studentów i Kształcenia. Zgodnie z Regulaminem Studiów UMK (§ 13) dziekan WNoZiGP wydziału zatwierdza i ogłasza plany zajęć i terminy zjazdów w USOS i na stronie internetowej wydziału, nie później niż na 10 dni przed rozpoczęciem semestru. Wszelkie zmiany w planie zajęć zgłaszane są przez pracowników do dziekanatu i wprowadzane na bieżąco do planów umieszczonych na stronie WNoZiGP i USOS. W trakcie opracowywania planu na WNoZiGP bierze się pod uwagę jego funkcjonalność z punktu widzenia wydajnego wykorzystania czasu w procesie kształcenia przez studentów. Zajęcia grupowane

są do 6-8 godzin lekcyjnych dziennie z uwzględnieniem przerw obiadowych, co daje możliwość wygospodarowania dnia bez zajęć dydaktycznych. Tak skonstruowany plan uwzględnia potrzeby studentów samodzielnego uczenia się, korzystania z biblioteki i czytelni, konsultacji z nauczycielami akademickimi, uczestnictwa w projektach studenckich.

W semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 plan zajęć został przygotowany zgodnie z wytycznymi reżimu sanitarnego obowiązującego we wrześniu 2020 r., w ramach którego tylko część zajęć miała odbywać się w formie kontaktowej. Semestr został podzielony na dwie części. Wykłady i ćwiczenia audytoryjne nie wymagające kontaktowej formy zajęć, zaplanowano w pierwszych dwóch miesiącach (pierwsza część semestru - październik i listopad). Zabieg ten miał na celu ograniczenie mobilności studentów (mniejsze zagrożenie epidemiczne, zmniejszenie kosztów pobytu w Toruniu) do dwóch miesięcy w drugiej części semestru - grudzień-styczeń. W ich trakcie zaplanowano jedynie wszystkie zajęcia praktyczne – kontaktowe. Taki układ (wykłady przed ćwiczeniami) wymuszony był potrzebą teoretycznego przygotowania studentów (wykłady) do części praktycznej poszczególnych przedmiotów (ćwiczenia). Pogorszenie sytuacji epidemicznej spowodowało, że wszystkie zajęcia prowadzone są obecnie w formie zdalnej. Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii jest prowadzone w trybie zdalnym na platformie e-learningowej. Na zajęcia semestru zimowego z wychowania fizycznego oraz zajęcia z języków obcych student rejestruje się przez Internet na początku roku akademickiego. Zajęcia te odbywają się również zdalnie. Wszystkie zarządzenia JM Rektora dotyczące kształcenia w dobie pandemii są na stronie UMK: <https://www.umk.pl/koronawirus> oraz na stronie WNoZiGP <https://www.geo.umk.pl>.

Procentowy udział poszczególnych form kształcenia wykorzystywanych do przekazywania wiedzy i umiejętności praktycznych na I i II stopniu na kierunku geografia został przedstawiony w tabeli 2.1 i 2.2.

Tab. 2.1. Formy kształcenia: GEOGRAFIA - I STOPIEŃ

Forma kształcenia	Liczba godzin ogółem	Udział procentowy (%)
Wykłady	759	41,5
Ćwiczenia	392	21,4
Laboratoria	225	12,3
Ćwiczenia terenowe	288	15,7
Seminaria	45	2,5
Lektoraty	120	6,6
SUMA	1 829 godzin	100%

Tab. 2.2. Formy kształcenia: GEOGRAFIA - II STOPIEŃ

Forma kształcenia	Liczba godzin ogółem	Udział procentowy (%)
Wykłady	369	39%
Ćwiczenia i konwersatoria	62	6,6%
Laboratoria	345	36,5%
Ćwiczenia terenowe	34	3,6%
Seminaria	105	11,1%
Lektoraty	30	3,2%
SUMA	945 godzin	100%

Na studiach I i II stopnia wykłady stanowią odpowiednio 41,5 % i 39%. Zajęcia o charakterze praktycznym stanowią zatem blisko 60% form kształcenia realizowanych na studiach I i II stopnia na kierunku geografia. Zaliczamy tutaj m.in. ćwiczenia, laboratoria, ćwiczenia terenowe. Proporcja 40% do 60%, na korzyść zajęć praktycznych, zgodna jest z oczekiwaniami studentów i rynku pracy.

Aby maksymalnie zoptymalizować proces dydaktyczny na WNoZiGP wielkość grup studenckich dla poszczególnych rodzajów zajęć dydaktycznych ustalony został w odniesieniu do Zarządzenia nr 16 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia i rozliczania zajęć dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli akademickich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (**Zał. 2.2**). Na WNoZiGP stosuje się zasady wyznaczania liczebności grup studenckich wg ww Zarządzenia:

- wykłady z tego samego przedmiotu prowadzone są łącznie dla wszystkich studentów lub uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej z wyjątkiem przedmiotów prowadzonych na różnych kierunkach studiów, których efekty uczenia się zawierają istotne różnice,
- ćwiczenia są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 20 i nie więcej niż 30 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej,
- laboratoria są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 8 i nie więcej niż 15 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej,
- konwersatoria i seminaria przedmiotowe są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 20 i nie więcej niż 60 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej,
- seminaria dyplomowe są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 8 i nie więcej niż 12 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej,
- lektoraty są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 20 i nie więcej niż 30 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej,
- zajęcia terenowe są prowadzone w grupach liczących nie mniej niż 8 i nie więcej niż 16 studentów, uczestników studiów doktoranckich i szkoły doktorskiej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Dziekan, po uzgodnieniu z Prorektorem ds. Kształcenia, może podjąć decyzję o utworzeniu grup mniejszych niż ustalono w zarządzeniu nr 16.

Absolwent studiów I stopnia posługuje się językiem obcym umożliwiającym komunikowanie się na podstawowym poziomie w zakresie nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej zgodnie z wymaganiami B2 ESOKJ, a absolwent studiów II stopnia posługuje się językiem angielskim umożliwiającym komunikowanie się na podstawowym poziomie w zakresie nauk o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej zgodnie z wymaganiami B2+ ESOKJ. Na studiach I stopnia student zobowiązany jest do wzięcia udziału w 120h lektoratu (III i IV semestr). Student ponadto wybiera przedmiot ogólnouniwersytecki w języku angielskim (30h). Natomiast na studiach II stopnia student odbywa kurs języka angielskiego specjalistycznego w wymiarze 30h oraz wykład ogólnouniwersytecki w języku angielskim (15h). Ponadto studenci wszystkich kierunków studiów prowadzonych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu od roku akademickiego 2020/2021 mogą brać udział w zajęciach anglojęzycznych w ramach Konsorcjum YUFE (Young Universities for the Future of Europe). YUFE jest dużym strategicznym partnerstwem, które skupia 10 młodych uniwersytetów z 10 krajów europejskich oraz 4 partnerów stowarzyszonych. YUFE stawia na otwarte, integrujące i skoncentrowane na studentach nauczanie w języku angielskim dostępne dla każdego studenta UMK (<https://www.umk.pl/yufe/>).

Rozwiązania wykorzystywane na Wydziale nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej stwarzają wszystkim studentom możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz umożliwiają studentom zdobywania wiedzy, rozwijania umiejętności oraz kompetencji społecznych w sposób zgodny z ich oczekiwaniami, predyspozycjami i możliwościami. Szczegółowe wytyczne co do organizacji studiów oraz związanych z nimi praw i obowiązków studenta, w tym szczególne zasady odbywania studiów przez studentów określa Uchwała Nr 39 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 30 kwietnia 2019 r. „Regulamin studiów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu” (**Załącznik 2.3**). Ogólną organizację procesu kształcenia, w ramach każdego roku akademickiego, corocznie reguluje zarządzenie JM Rektora UM w sprawie organizacji roku akademickiego. Dla roku akademickiego 2020/2021 jest to Zarządzenie Nr 257 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 20 listopada 2020 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2020/2021). Określa ono czas trwania poszczególnych semestrów, terminy sesji egzaminacyjnych i poprawkowych oraz terminy przerw międzysemestralnych i wakacji (**Załącznik 2.4**).

7. Program i organizacja praktyk zawodowych

Obowiązkowe praktyki zawodowe stanowią nieodzowny element programu studiów na kierunku geografia (**tabela 2.3**), a ich podstawowym celem jest kształtowanie kompetencji studenta poprzez konfrontację przygotowania teoretycznego z praktyką. Ważne jest wzbogacanie wiedzy teoretycznej oraz rozwijanie umiejętności jej wykorzystania poprzez:

- zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego,
- kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych,
- poznanie zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy i kontroli.

Za równie ważne uznać należy ponadto kształtowanie kompetencji społecznych, w tym umiejętność skutecznego komunikowania się, umiejętność organizacji pracy własnej i pracy zespołowej, efektywne zarządzanie czasem, i odpowiedzialność za powierzone zadania.

Nadzór merytoryczny i organizacyjny nad przygotowaniem i przebiegiem praktyk zawodowych na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej sprawuje Pełnomocnik Dziekana WNoZiGP ds. praktyk zawodowych studentów, do obowiązków którego należy przeprowadzenie studentów przez całą procedurę oraz zaliczanie odbycia praktyk.

Zasady realizacji praktyk określa *Regulamin praktyk zawodowych objętych programem kształcenia na wszystkich kierunkach realizowanych przez Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Załącznik 2.5)*, zaś ich zakres tematyczny został określony w Ramowym planie praktyk, odrębnym dla studiów pierwszego i drugiego stopnia (Załącznik 2.6).

Obowiązkiem realizacji praktyk zawodowych objęci są studenci geografii pierwszego i drugiego stopnia, w wymiarze godzinowym określonym w programie studiów. Studenci mają możliwość odbycia praktyk od momentu rozpoczęcia studiów do końca semestru wskazanego w programie studiów. Zwykle praktyki zawodowe są realizowane w czasie wolnym od zajęć, tj. w wakacje, rzadziej w przerwie międzysemestralnej lub w trakcie roku akademickiego (o ile pozwala na to ilość zajęć dydaktycznych i ich organizacja).

Tab. 2.3. Wymiar godzinowy obowiązkowych praktyk zawodowych studentów na kierunku Geografia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

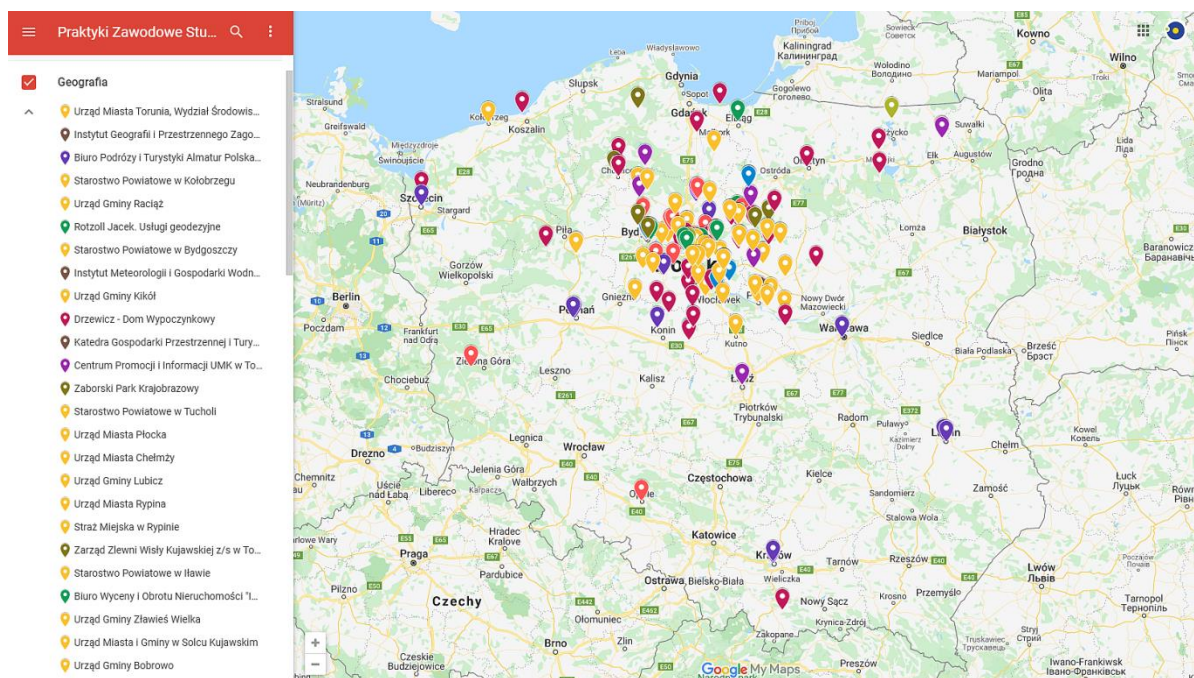
Kierunek studiów Geografia	Wymiar godzinowy praktyk	Semestr zaliczenia	Punkty ECTS
Studia I stopnia	120 godzin (3 tygodnie)	6 semestr	4
Studia II stopnia	40 godzin (1 tydzień)	3 semestr	2

Na pierwszym roku studiów (studenci I stopnia w II semestrze, zaś studenci II stopnia z początkiem I semestru) osoba Pełnomocnika organizuje zebranie, podczas którego zaznajamia studentów z obowiązkiem, a przede wszystkim z zasadami odbywania i zaliczenia praktyk zawodowych. Aktualna procedura przygotowania i realizacji praktyk zawodowych, wraz z niezbędnymi dokumentami, jest stale udostępniona dla studentów na stronie www.WNoZiGP.

Obowiązkowe praktyki zawodowe studentów, jako forma doskonalenia zawodowego, powinny być realizowane w instytucjach, których profil działalności jest w co najmniej znaczącym stopniu związany z kierunkiem studiów praktykanta. Na zebraniu organizacyjnym Pełnomocnik prezentuje studentom firmy i instytucje, w których mogą oni realizować praktyki. Ponadto do ich dyspozycji jest mapa prezentująca lokalizację firm i instytucji wybieranych dotychczas.

Studenci sami nawiązują kontakt z wybraną firmą lub instytucją, w której chcą zrealizować praktyki zawodowe. Jeżeli zachodzi taka potrzeba Pełnomocnik pośredniczy w procedurze rekrutacji. Studenci mogą również skorzystać z oferty praktyk zawodowych przygotowanej przez Biuro Karier Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, która jest dostosowana do programu studiów.

Dotychczasowe miejsca odbycia praktyk dostępne są dla studentów w formie interaktywnej bazy danych (**Ryc. 2.1**). Wybór miejsca odbywania praktyk zawodowych przez studentów jest każdorazowo weryfikowany i akceptowany przez osobę Pełnomocnika jeszcze przed rozpoczęciem praktyk, stąd odpowiadają one profilowi kształcenia na kierunku geografia.

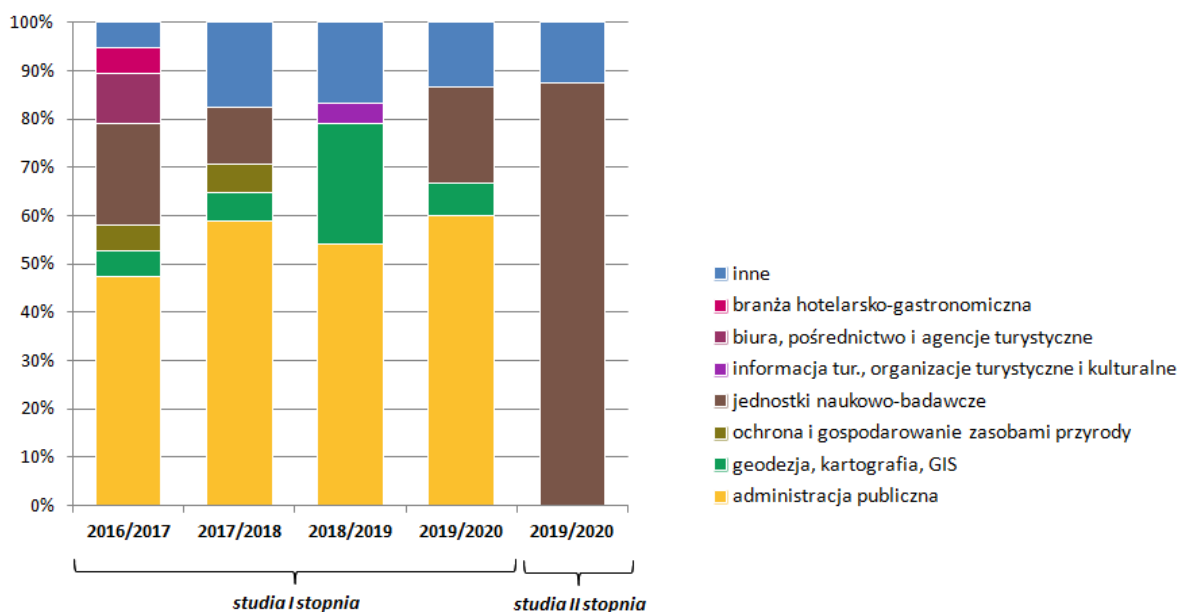

Ryc. 2.1. Lokalizacja przestrzenna firm i instytucji w których realizowali praktyki studenci WNoZiGP. (Szczegółowa mapa znajduje się na stronie internetowej Wydziału <https://www.geo.umk.pl/student/praktyki-zawodowe/>)

Studenci geografii wybierają głównie instytucje administracji publicznej (urzędy gminne, miejskie, starostwa powiatowe), przede wszystkim referaty zajmujące się problematyką planowania przestrzennego, zarządzania przestrzenią miasta lub gminy, ale również wydziały ewidencji ludności i referaty rolnictwa i leśnictwa. Wyraźny jest również udział studentów, którzy praktyki realizują w jednostkach naukowo-badawczych – w IGiPZ PAN (Zakład Zasobów Środowiska i Geozagrożeń), a także IMGW czy w wybranych katedrach i w Laboratorium Analiz Środowiskowych WNoZiGP. Rzadziej wybieranymi są firmy z zakresu geodezji i Gis-u, choć ich popularność rośnie, a także reprezentujące branżę turystyczną, czy organizacje związane z ochroną przyrody (**Ryc. 2.2**).

Na wyróżnienie zasługuje fakt, że studenci zaliczający praktyki zawodowe są wysoko – dobrze i bardzo dobrze ocenieni przez pracodawców. Pojawiają się również deklaracje o woli zatrudnienia praktykantów w przyszłości.

Przebieg pracy studenci dokumentują w Dzienniku Praktyk, który mają obowiązek przedłożyć po zakończeniu praktyk, wraz z opinią opiekuna praktyk (**Zał. 2.5**). Niezwykle ważną jest ocena praktykanta dokonana za pomocą Formularza Oceny Praktykanta, która wraz ze sprawozdaniem z realizacji praktyk (Dziennik) stanowi podstawę otrzymania zaliczenia. Zaliczenia praktyki poprzez wpis do elektronicznego indeksu dokonuje Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk zawodowych studentów. Nieuzyskanie zaliczenia obliuguje studenta do ich ponownego odbycia.

Ryc. 2.2. Struktura firm i instytucji odbywania praktyk zawodowych studentów geografii w latach 2016-2020

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Wymagania stawianych kandydatom, warunki rekrutacji na studia

Zasady dotyczące **warunków i trybu rekrutacji** na studia wyższe w UMK są określone w corocznej uchwale Senatu UMK w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów. Szczegółowe warunki postępowania kwalifikacyjnego na poszczególne kierunki, poziomy i formy studiów, w szczególności przedmioty będące podstawą kwalifikacji, sposób przyznawania punktów za poszczególne elementy postępowania kwalifikacyjnego oraz ustalenia końcowego wyniku tego postępowania, określają załączniki do uchwały dla kierunków studiów prowadzonych przez poszczególne Wydziały (dla WNoZiGP – **Załącznik 3.1**). Senat uchwala zasady dotyczące warunków i trybu rekrutacji z rocznym wyprzedzeniem w odniesieniu do daty rozpoczęcia rekrutacji na dany rok akademicki. Szczegółowe warunki postępowania kwalifikacyjnego są wcześniej ustalane na poziomie Wydziałów i zatwierdzane w drodze uchwały przez Rady Dyscyplin i Radę Dziekańską - do 2019 r. Radę Wydziału.

Wymagania wstępne dla kandydatów na studia I stopnia dotyczą wiedzy z zakresu jednego z przedmiotów wskazanych w zasadach rekrutacji na kierunek geografia w zakresie programu szkoły średniej (matura). Z grupy ośmiu przedmiotów (geografia, matematyka, historia, chemia, fizyka, fizyka i astronomia, biologia albo informatyka) kandydat wskazuje jeden przedmiot, który ma być uwzględniony w procesie kwalifikacji, jak również język obcy nowożytny (część pisemna matury). Jeżeli kandydat na świadectwie dojrzałości ma odnotowany wynik z wymaganych przedmiotów zarówno na poziomie rozszerzonym jak i podstawowym to w postępowaniu kwalifikacyjnym uwzględniany jest wynik z poziomu, który po przemnożeniu przez odpowiedni przelicznik daje wyższą wartość. **O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się** kandydaci, którzy posiadają tytuł

licencjata, inżyniera, magistra lub równoważny dowolnego kierunku. Kandydaci, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów za granicą kwalifikowani są na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej.

Postępowanie rekrutacyjne na studia przeprowadza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna, powołana przez rektora. Postępowanie rekrutacyjne na studia składa się z następujących etapów: 1) rejestracji kandydatów na studia; 2) postępowania kwalifikacyjnego; 3) ustalenia list osób zakwalifikowanych do przyjęcia na studia; 4) składania dokumentów przez osoby zakwalifikowane do przyjęcia na studia; 5) wpisania na listę studentów bądź wydania decyzji o nieprzyjęciu na studia. Rejestracja kandydatów na studia prowadzona jest w formie elektronicznej na stronie internetowej irk.umk.pl, obsługiwanej przez system IRK (Internetowa Rekrutacja Kandydatów).

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się, okresów kształcenia oraz **kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej**, określa Regulamin Studiów UMK. Na wniosek studenta, złożony w terminie 14 dni od rozpoczęcia roku lub semestru, dziekan może zaliczyć określone w planie studiów zajęcia, w tym ogólnouniwersyteckie, na podstawie zajęć, które student odbył w innej uczelni, w tym zagranicznej. Warunkiem zaliczenia zajęć jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Decyzję w sprawie zaliczenia zajęć dziekan podejmuje po zapoznaniu się z przedstawioną przez studenta dokumentacją przebiegu studiów, zawierającą karty okresowych osiągnięć studenta oraz sylabusy przedmiotów. Podejmując decyzję w sprawie zaliczenia zajęć, dziekan uwzględnia efekty uczenia się uzyskane w innej uczelni w wyniku realizacji zajęć i praktyk odpowiadających zajęciom i praktykom określonym w planie studiów i programie kształcenia na kierunku studiów, na którym student studiuje. Studentowi przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w programie kształcenia na kierunku geografia. Studentowi przypisuje się ocenę, jaką uzyskał w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w jednostce, w której zrealizował zajęcia. Ocenę przelicza się na skalę ocen obowiązującą w UMK.

3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

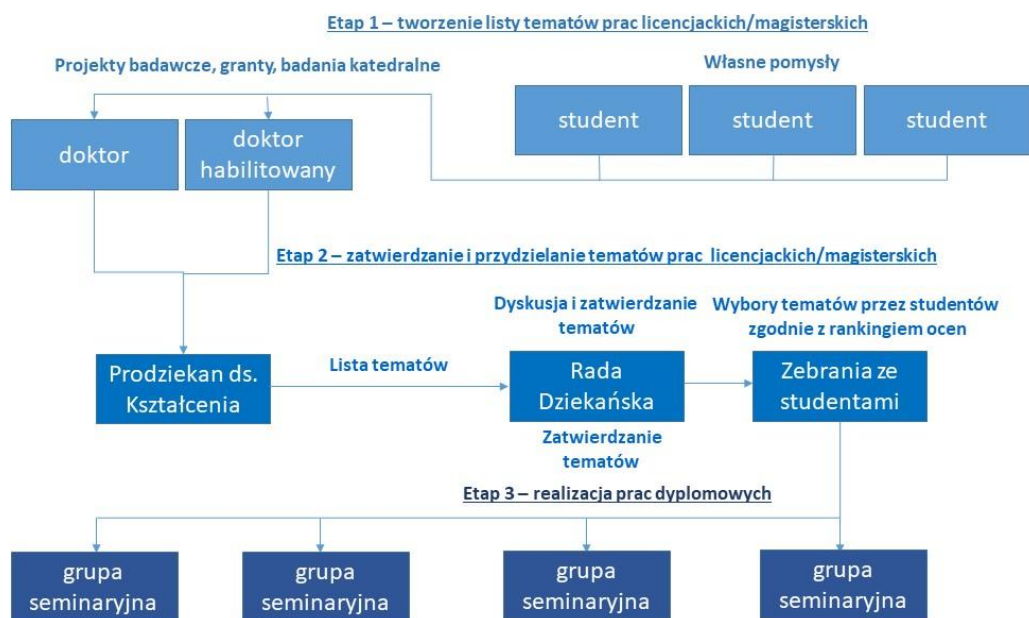
Wydział prowadzi także **rekrutację z uwzględnieniem procedury potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów**, a więc nabytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego. Procedurę tą określa obecnie obowiązująca Uchwała Senatu nr 128 z 24 września 2019 r. w sprawie potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Zadania w zakresie procedury potwierdzania efektów uczenia się realizują: 1) dziekan wydziału, 2) prodziekan ds. studenckich i kształcenia, 3) wydziałowa komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, 4) konsultant lub konsultanci powołani przez dziekana, 5) Uniwersyteckie Centrum Edukacji Całociągowej i Walidacji.

4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym z poziomów studiów

Procedurę dyplomowania określa Zarządzenie nr 126 Rektora UMK z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie nadania tytułu zawodowego w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Na podstawie powyższego Zarządzenia opracowana została **procedura postępowania w sprawie nadania tytułu**

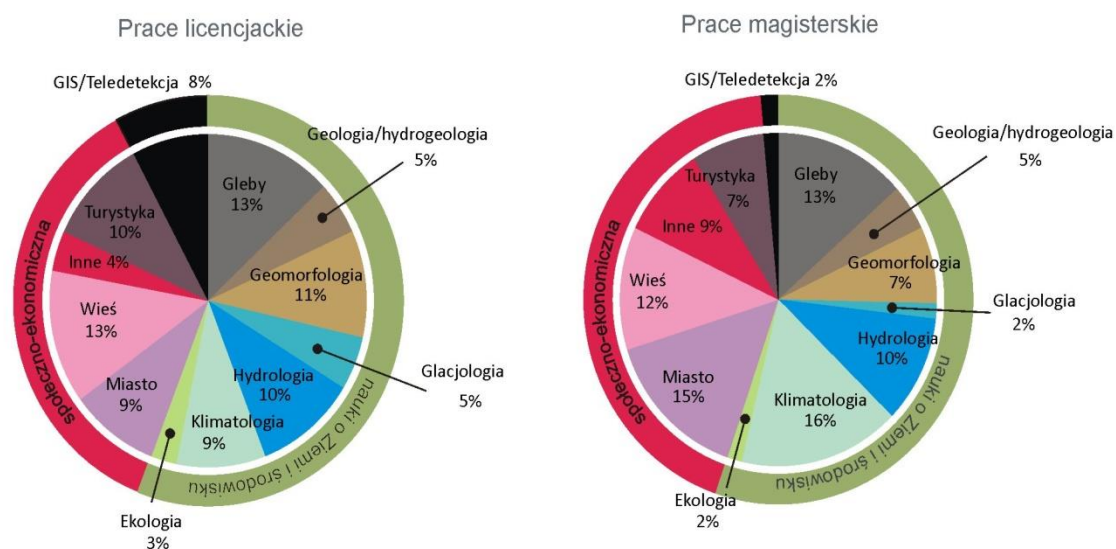
zawodowego oraz przebiegu egzaminu dyplomowego na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK w Toruniu w formie kontaktowej i zdalnej ([Zał. 3.2.a](#) i [Zał. 3.2.b](#)).

Propozycje tematów prac dyplomowych w każdym roku są przekazywane prodziekanowi ds. kształcenia przez pracowników badawczo-dydaktycznych posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego (prace magisterskie) oraz doktora (prace licencjackie) - **Ryc. 3.1**. Tematyka prac dotyczy zainteresowań naukowych i projektów badawczych pracowników Wydziału. Studenci mający własne propozycje tematów prac dyplomowych mogą na tym etapie przedstawić je i omówić z potencjalnymi promotorami, tak aby były one uwzględnione na liście przesłanej przez pracowników Prodziekanowi. Następnie propozycje tematów są przesyłane członkom Rady Dziekańskiej. Na posiedzeniu Rady Dziekańskiej odbywa się dyskusja nad propozycją tematów prac dyplomowych i po ewentualnych korektach jest zatwierdzana lista tematów prac dyplomowych na najbliższy rok akademicki. Na początku roku akademickiego odbywa się spotkanie ze studentami, w którym uczestniczy prodziekan ds. kształcenia oraz opiekun roku, podczas którego studenci wybierają interesujące ich tematy prac. Wybór odbywa się z uwzględnieniem średniej ocen ze studiów - pierwszeństwo wyboru mają studenci, którzy wykazali się najwyższą średnią ocen. Prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) powstają w ramach seminariów licencjackich i magisterskich prowadzonych w poszczególnych katedrach. **Tematyka prac dyplomowych** na kierunku geografia dotyczy głównie opisu, diagnozy i wyjaśniania zależności między zjawiskami i elementami środowiska geograficznego - przyrodniczego lub społeczno-gospodarczego – ([Zał. III.2.7](#), **Ryc. 3.2**) Proporcje udziału tematów prac dotyczących dwóch dyscyplin wiodących odzwierciedla ich udział w punktach ECTS w programach kształcenia. Przeważają prace związane z subdyscyplinami nauk o Ziemi i środowisku - 56 i 55% odpowiednio na I i II stopniu studiów.

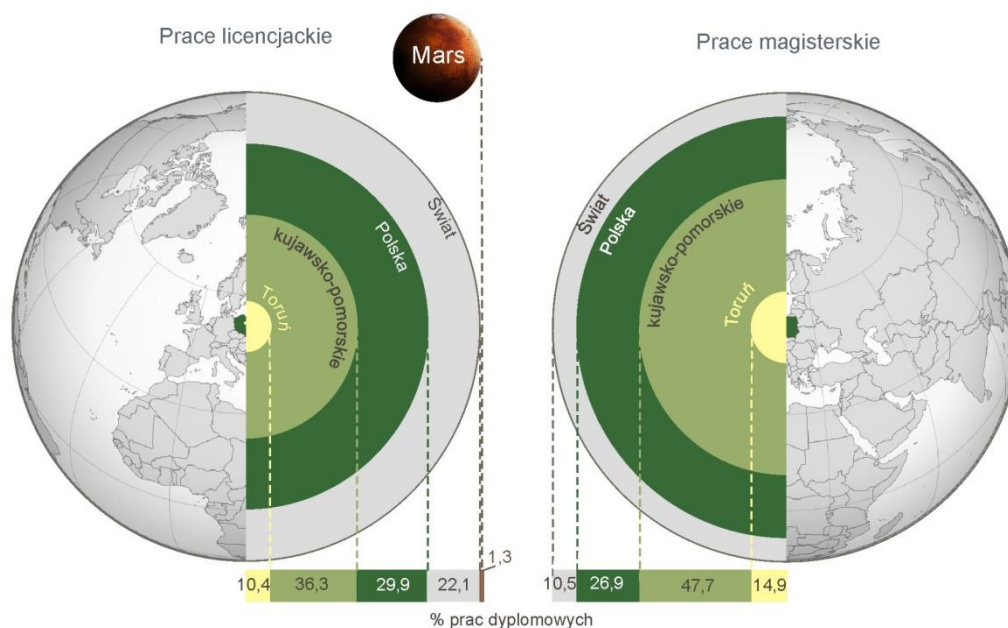
Ryc. 3.1. Proces powstawania, zatwierdzania i wyboru tematów prac dyplomowych na WNoZiGP

Tematyka geografii społeczno-ekonomicznej dotyczy 36% (prace licencjackie) i 43% (prace magisterskie). Osobną grupę stanowią prace, których głównym celem są badania nad technikami teledetekcyjnymi i systemami informacji geograficznej. Na pierwszym stopniu stanowią one aż 8%. Na etapie studiów magisterskich osoby zainteresowane tą tematyką wybierają prowadzony przez WNoZiGP kierunek goinformacja środowiskowa, co ma swoje odzwierciedlenie w spadku udziału prac “teledetekcyjno-GIS-owych” w strukturze tematycznej na kierunku geografia do 2%.

Ryc. 3.2. Udział tematyczny prac dyplomowych na kierunku geografia lata 2017-2020

Na I stopniu studiów prace są przeważnie oparte o kwerendę istniejących już danych, podczas gdy na II stopniu studiów duży nacisk kładziony jest na samodzielne badania naukowe prowadzone przez magistranta. Wpływa to na strukturę tematyczną prac pod względem zasięgu przestrzennego prowadzonych badań w ramach prac dyplomowych (**Ryc. 3.3**).

Ryc. 3.3. Zasięg przestrzenny tematów prac dyplomowych na kierunku geografia lata 2017-2020.

Na studiach licencjackich, oprócz tematyki dotyczącej Torunia (10,4%) i regionu kujawsko-pomorskiego (36,3%) popularne są tematy dotyczące Polski (aż 29,9%) i świata (22,1%). Jedna praca, oparta o dane teledetekcyjne, dotyczyła również kraterów impaktowych na Marsie. W ramach studiów magisterskich gdzie często bardzo ważne jest przeprowadzenie własnych badań terenowych lub ankietowych udział tych prac zmniejsza się wyraźnie do 26,9% (Polska) i 10,5% (świat) na korzyść tematyki regionalnej - prace dotyczące Torunia stanowią 14,9% a regionu kujawsko-pomorskiego aż 47,7%.

Na obu poziomach kształcenia prace dyplomowe muszą zawierać interpretację danych i sformułowane na ich podstawie wnioski w oparciu o dyskusję naukową przeprowadzoną w konfrontacji z istniejącą literaturą naukową dotyczącą danego tematu.

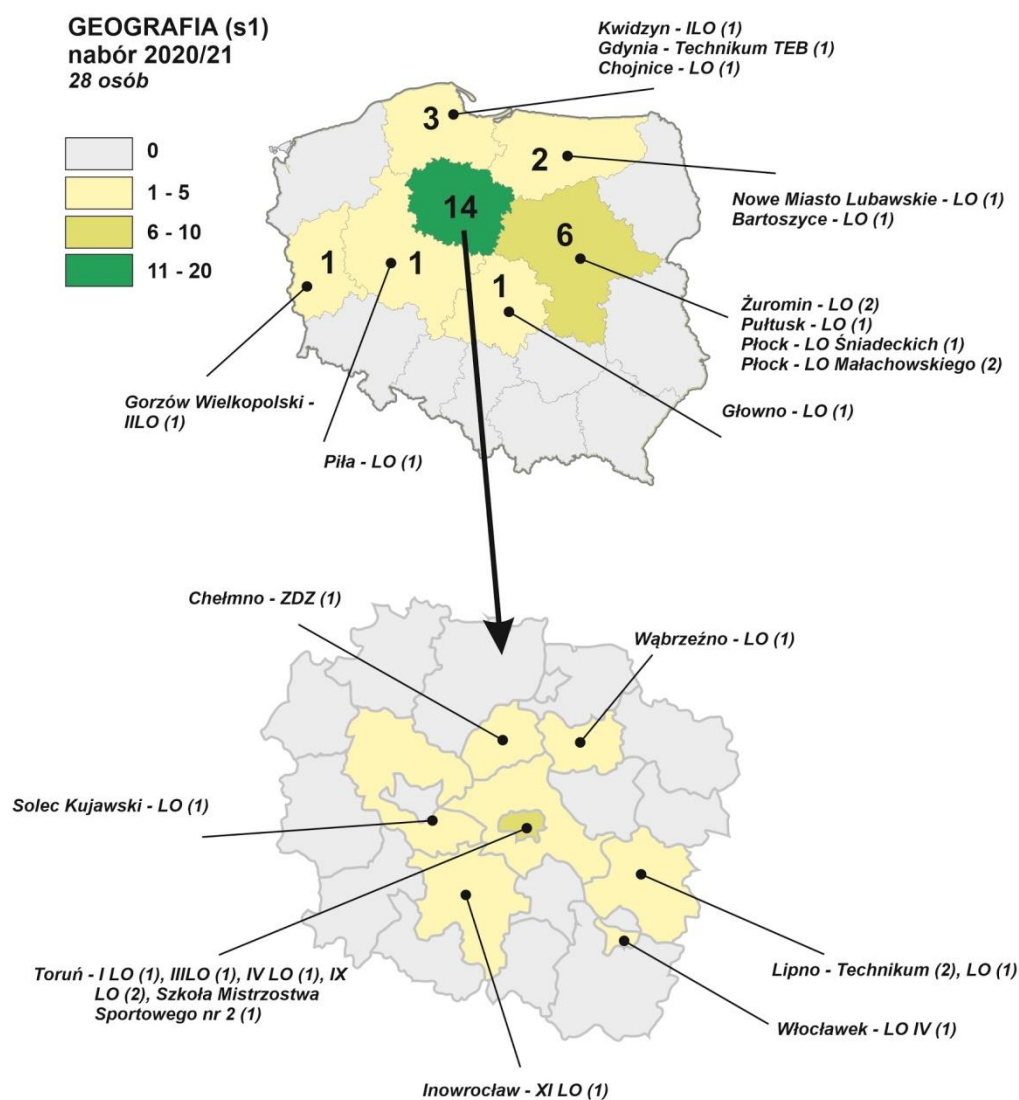
Standardy prac dyplomowych realizowanych na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK w Toruniu zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału w dniu 20 września 2019 r. (**Załącznik 3.3**). Praca dyplomowa może być napisana zarówno w języku polskim, jak i obcym zarówno w formie tradycyjnego maszynopisu jak i artykułu naukowego. Artykuł, który jest podstawą realizacji pracy dyplomowej może mieć maksymalnie trzech autorów (w tym dyplomant i jego promotor), student jest pierwszym autorem artykułu, a jego udział w publikacji musi wynosić przynajmniej 50%, jest opublikowany w recenzowanym czasopiśmie naukowym znajdującym się w ministerialnym wykazie czasopism w roku kalendarzowym poprzedzającym lub w roku obrony pracy dyplomowej i musi być opublikowany lub udostępniony cyfrowo - musi mieć nadany identyfikator dokumentu elektronicznego (DOI).

Postępowanie w sprawie nadania tytułu zawodowego obejmuje następujące czynności: 1) wszczęcie postępowania, 2) zatwierdzenie wniosku i uruchomienie procesu archiwizacji pracy dyplomowej, 3) wgranie pracy dyplomowej do systemu APD i badanie antyplagiatowe, 4) ocenę pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta wyznaczonego przez Dziekana ds. Studenckich, 5) przeprowadzenie egzaminu dyplomowego, 6) podjęcie decyzji w sprawie nadania tytułu zawodowego, 7) przekazanie pisemnej pracy dyplomowej do Ogólnopolskiego Repozytorium Prac Dyplomowych, 8) wydanie dyplomu i innych dokumentów związanych z ukończeniem studiów.

Egzamin dyplomowy student składa w formie ustnej (kontaktowej lub zdalnej) przed komisją, w skład której wchodzi co najmniej trzech pracowników naukowych lub naukowo-dydaktycznych, reprezentujących co najmniej dwie katedry WNoZiGP. Przewodniczącym komisji może być jedynie dziekan/prodzikan wydziału lub pracownik ze stopniem doktora habilitowanego. Pozostałymi członkami komisji są promotor i recenzent pracy dyplomowej. W uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w przypadku nieobecności promotora lub recenzenta, dziekan może powołać do składu komisji inne osoby. Pytania na egzaminie dyplomowym dotyczą całego zakresu studiów. Ocena końcowa z egzaminu dyplomowego ustalana jest w niejawnej części posiedzenia komisji. Podstawą obliczenia wyniku studiów są: średnia ocen przewidzianych programem studiów uzyskanych w ramach zaliczonych semestrów, ocena pracy dyplomowej oraz ocena z egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi suma $\frac{3}{5}$ średniej ocen ze studiów oraz $\frac{1}{5}$ ocen z pracy dyplomowej (średnia z dwóch recenzji w systemie APD) i egzaminu dyplomowego (średnia ocena z wszystkich odpowiedzi w trakcie egzaminu).

5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

Liczba kandydatów i osób przyjętych na studia monitorowana jest przez prodziekana ds. studenckich w systemie IRK. Liczby osób przyjętych na studia, studentów kończących studia i studentów niekończących studiów w terminie pobierane są z systemu USOS. Informacje pozyskiwane w ten sposób są analizowane przez Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia oraz prezentowane są w formie raportów przedstawianych przez Prodziekana ds. Studentów na Radzie Dziekańskiej. Efektami dotychczasowej analizy tych informacji są m.in.: 1) podjęte działania promujące kierunek studiów; 2) zmiana limitów miejsc na studia; 3) modyfikacje dokonywane w programie studiów; 4) usprawnienia procedury dyplomowania. Szczególnie szczegółowo monitorowane jest pochodzenie studentów rekrutujących się na kierunki prowadzone przez WNoZiGP. Ma to na celu diagnozę zasięgu oddziaływania Wydziału i pozwala na precyzyjne dopasowywanie strategii promocyjnej (nawiązywanie współpracy ze szkołami regionu - prowadzenie zajęć dla uczniów, wizyty grup szkolnych na Wydziale) dotyczącej kierunku geografia (**Ryc. 3.4**).

Ryc. 3.4. Zasięg przestrzenny rekrutacji na geografię I stopnia - rok akademicki 2019/2020

Monitorowany jest również współczynnik "odsiewu" na poszczególnych etapach studiów. Na I stopniu około 10 - 20% przyjętych nie podejmuje studiów, co jest związane: 1) z możliwością ubiegania się o przyjęcie na studia na wiele kierunków jednocześnie, 2) z chęcią pozyskania jedynie legitymacji studenckiej uprawniającej do ulg finansowych. Każdego roku odnotowywany jest również wysoki odsetek studentów (kolejne 10-20%) rezygnujących ze studiów w trakcie pierwszego semestru. Na tym etapie studiów studenci rezygnują głównie ze względu na rozminięcie oczekiwań studentów w stosunku do oferty dydaktycznej. Trzecim etapem selekcyjnym jest okres pierwszej sesji egzaminacyjnej gdzie problemem jest zbyt niski poziom merytoryczny studentów skutkujący brakiem możliwości w osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się. Stan liczbowy studentów po ukończeniu I roku jest zazwyczaj o ok 20-30% niższy od początkowego. W dalszych latach kształcenia i na II stopniu studiów udział ten jest zdecydowanie niższy. Monitorowany jest również odsetek osób, których egzamin dyplomowy odbywa się w terminie przedłużonym. Zgodnie z regulaminem termin podstawowy trwa do 14 września, studenci mogą złożyć u Prodziekana ds. Studentów prośbę o przedłużenie tego terminu do 14 grudnia, czego warunkiem jest dołączenie pozytywnej opinii promotora i jego oświadczenie, że praca jest już na ukończeniu. Wnioski o przedłużenie terminu rozpoczęcia procedury dyplomowania składa do 20% studentów I stopnia i do 50% studentów II stopnia. Większy odsetek na II stopniu spowodowany jest mniejszą determinacją - studenci I stopnia starają się skończyć studia w terminie podstawowym, aby móc rozpocząć studia II stopnia. Każdego roku kilka procent studentów nie składa pracy w regulaminowym, przedłużonym terminie, czego konsekwencją jest skreślenie z listy studentów. Studenci Ci mają możliwość wznowienia na studia w kolejnym roku akademickim, w trakcie którego muszą powtórnie uczestniczyć w seminarium dyplomowym.

6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Formy sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się określone są w programach studiów. Szczegółowe metody weryfikacji efektów uczenia się, a także kryteria oceniania są określane dla poszczególnych przedmiotów przez nauczyciela akademickiego w karcie opisu przedmiotu w USOS. Wskazywanie nauczycielom akademickim metod doskonalenia procesu kształcenia, a w szczególności metod dotyczących sposobów weryfikacji efektów uczenia się osiąganych przez studentów leży w kompetencjach Wydziałowej Komisji ds. Efektów Kształcenia Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia. Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się zgodnie z ustalonymi uprzednio kryteriami podanymi do wiadomości studenta w karcie opisu przedmiotu (USOS) i podczas zajęć. Potwierdzenie stopnia osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się w przypadku wszystkich prowadzonych zajęć odbywa się poprzez jedną z możliwych ocen: 2, 3, 3,5, 4, 4,5, 5 (gdzie „2” oznacza brak uzyskania efektów uczenia się, a „5” – uzyskanie efektów uczenia się w stopniu pełnym). Formą stosowaną przy potwierdzaniu stopnia osiągnięcia efektów uczenia się są: zaliczenie na ocenę, egzamin. Pojedyncze zajęcia tj. kurs BHP, praktyki zawodowe są zaliczane bez podania oceny (**tabela 3.1**). Liczba egzaminów w poszczególnych semestrach studiów rozłożona jest równomiernie z wyjątkiem ostatniego semestru, w którym na pierwszym stopniu oprócz obrony pracy dyplomowej studenci mają jedynie 1 egzamin a przy pracy magisterskiej nie mają żadnych dodatkowych egzaminów. Taki układ ma umożliwić koncentrację wysiłków studenta na pisaniu pracy dyplomowej i przygotowaniu do obrony.

Tabela 3.1. Formy stosowane przy potwierdzaniu stopnia osiągnięcia efektów uczenia w trakcie poszczególnych semestrów studiów na kierunku geografia

semestr studiów	liczba egzaminów	Liczba zaliczeń na ocenę	Liczba zaliczeń bez oceny
Geografia I stopień			
I	3	12	3
II	3	8	0
III	4	8	1
IV	3	8	1
V	3	7	0
VI	1 + licencjacki	2	1
Geografia II stopień			
I	2	9	0
II	3	7	0
III	1	7	2
IV	0 + magisterski	3	1

Zaliczenia i egzaminy mogą odbywać się w formie ustnej lub pisemnej (w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 jedynie w formie zdalnej głównie poprzez platformę Teams, do której wszyscy studenci mają bezpłatny dostęp), w sposób określony szczegółowo przez osobę prowadzącą zajęcia. Pisemne prace zaliczeniowe i egzaminacyjne są przechowywane, a zaliczenia ustne są protokołowane i przechowywane przez wykładowcę do czasu zakończenia studiów przez studenta. Wszystkie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się uzyskane przez studentów przechowywane są w systemie USOS oraz w wersjach papierowych protokołów egzaminacyjnych i zaliczeniowych znajdujących się w dziekanacie. Forma, tematyka i liczba prac etapowych określona jest w poszczególnych sylabusach przedmiotów.

7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia

Podstawowymi formami prac etapowych są: kolokwia, referaty, pisemne prace zaliczeniowe, prezentacje, projekty, testy. Sposób i częstotliwość ich przeprowadzania leży w gestii osoby prowadzącej poszczególne zajęcia i jest uzależniony od efektów uczenia się, które mają zostać zweryfikowane. W toku nauczania języka obcego na studiach I stopnia i języka angielskiego na studiach II stopnia student uzyskuje semestralne oceny na podstawie poziomu opanowania różnych sprawności językowych. Lektorat na studiach I stopnia kończy się egzaminem na poziomie B2. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie semestru zimowego i letniego (zaliczenie z oceną). Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie oceny pozytywnej ze wszystkich testów

częstkowych na min. 60%, odpowiedzi ustnej, a także zaliczenie wszystkich prac pisemnych. Student ma również obowiązek wykonania 2 testów zdalnych/online w semestrze dostępnych na platformie Moodle. Lektorat z języka angielskiego na studiach II stopnia kończy się egzaminem na poziomie B2+. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest zaliczenie zajęć z języka angielskiego (zaliczenie z oceną). Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie praktyk zawodowych weryfikowane są na podstawie treści zamieszczonych w dzienniku praktyk prowadzonym i podpisywanym przez studenta, przedstawiciela firmy, w której odbywa się praktyka oraz Pełnomocnika ds. Praktyk Zawodowych Studentów. Ocena tych efektów określana jest na podstawie oceny i opinii opiekunów praktyk oraz samooceny praktykanta umieszczonych w dzienniku praktyk oraz w formularzu oceny praktykanta.

Weryfikacja efektów kształcenia jest formalnie potwierdzona i archiwizowana w następujących dokumentach: indeksie elektronicznym, elektronicznym protokole zaliczenia zajęć w systemie USOS oraz wydrukowanym z systemu i podpisanym protokole, recenzjach prac dyplomowych, raporcie z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, protokole egzaminu dyplomowego oraz dyplomie i suplemencie do dyplomu.

Student kierunku geografia przygotowujący jest do prowadzenia działalności naukowo-badawczej poprzez:

- **poznanie metodologii naukowej i podstaw warsztatu naukowego** np. na studiach I stopnia w ramach przedmiotów: Wstęp do badań geograficznych, Technologie informacyjne, Kartografia i topografia, Metody statystyczne w geografii, Systemy informacji geograficznej, Trójwymiarowa wizualizacja obiektów w oprogramowaniu inżynierskim SketchUp; Praktyczne wykorzystanie odbiorników GPS; Oprogramowanie GIS typu open-source, a na studiach II stopnia Metodyka badań geograficznych, Laboratorium GIS, Techniki komputerowe i GIS w badaniach geograficznych;
- **zdobywanie umiejętności prowadzenia badań naukowych** np. na studiach I stopnia w ramach przedmiotów: Geografia polityczna, Geografia społeczna, Geografia ludności i osadnictwa, Meteorologia i klimatologia, Geologia, Geomorfologia, Gleboznawstwo i geografia gleb, Hydrologia, Teledetekcja i systemy satelitarne, Geografia ekonomiczna, Analiza jakości środowiska na studiach II stopnia Geologia a formy krajobrazu, Globalne zmiany klimatu, Procesy i struktury urbanizacji na świecie, Zasoby wodne Ziemi, Zasoby glebowe świata, Zmiany środowiska przyrodniczego w Polsce, Geografia społeczna stosowana, Meteorologia i klimatologia stosowana, Gospodarka wodna, Geologia stosowana, Teledetekcyjne zobrazowania powierzchni Ziemi; Procesy kształtujące powierzchnię Ziemi, Gleboznawstwo stosowane, Geomorfologia stosowana, Zastosowanie geomatyki w geografii, Współczesne przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce;
- **przygotowanie poszczególnych etapów pracy dyplomowej** i referatów seminaryjnych (seminarium licencjackie i magisterskie). Seminaria mają na celu zweryfikowanie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, takich jak: formułowania problemu badawczego, umiejętność planowania pracy, opisywania i wyjaśniania procesów i zjawisk zachodzących w środowisku, doboru odpowiednich metod badawczych, opracowywania materiału ilustracyjnego i wykorzystania technik GIS interpretacji wyników i wyciągania z nich wniosków, konstruowania tekstu naukowego z użyciem poprawnej terminologii i języka naukowego. W trakcie seminariów studenci wygłaszają referaty ukazujące postęp z prowadzonych przez nich prac, co służy kształceniu umiejętności wypowiadania się i dyskusowania na tematy zawodowe;
- **udział w pracach badawczych** prowadzonych przez pracowników WNoZiGP;

• **współautorstwo artykułów naukowych (Załącz. 4.6; kryterium 9 - 3b);**

Metodą oceny i weryfikacji przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności stanowią wyniki w.w. działań, w postaci ocen i zaliczeń egzaminów, pozytywnej oceny pracy licencjackiej i magisterskiej

Pracownicy dziekanatu zajmujący się poszczególnymi kierunkami studiów na bieżąco monitorują w USOS oceny uzyskiwane przez studentów z poszczególnych przedmiotów i informacje na ten temat przekazują Prodziekanowi ds. Studenckich. W sytuacjach budzących wątpliwości prodziekan odbywa rozmowę z nauczycielem akademickim prowadzącym zajęcia z danego przedmiotu. Jeżeli wyjaśnienia nauczyciela akademickiego nie są przekonujące, prodziekan przekazuje sprawę Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia w celu dokładniejszego jej rozpoznania i wypracowania działań naprawczych.

Na podstawie ocen końcowych uzyskanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów, Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się na poszczególnych latach i kierunkach studiów. Dodatkowym elementem we wspomnianej ocenie są oceny uzyskane z prac dyplomowych, średnie z przebiegu studiów oraz wyniki egzaminów dyplomowych.

Badanie Losów Absolwentów prowadzone jest przez biuro Karier UMK. Obecnie rejestracja do wzięcia udziału w badaniu odbywa się przez systemu USOS, w ramach elektronicznej obiegu. Po określonym czasie do uczestników badania/absolwentów rosyłana jest drogą elektroniczną prośba o wypełnienie ankiety badawczej. Wśród osób, które biorą udział w badaniach rozlosowane są materiały pamiątkowe UMK. Wyniki tych badań pokazują, że około 50% absolwentów znajduje zatrudnienie w miejscach wykorzystujących kompetencje, wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie studiów geograficznych (przykład - **tabela 3.2**). Absolwenci w badaniach ankietowych często wskazują na potrzebę zwiększenia kompetencji językowych i technicznych z zakresu technologii GIS.

Losy absolwentów kierunku geografia WNoZiGP są również monitorowane poprzez Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) szkół wyższych (ela.nauka.gov.pl) a wyniki tych badań omawiane są na Radzie Dziekańskiej. Sytuacja ekonomiczna absolwentów studiów II stopnia kierunku Geografia WNoZiGP UMK w roku 2018 (wg systemu ELA) kształtowała się następująco:

- Czas poszukiwania pracy etatowej absolwenta geografii UMK wynosi około 2,4 miesiąca. Okres ten jest krótszy o prawie jeden miesiąc w porównaniu z absolwentami innych kierunków w dziedzinie nauk o Ziemi;
- Wynagrodzenie absolwenta ze wszystkich źródeł w pierwszym roku po dyplomie w stosunku do średnich zarobków w jego miejscu zamieszkania (Względny Wskaźnik Zarobków) wynosi zaledwie 0,47 (połowę średniej wartości wynagrodzenia w regionie) - porównywalne z absolwentami innych kierunków w dziedzinie nauk o Ziemi;
- Względny Wskaźnik Bezrobocia wynosi 1,5 co oznacza, że bezrobocie absolwentów w pierwszym roku po dyplomie jest wyższe w stosunku do stopy bezrobocia w ich miejscu zamieszkania.

Tabela 3.2. Miejsca zatrudnienia absolwentów II stopnia geografii roku akademickiego 2018/2019 po 3 miesiącach od zakończenia studiów

Nazwa pracodawcy	kategoria miejsca pracy	nazwa stanowiska
Butterfly School	Edukacja/Szkolenia	Nauczyciel
Carry	Sprzedaż/Obsługa klienta	Pracownik ds. obsługi klienta
Exela Technologies	Digitalizacja danych	pracownik biurowy
Firma logistyczna w Wielkiej Brytanii	logistyka/dystrybucja	Logistyk
Geofabryka Sp. z o.o.*	IT - GIS	Analitik projektowy/systemowy
Geofabryka Sp. z o.o.*	IT - GIS	Analitik projektowy/systemowy
GEOLIT s.c.*	IT - GIS	Analitik projektowy/systemowy
Powiatowa Stacja sanitarno-epidemiologiczna	Personel biurowy	Sekretarz
Samindruk sp. z o.o. Brodnica	Pracownik produkcji	Pracownik biurowy
Tui Poland*	Hotelarstwo/turystyka	Pracownik biura podróży
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego*	Praca asystencka/personel biurowy	Sekretarz

* *miejsca pracy związane z profilem studenta geografii*

Niskie zarobki absolwentów są zapewne głównym czynnikiem wpływającym na niewielką liczbę kandydatów w ostatnich latach akademickich. Losy absolwentów są jednak trudne do sparametryzowania, ponieważ mała ich liczba bierze udział w tego typu badaniach. Kontakty Wydziału z otoczeniem gospodarczym wskazują niezbicie na coraz większy popyt na pracowników mających kompetencje środowiskowo-geoinformatyczne dzięki czemu wielu absolwentów znajduje zatrudnienie w jednostkach administracyjnych oraz tworzy własne firmy zajmujące się analizami przestrzennymi (np. Geofabryka Sp. z o.o. - firma założona przez absolwentów z 2002 r.; GISgraph - absolwentka z 2007 r.) będące później miejscami pracy kolejnych absolwentów (**tabela 3.2**).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. Liczba i struktura nauczycieli akademickich

Na Wydziale zatrudnionych jest 2 pracowników badawczych (profesorowie z Belgii i Danii) oraz 54 pracowników badawczo-dydaktycznych (5 profesorów, 29 profesorów uczelni, 16 adiunktów i 5 asystentów) oraz 3 pracowników dydaktycznych ze stopniem doktora. Większość pracowników uczestniczy w procesie kształcenia na kierunku geografia (**Zał. III. 2.2**). Współczynnik dostępności kadry jest bardzo dobry i wynosi aktualnie 1,36, w procesie kształcenia geografów - 75 studentów na studiach I i II stopnia uczestniczy aż 55 nauczycieli akademickich. Na Wydziale są prowadzone badania z zakresu nauk o Ziemi, geografii społeczno-ekonomicznej, gospodarki przestrzennej, turystyki i rekreacji, kartografii i GIS, kultury fizycznej, zdrowia, sportu i wellness i innych. Badania te mają często charakter interdyscyplinarny i są prowadzone we współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi. O wysokim poziomie badań i prowadzonej działalności świadczy **kategoria A** w ostatniej ocenie parametrycznej jednostek nauk o Ziemi. Kolejne lata przyniosły znaczący wzrost liczby publikacji.

W latach 2016-2019 pracownicy Wydziału **opublikowali 24 monografie oraz 170 artykułów z listy JCR**. Były one zacytowane 2771 razy (wg Web of Sciences), a ich sumaryczny Impact Factor wzrasta. Wykaz najwyżej punktowanych artykułów i monografii w latach 2016-2020 zawiera (**Zał. 4.1**).

Na badania pracownicy Wydziału **pozyskują środki** zarówno z grantów krajowych (NCN, NCBiR), jak i funduszy zagranicznych. W sumie w latach 2016-2020 uzyskano 6 625 tys. zł. (**Zał. 4.2**). Wydział włączył się w realizację programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (szczegóły na <https://www.umk.pl/idub>). Nasi pracownicy działają w Priorytetowym Obszarze Badawczym „Interakcje - umysł, społeczeństwo, środowisko” oraz w Emerging Fields „Globalne zmiany środowiska”, „Nauki o glebie, mikrobiologia, genetyka w rolnictwie i jakości pożywienia” i Priorytetowych Zespołach Badawczych: „CatFlood Research Team”, „Climate Change Research Unit”. „Urban Soil Environment”. Aktywność ta stwarza szerokie perspektywy na rozwój badań naukowych, zakupy aparatury pomiarowej, współpracę międzynarodową i kształcenie młodych kadr naukowych.

Nauczyciele akademicy posiadają wieloletnie **doświadczenie dydaktyczne**. Są autorami lub współautorami 7 podręczników akademickich oraz innych materiałów edukacyjnych dla szkół (**Zał. 4.3**). Do najważniejszych z nich zaliczamy:

Jokiel P., **Marszelewski W.**, Pociask-Karteczka J. 2017. *Hydrologia Polski*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN : 341 s.

Szymańska D.. 2019 (wydanie 2 uaktualnione). *Geografia osadnictwa*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN : 417 s.

Kabała C., **Charzyński P.**, Chodorowski J., Drewnik M., Glina B., Greinert A., **Hulisz P.**, **Jankowski M.**, Jonczak J., Łabaz B., Łachacz A.j, Marzec M., Mazuek R., Mendyk Ł., Musiał P., Musielok Ł., Smreczak B., Sowiński P., **Świtonik M.**, Uzarowicz Ł., Waroszewski J. 2019. *Systematyka gleb Polski*. Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego, Polskie Towarzystwo Gleboznawcze : 292 s.

Nauczyciele akademicy systematycznie udoskonalają treść zajęć i metody nauczania. Uczestniczą w szkoleniach podnoszących ich kompetencje zawodowe, a w szczególności metody i

techniki kształcenia na odległość oraz umiejętności prowadzenia zajęć w języku angielskim. Obecnie, ze względu na ograniczenia wynikające z pandemii Covid-19, wszystkie zajęcia są prowadzone zdalnie. Pracownicy Wydziału prowadzą zajęcia w języku angielskim dla obcokrajowców (Program Erasmus+ <https://www.geo.umk.pl/student/mobilnosc/erasmus>) oraz studentów UMK. Jest to 21 zajęć o tematyce geograficznej i turystycznej (**Tabela z cz. III.1.6**). Studenci geografii, zgodnie z programem studiów, uczestniczą w wybranych przez siebie zajęciach w języku angielskim. Często są to grupy mieszane (studenci Erasmus+), co ułatwia przełamywanie różnic kulturowych.

Ogromny nacisk kładziemy na **popularyzację wiedzy geograficznej** w społeczeństwie, a zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej. Co roku odbywały się (przed pandemią) cykliczne imprezy geograficzne o zasięgu nie tylko regionalnym (**Zał. 8.3**):

- DZIEŃ GISu - <http://www.gisday.umk.pl>
- Dzień Gleby - <https://www.geo.umk.pl/wiadomosci/?id=16373>
- Dzień Atmosfery - <https://www.geo.umk.pl/wiadomosci/?id=3452>
- Dzień Polarny - https://dzienpolarny.umk.pl/pages/main_page
- Wielki Test Wiedzy Geograficznej - <https://www.geo.umk.pl/kandydat/wtwg>
- Repetytorium „Geografia na 100%” dla maturzystów
<https://www.geo.umk.pl/kandydat/repetytorium>

Ponadto co roku odwiedzają nas uczniowie ze szkół regionu – przygotowaliśmy dla nich ofertę kilkudziesięciu interesujących wykładów i zajęć praktycznych – szczegóły w specjalnym folderze <https://www.geo.umk.pl/kandydat/oferta-dla-szkol>.

Wydział uczestniczy też w organizacji zebrań Oddziału Toruńskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego (<http://www.ptg.geo.umk.pl>) oraz współorganizuje zawody okręgowe Olimpiad Geograficznych - <https://sites.google.com/site/olimpiadageotorun>.

2. Obsada zajęć

Obsadę zajęć na kierunku geografia (studia I i II stopnia) zawiera **Zał. III.2.2**. Obsada zajęć jest proponowana w czerwcu poprzedzającym kolejny rok akademicki przez kierowników katedr, a następnie analizowana przez Komisję ds. Jakości Kształcenia ds. geografii (**Zał. 4.4**). Komisja ocenia zgodność dorobku naukowego i osiągnięcia pracownika z zakresem tematycznym przedmiotu. Ostateczną decyzję o przydzieleniu przedmiotu podejmuje dziekan. Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia corocznie weryfikuje poprawność i aktualność sylabusów, zgodność realizowanych treści z zakładanymi efektami uczenia.

Zakres badawczy poszczególnych katedr praktycznie obejmuje wszystkie aspekty badań geograficznych. Pracownicy prowadzący zajęcia mają odpowiedni dorobek badawczy oraz doświadczenie w zakresie powierzonych zajęć (**Zał. III.2.4**).

Tabela 4.1. Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku geografia (I i II stopień) z podziałem na dziedzinę, dyscypliny i specjalności (niektórzy nauczyciele reprezentują kilka specjalności)

Dziedzina: Nauki ścisłe i przyrodnicze		Dziedzina: Nauki społeczne	
Dyscyplina: Nauki o Ziemi i środowisku - specjalności	Liczba nauczycieli	Dyscyplina: Geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna - specjalności	Liczba nauczycieli
Geomorfologia	6	Geografia ludności	3
Geologia	4	Geografia społeczna	2
Glacjologia	2	Geografia osadnictwa	3
Geografia gleb i gleboznawstwo	8	Geografia polityczna	2
Hydrologia i gospodarka wodna	8	Geografia przemysłu	1
Meteorologia i klimatologia	5	Geografia rolnictwa	3
Biogeografia	1	Geografia komunikacji i transportu	2
Geografia fizyczna kompleksowa	1	Geografia usług	1
Ochrona środowiska	3	Geografia turystyczna	3
Geoinformatyka	4	Geografia religii	1

Nauczyciele z innych dyscyplin

Dziedzina	Dyscyplina	Liczba nauczycieli
Nauk inżynierskich i technicznych	Inżynieria lądowa (geodezja i kartografia)	4
	Architektura i urbanistyka	1
Nauk ścisłych i przyrodniczych	Nauki fizyczne - Astronomia	1
Nauk rolniczych	Leśnictwo	1
Nauk społecznych	Nauki socjologiczne	1
	Nauki ekonomiczne	1
	Nauki prawne	1
Nauk humanistycznych	Archeologia	1
	Językoznawstwo	3

Zgodnie z programem studiów, w celu poszerzenia wiedzy ogólnej, zlecamy specjalistyczne zajęcia pracownikom innych wydziałów UMK z zakresu: astronomii, prawa, socjologii, ekonomii, nauk

humanistycznych i innych, prowadzą oni takie przedmioty jak: Podstawy socjologii, Astronomiczne podstawy geografii, Komunikacja perswazyjna, Warsztaty stylistyczne, Etykieta językowa, Emisja głosu, Język w kampaniach medialnych i marketingowych, Adiustacja tekstów. Prowadzących te zajęcia proponują dziekani odpowiednich wydziałów. W procesie kształcenia biorą także udział doktoranci, zarówno współuczestnicząc, jak i prowadząc zajęcia. Odbywa się to pod opieką doświadczonych pracowników.

3. Łączenie działalności dydaktycznej z działalnością naukową, udział studentów w badaniach

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku geografia reprezentują dwie dyscypliny naukowe: Nauki o Ziemi i środowisku (38 osób) oraz Geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną (18 osób). Problematyka badawcza nauczycieli akademickich obejmuje praktycznie wszystkie aspekty badań geograficznych i zapewnia dzięki ich kompetencjom naukowym i dydaktycznym pełną realizację zakładanych efektów uczenia, niezbędną wiedzę i umiejętności wynikające z dualizmu geograficznego: człowiek-środowisko. Doświadczenie i osiągnięcia poszczególnych pracowników zawiera **Załącznik III.2.4.**

Studenci geografii są włączani w prace badawcze WNoZiGP, uczestniczą w realizacji grantów, w badaniach na rzecz instytucji i firm w ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym. Badania są prowadzone również w ramach działalności studenckich kół naukowych. Są szczególnie pomocni w pracach terenowych. Członkowie kół naukowych często kończą specjalistyczne kursy i szkolenia (np. w zakresie używania dronów) stanowiąc wsparcie w realizowanych badaniach. Wyniki tych badań są niejednokrotnie podstawą prac dyplomowych oraz są publikowane we współautorstwie z pracownikami Wydziału. W latach 2014-2020 wspólnie ze studentami wszystkich kierunków studiów opublikowanych zostało 76 punktowanych prac (nie licząc streszczeń konferencyjnych i popularno-naukowych prac niepunktowanych), w tym 20 z wskaźnikiem IF (**Zał. 4.5, Zał. 4.6, Ryc. 8.1**). Zagadnienie to zostało szerzej opisane w kryterium 8 -3b Forum dyskusji naukowej naszych studentów są konferencje naukowe, krajowe i zagraniczne. Studenci geografii WNoZiGP są współorganizatorami corocznej konferencji „Kopernikańskie Sympozjum Studentów Nauk Przyrodniczych”, do tej pory odbyło się 9 sympozjów. Szczegóły znajdują się na stronie internetowej https://kssnp.umk.pl/pages/main_page/

4. Założenia, cele i skuteczność polityki kadrowej

Uniwersytet Mikołaja Kopernika posiada przyznane przez Komisję Europejską logo **HR Excellence in Research**, które zobowiązuje jednostkę do wdrożenia zasad Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu. Na Wydziale stosowane są zasady otwartej polityki zatrudnienia osób polegające na obsadzaniu stanowisk w trybie konkursów. Za politykę kadrową odpowiada dziekan. Uwzględnia on potrzeby kadrowe zróżnicowanego Wydziału, zarówno pod względem prowadzonych badań, jak i oferowanych kierunków studiów, transparentnych zasad rekrutacji pracowników naukowych oraz tworzenia przyjaznego środowiska pracy. Wszelkie zmiany i potrzeby w zakresie zatrudnienia nowych lub awansów dotychczasowych pracowników są opiniowane przez komisję konkursową, Rady Dyscyplin oraz Radę Dziekańską (wcześniej Radę Wydziału). Kryteria oraz wymagane kwalifikacje na dane stanowisko są dyskutowane z kierownikami katedr, którzy najlepiej znają potrzeby i wymagania dotyczące zarówno dorobku naukowego, jak i kompetencji dydaktycznych kandydata. Ostateczną decyzję o zatrudnieniu lub przedłużeniu zatrudnienia oraz awansu podejmuje JM Rektor.

Każdy pracownik Wydziału podlega ocenie okresowej według przyjętych kryteriów (**Załącznik 4.7.a** i **Załącznik 4.7.b**). Oceny dokonuje Wydziałowa Komisja Oceniająca. Pracownik składa raport samooceny, do którego dołączona jest opinia bezpośredniego przełożonego – kierownika katedry. Przy ocenie okresowej pracowników uwzględnia się w skali od 0 do 5: działalność naukową, działalność dydaktyczną (ocena w ankietach studenckich oraz ocena z hospitacji) oraz działalność organizacyjną. Każdemu z tych kryteriów przypisano wagę. Kryteria są znane pracownikom, są udostępnione na stronie Wydziału (<https://www.geo.umk.pl/wydzial/dla-pracownikow>). Komisja uwzględnia oceny studentów (ankiety), a zwłaszcza analizuje ich komentarze. Nauczyciel akademicki ma dostęp do tych komentarzy poprzez system USOS oraz może złożyć stosowne wyjaśnienia. Ostateczna ocena pracownika wynika z ocen częściowych. Pracownik po zapoznaniu się z oceną może złożyć odwołanie od oceny do Uczelnianej Komisji Oceniającej.

5. System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego pracowników i podnoszenia kompetencji dydaktycznych

W ostatnich 5 latach (2016-2020) 1 pracownik WNoZiGP uzyskał tytuł naukowy profesora, zakończono 12 postępowań habilitacyjnych oraz 13 obron doktorskich. Świadczy to o bardzo dynamicznym rozwoju potencjału kadrowego Wydziału. W miejsce emerytowanych pracowników zatrudniono 4 asystentów.

Na WNoZiGP opracowany został system wsparcia oraz motywowania kadry do samorozwoju naukowego, jak i do podnoszenia kompetencji dydaktycznych. Od wielu lat finansowanie katedr odbywa się na podstawie osiągnięć naukowych. W 2019 r. zmieniono algorytm podziału na katedry środków finansowych na Podstawową Działalność Badawczą, uwzględniający 4 najlepsze sloty publikacyjne każdego pracownika oraz wielkość pozyskanych środków zewnętrznych na badania w okresie ostatnich 4 lat (**Załącznik 4.8**). Skutkuje to coraz lepszymi publikacjami, co jest jakże istotne w zbliżającej się ewaluacji dyscyplin.

Ponadto JM Rektor przyznaje stypendia za wybitne publikacje naukowe. Progi punktowe są zależne od dyscypliny naukowej. Przy artykule za 200 pkt. wysokość tej nagrody sięga 10 tys. zł (**Załącznik 4.9**). Artykuły, które nie uzyskały stypendiów rektora, a będą potencjalnie liczyły się przy ewaluacji dyscyplin, co roku są nagradzane dodatkiem dziekańskim, np. w 2020 r. nagrodzono 20 pracowników. Niewątpliwie motywuje to pracowników do publikowania artykułów w renomowanych czasopiśmie. Dodatki są również przyznawane za wybitne osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne.

Z funduszy Wydziału wyodrębniono środki na Granty dla Młodych Pracowników Naukowych i Doktorantów (**Załącznik 4.10**). Pracownikom, którzy są krócej niż 7 lat po doktoracie oraz doktorantom stworzono możliwość ubiegania się o środki na badania, konferencje, szkolenia itp. Granty są przyznawane przez specjalną komisję.

Co 4 lata dokonuje się oceny nauczycieli akademickich. Do czasu wejścia w życie tego Zarządzenia na WNoZiGP działała Wydziałowa Komisja Oceniająca, składająca się z najbardziej doświadczonych profesorów. Podstawę oceny nauczyciela akademickiego stanowi Arkusz samooceny (**Załącznik 4.11**, **Załącznik 4.11a** i **Załącznik 4.11b**) obejmujący wykaz dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego. W ocenie uwzględnia się opinie bezpośredniego przełożonego oraz opinie studentów wyrażone w anonimowych ankietach dotyczących zajęć prowadzonych przez ocenianą osobę. Szczegółowe kryteria oceny nauczycieli akademickich, formularze oceny oraz harmonogram

prac poszczególnych komisji oceniających określa uchwała Senatu UMK i szczegółowe Zarządzenia Rektora (**Załączniki 4.7, 4.7a, 4.7b**). W przypadku negatywnych ocen i komentarzy studentów dziekan Wydziału corocznie przeprowadza z nauczycielem akademickim rozmowę wyjaśniającą, w razie potwierdzenia zarzutów, rekomenduje działania naprawcze.

W UMK są realizowane różnego rodzaju programy adresowane do pracowników zwiększające ich kompetencje naukowe i dydaktyczne, często finansowane ze środków Unii Europejskiej. Na przykład w latach 2010-2015 pracownicy Wydziału uczestniczyli w „Kursach i szkoleniach z nowoczesnych metod nauczania” w ramach Projektu WZROST - "Wzmocnienie potencjału dydaktycznego UMK w Toruniu w dziedzinach matematyczno-przyrodniczych" finansowanie: Europejski Fundusz Społeczny - Program Operacyjny Kapitał Ludzki (Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka, Działanie 4.1: Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy). W ramach tego projektu były przeprowadzone szkolenia w zakresie: grafika komputerowa - Adobe Photoshop; animacje komputerowe - Adobe flash, montaż audio-video - Adobe Premiere, komputerowo wspomagane projektowanie CAD, Systemy Informacji Geograficznej GIS, nowoczesne technologie sieciowe - Cisco Exploration. Ponadto były prowadzone specjalistyczne kursy z języka angielskiego. W szkoleniach tych aktywnie uczestniczyli pracownicy WNoZiGP.

W latach 2017-2019 w UMK był realizowany projekt „Podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej UMK” w ramach Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (kwota 1 367 tys. zł). Pracownicy Wydziału również uczestniczyli w tym projekcie. W czterech kursach (po 90 godz. każdy): Akademicki język angielski – podnoszenie kompetencji w zakresie prowadzenia dydaktyki w języku obcym; Działania w zakresie kompetencji dotyczących innowacyjnych umiejętności dydaktycznych; Działania w zakresie kompetencji dotyczących umiejętności informatycznych; Działania w zakresie kompetencji dotyczących zarządzania informacją uczestniczyło 21 pracowników Wydziału (**Zał. 4.12**).

Wydział NoZiGP UMK wydaje własne czasopisma geograficzne:

Bulletin of Geography – Socio-Economic Series – red. prof. dr hab. Daniela Szymańska. To anglojęzyczne czasopismo jest notowane w bazie Scopus i Web of Sciences. W wykazie ministerialnym czasopism z 2019 r. BGSS otrzymało 40 pkt. Strona czasopisma: <https://www.bulletinofgeography.umk.pl>

Bulletin of Geography – Physical Geography Series – red. prof. dr hab. Rajmund Przybylak. To anglojęzyczne czasopismo jest notowane w bazie Scopus. W wykazie ministerialnym czasopism z 2019 r. BPGPS otrzymało 20 pkt. Strona czasopisma: <http://www.bulletinofgeographybgps.umk.pl>

Kierunek geografia prowadzony na WNoZiGP UMK jest wysoko oceniany w corocznym rankingu Perspektyw. W 2020 r. został sklasyfikowany na **5 miejscu** w kraju (<https://ranking.perspektywy.pl/2020/ranking/ranking-kierunkow-studiow/kierunki-przyrodnicze/geografia>).

Wyrazem wysokich kompetencji pracowników są również nagrody i odznaczenia. W okresie 2018-2020, aż 5 osób mających zajęcia na kierunku geografia otrzymało takie wyróżnienia:

2018 r. - dr Katarzyna Kubiak-Wójcicka - Medal Srebrny za Długoletnią Służbę, 2020 r. - dr hab. Marek Kejna, prof. UMK - Medal Złoty za Długoletnią Służbę dr hab. Andrzej Araźny, prof. UMK - Srebrny Krzyż Zasługi, prof. dr hab. Daniela Szymańska oraz prof. dr hab. Leon Andrzejewski – Medal Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Laureat ogólnopolskiego konkursu Eduinspirator – dr hab. Marcin Świtoniak, prof. UMK. Jedną z form podnoszenia poziomu prowadzenia zajęć dydaktycznych są coroczne plebiscyty przeprowadzane wśród studentów wydziału przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego w Ramach Dnia Wydziału na najbardziej Wymagającego, Najsympatyczniejszego i Złotoustego wykładowcy. Pomimo lekkiej formy tego konkursu, pracownicy przywiązują wielką wagę do tych Tytułów.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1. Stan i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej mieści się w nowoczesnym budynku w Kampusie Uniwersyteckim przy ul. Lwowskiej 1, wybudowanym w 2006 r. Infrastruktura i wyposażenie tego budynku umożliwia prowadzenie badań naukowych na wysokim poziomie oraz na realizację założonych celów nauczania na kierunku geografia z wykorzystaniem nowoczesnych środków dydaktycznych. Zajęcia są prowadzone głównie w budynku WNoZiGP przy ul. Lwowskiej 1, jedynie nauczanie języków obcych i zajęcia z wychowania fizycznego są realizowane w odpowiednio dostosowanych obiektach Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych i Uniwersyteckim Centrum Sportowym. Istotną dla procesu kształcenia część zajęć odbywa się w terenie, m.in. z wykorzystaniem własnych stacji terenowych w Obserwatorium Meteorologicznym w Toruniu, Stacji Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Koniczynie. Materiały do prac dyplomowych corocznie studenci samodzielnie zbierają prowadząc badania w Stacji Polarnej UMK na Spitsbergenie. Do realizacji zajęć terenowych Wydział dysponuje odpowiednimi przyrządami i pomocami dydaktycznymi (materiały kartograficzne, GPS-y, przyrządy meteorologiczne, hydrologiczne, geodezyjne, geologiczne, do badań gleboznawczych i geomorfologicznych).

W kompleksie budynków przy ul. Lwowskiej 1 w Toruniu WNoZiGP dysponuje łączną powierzchnią **5 062,41 m²**. W celach dydaktycznych wykorzystywane są 3 duże sale wykładowe, największa Aula im. Prof. Rajmunda Galona (s. 104) na 130 miejsc, 3 pracownie komputerowe, 7 sal ćwiczeniowych (audytoryjnych), 5 sal seminaryjnych oraz 20 pracowni specjalistycznych i laboratoryjnych. Pracownicy wydziału dysponują jednoosobowymi pokojami (**tabela 5.1**). Samorząd studencki oraz koła naukowe do dyspozycji posiadają dwa odrębne gabinety.

Wszystkie sale wykładowe są wyposażone w nowoczesne systemy audio-wizualne, natomiast sale ćwiczeniowe i seminaryjne w rzutniki multimedialne, mapy, profile glebowe, okazy skał i minerałów oraz inne pomoce dydaktyczne. Każda z katedr posiada do swojej dyspozycji salę ćwiczeniową oraz seminaryjną. Sale te są wyposażone zgodnie z potrzebami procesu dydaktycznego dotyczącego specyfiki badawczej tych jednostek. Szczegółowe informacje o pomieszczeniach Wydziału są zamieszczone w **Zał. III.2.6**.

Tab. 5.1. Wykaz pomieszczeń dydaktycznych Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK (stan na dzień 21.11.2020 r.)

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Sale wykładowe	3
2.	Pracownie komputerowe	3
3.	Sale ćwiczeniowe	7
4.	Sale seminaryjne	5
5.	Pracownie specjalistyczne i laboratoria	20
6.	Inne – magazyn, warsztat	6
7.	Dziekanat	7
8.	Pokoje pracowników (nauczycieli akademickich)	66
9.	Uniwersyteckie Centrum Sportowe UMK (sale sportowe, basen i inne pomieszczenia)	
10.	Pracownie językowe w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UMK	

Pracownie komputerowe - Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej posiada trzy, stacjonarne pracownie komputerowe (1 ogólna oraz 2 specjalistyczne – geoinformatyczną i planistyczną) oraz jedną pracownię mobilną. Dwie pracownie komputerowe (sale 161 i 215) wyposażone są w 16 stanowisk komputerowych klasy Dell OptiPlex z procesorem Intel Core i5 oraz monitorem DELL KB212, a także profesjonalny projektor InFocus. Sala 015 jest najnowsza - powstała w 2019 roku, posiada 16 stanowisk komputerowych odświeżonej klasy Dell OptiPlex z procesorem Intel Core i5 (8GB RAM) i monitorem DELL S2318H oraz projektor InFocus. Dodatkowo wydział posiada własny serwer danych klasy Dell PowerEdge, który zlokalizowany jest w budynku dawnego Uniwersyteckiego Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania (UCNTN). Są na nim zainstalowane licencje pływające posiadanego oprogramowania specjalistycznego. W salach komputerowych na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, studenci mają dostęp do szeregu programów komputerowych poczynając od podstawowych jak MS Office na profesjonalnych jak ArcGIS firmy ESRI kończąc. Oprogramowanie jest na bieżąco aktualizowane według potrzeb wyrażanych przez studentów czy prowadzących zajęcia. Wykaz zainstalowanych w pracowniach programów komputerowych jest dostępny w **Zał. 5.1**. Pracownia mobilna składa się z 16 tabletów o przekątnej wyświetlacza 10" z pełnym dostępem do sieci Internet i wybranych aplikacji.

Zbiory kartograficzne - WNoZiGP posiada również własne zbiory kartograficzne w postaci map, atlasów oraz planów. W zasobach pracowni znajduje się ponad **30 000** map arkuszowych, **500** atlasów oraz **1 500** map turystycznych, w tym planów miast. Na mapy arkuszowe składają się mapy

topograficzne oraz mapy tematyczne. Zbiory pracowni zawierają mapy z początku XX w. oraz mapy współczesne. Tematyka map obejmuje mapy topograficzne, geologiczne, hydrograficzne, sozologiczne, glebowe, administracyjne, geomorfologiczne z obszaru Polski, Europy, a także z innych regionów świata głównie obszarów Arktyki i Antarktyki. Posiada liczne mapy i plany obszarów miejskich Polski i świata. Wykaz zbiorów kartograficznych znajduje się w **Załączniku 5.2**. Wszystkie skorowidze oraz regulamin korzystania z tych zbiorów są dostępne na stronie internetowej jednostki: <https://www.geo.umk.pl/ziw/zbiory-kartograficzne>. Większość z zasobów jakimi dysponuje Zespół Informatyczno-Wydawniczy jest dostępny w formie cyfrowej. Zespół dysponuje danymi niezbędnymi do wykonania Numerycznego Modelu Terenu (LiDAR) oraz bazą danych obiektów topograficznych (BDOT10k). Pracownia map posiada pomieszczenie z 4 stanowiskami do pracy z mapami, w tym podświetlany stół i wielkoformatowy ploter atramentowy HP500 PS. Ponadto do dyspozycji pracowników i studentów jest wielkoformatowy skaner rolkowy CONTEX Chroma XL. Dzięki temu, niemal wszystkie posiadane egzemplarze arkuszy map są zeskanowane i dostępne w formie cyfrowej (format JPEG lub TIFF). Zeskanowane mapy, służą w następnej kolejności najczęściej jako podkłady rastrowe w rozmaitych opracowaniach naukowych wykonywanych w oprogramowaniu GIS'owym.

Dla celów badawczych i dydaktycznych wykorzystywane są także 3 własne jednostki terenowe:

Obserwatorium Meteorologiczne w Toruniu, zlokalizowane jest w pobliżu Wydziału. Jest ono wyposażone w standardowe przyrządy meteorologiczne oraz 2 stacje automatyczne. Codziennie wykonywane są tu standardowe obserwacje meteorologiczne, a wyniki pomiarów są udostępniane na stronie Wydziału i UMK <http://www.home.umk.pl/~vaisala>. Dane z Obserwatorium są wykorzystywane w pracach dyplomowych oraz na terenie obserwatorium są realizowane ćwiczenia terenowe z meteorologii i klimatologii.

Stacja Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego UMK w Koniczynie (gmina Łysomice) powstała w 1994 r. działa w sieci 11 stacji ZMŚP ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Reprezentuje krajobraz rolniczy młodogłacialnej wysoczyzny morenowej (Pojezierze Chełmińskie). W Stacji jest realizowanych 14 programów badawczych obejmujących abiotyczne i biotyczne elementy zlewni Strugi Toruńskiej. Na bazie uzyskanych danych realizowane są prace dyplomowe oraz zajęcia w terenie. Szczegóły na stronie <https://www.geo.umk.pl/koniczynka>

Stacja Polarna UMK na Spitsbergenie powstała w 1975 r., jest najdalej na północ wysuniętą polską jednostką badawczą (78°41'N). Stacja składa się z budynku mieszkalnego oraz laboratoriów i magazynów. Stanowi zaplecze dla wypraw polarnych. Dotychczas zorganizowano ich 50, głównie w sezonach letnich i wiosennych. W oparciu o Stację prowadzone są badania meteorologiczne, klimatologiczne, glaciologiczne, hydrologiczne, geomorfologiczne, gleboznawcze, biologiczne i inne, często we współpracy międzynarodowej. W wyprawach uczestniczą studenci i doktoranci, prowadząc badania na potrzeby prac dyplomowych i artykułów. Szczegóły o działalności stacji znajdują się na stronie <https://www.geo.umk.pl/stacjapolarna>

2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji wspomagających nauczanie i prowadzących praktyki zawodowe

Instytucje i firmy przyjmujące studentów geografii na praktyki zawodowe są starannie dobierane i sprawdzane. Dysponują one odpowiednią infrastrukturą, wyposażeniem, specjalistycznym oprogramowaniem niezbędnym do osiągnięcia zakładanych celów uczenia. Szczegółowe informacje o instytucjach, w których odbywają się praktyki znajdują się w opisie kryterium 2 – pkt. 7.

3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych

Dostęp do Internetu - w całym budynku Wydziału zapewniony jest dostęp do Internetu w postaci sieci LAN 100Mb i sieci bezprzewodowej EDUROAM. Sieć bezprzewodowa dostępna jest we wszystkich salach dydaktycznych, pokojach pracowników, doktorantów oraz korytarzach i miejscach oczekiwania na zajęcia. Sieć ta umożliwia swobodny dostęp do internetu, również ze wszystkich urządzeń mobilnych.

Metody i techniki kształcenia na odległość były rozwijane w Uczelni i na Wydziale na długo przed wybuchem pandemii COVID-19. Dla pracowników i studentów organizowano konkursy i szkolenia stacjonarne oraz dostępne na platformie <https://moodle.umk.pl>. Pracownicy część zajęć prowadzili zdalnie z wykorzystaniem tej platformy. Po zawieszeniu zajęć w marcu 2020 r. (kolejne zarządzenia Rektora i Kanclerza UMK - <https://www.umk.pl/koronawirus>) nauczanie zdalne wprowadzono jako obowiązkowe na wszystkich zajęciach. Dla pracowników i studentów Uniwersyteckie Centrum Informatyczne uruchomiło stronę, gdzie zamieszczono wszelkie niezbędne informacje do logowania się oraz prowadzenia/uczestniczenia w zajęciach ([https://www.uci.umk.pl/index.php/E-learning dla studentow](https://www.uci.umk.pl/index.php/E-learning_dla_studentow)). Zajęcia zdalne zarówno synchroniczne, jak i niesynchroniczne są prowadzone przy pomocy systemu Moodle, na platformie Microsoft Teams, z użyciem Skypa lub innych komunikatorów oraz poprzez Uniwersytecki System Wideokonferencyjny. Zarówno pracownicy, jak i studenci szybko opanowali nowe narzędzia komunikacji. Wymagało to od nauczycieli akademickich przystosowania zajęć do nowych możliwości/ograniczeń technicznych. W roku akad. 2019/2020 zajęcia w trybie zdalnym prowadzone przez naszych pracowników otrzymały nagrody w Konkursie Uniwersyteckim: w kategorii kursów dr hab. Mieczysław Kunz, prof. UMK i dr Łukasz Wiśniewski oraz w kategorii kursów YUFE: dr Stefania Środa-Murawska, dr Jadwiga Biegańska, prof. UMK, dr hab. Elżbieta Grzelak-Kostulska, prof. UMK.

W czasie pandemii, dodatkowo, wprowadzono modelowe rozwiązanie dostępu do danych i usług danych, zaprojektowane przez UCNTN, które polega na indywidualnym udostępnianiu każdej grupie studentów przestrzeni dyskowej i dostępu do tych danych z dowolnego laboratorium. Dzięki czemu pracownicy i studenci mają dostęp do wszystkich aplikacji, danych i materiałów dydaktycznych z dowolnego miejsca. Zainstalowana na komputerze prowadzącego aplikacja interaktywnego podglądu każdego stanowiska komputerowego wraz z możliwością sterowania wykonywanymi czynnościami, bardzo mocno wspomaga proces dydaktyczny realizowany podczas wszystkich zajęć w laboratoriach komputerowych. Podczas okresu trwania pandemii COVID-19, firmy, z którymi współpracuje Wydział (COREL, ESRI) udostępniły dla studentów roczne licencje na specjalistyczne oprogramowanie, tak by w sposób zdalny, z domu mogli korzystać z oprogramowania dostępnego do tej pory jedynie w salach komputerowych na Wydziale. Co więcej, w najnowszej pracowni komputerowej, zainstalowano program umożliwiający zdalne łączenie się z komputerami w sali 015. Dzięki temu, studenci mogą korzystać z oprogramowania zainstalowanego na komputerach w pracowni na Wydziale, bez konieczności fizycznego przebywania w niej – pracują i uczą się zdalnie w domu.

Ze względu na ograniczenia epidemiczne zawieszono możliwości organizacji konferencji, warsztatów, spotkań i konsultacji w postaci kontaktowej. Cała ta sfera działalności przeniosła się na platformy internetowe.

Nauczyciele akademicki w większości posiadają uczelniany sprzęt (laptopy) umożliwiające zdalne przeprowadzenie zajęć. Mogą je prowadzić z domu (praca zdalna) lub korzystając z infrastruktury Wydziału. Studenci nie zgłaszali problemów związanych z brakiem komputerów.

4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

W Uniwersytecie działa Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych (<https://bon.umk.pl>), który wspiera studentów niepełnosprawnych. W czerwcu 2019 r. został przeprowadzony audyt architektoniczny kompleksu budynków przy ul. Lwowskiej 1 (**Załącznik 5.3**). Zalecenia tego audytu są sukcesywnie i w miarę możliwości wdrażane.

Kompleks budynków przy ul. Lwowskiej 1 w Toruniu jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Dla osób niepełnosprawnych wydzielono miejsca postojowe na parkingu, jest podjazd do budynku oraz windy; urządzono także 3 toalety przystosowane do ich potrzeb. Również w Bibliotece Głównej UMK stworzono warunki dla funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Dostęp do biblioteki ułatwia podjazd dla wózków, winda i platforma schodowa, drukarka brajlowska. Dostępne są również trzy profesjonalne powiększalniki tekstu. Strona internetowa Biblioteki spełnia standardy WCAG 2 AA. Zagadnienie dostosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami zostało szczegółowo opisane przy kryterium 8 – pkt. 1.

5. Dostępność infrastruktury i aparatury naukowej dla studentów

Studenci mają dostęp do aparatury naukowej i oprogramowania specjalistycznego w ramach ćwiczeń laboratoryjnych oraz zajęć terenowych. Również prace dyplomowe, zwłaszcza z geografii fizycznej są często wykonywane na podstawie własnych badań studentów (terenowych lub laboratoryjnych). Wykonywanie przez studentów zadań praktycznych przynosi największy efekt edukacyjny. Studenci mogą korzystać z pracowni w Laboratorium Analiz Środowiskowych, z przyrządów pomiarowych Obserwatorium Meteorologicznych, z zasobów zbiorów kartograficznych oraz z oprogramowania specjalistycznego w pracowniach komputerowych lub udostępnionych w postaci zdalnego pulpitu (oprogramowanie AnyDesk). Korzystanie ze sprzętu odbywa się pod opieką nauczycieli akademickich lub pracowników inżynierijno-technicznych. Zasady korzystania przez studentów i pracowników z Laboratorium Analiz Środowiskowych oraz z Obserwatorium Meteorologicznego zostały określone w Regulaminach (**Załącznik 5.4** i **Załącznik 5.5**).

6. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Studenci geografii korzystają z **Biblioteki Uniwersyteckiej UMK**, mieszczącej się w odległości ok. 200 m od Wydziału w Kampusie UMK na Bielanych. Biblioteka Główna UMK wraz z siecią bibliotek wydziałowych i instytutowych tworzy największy w Polsce północnej system biblioteczno-informacyjny, służący społeczności akademickiej oraz mieszkańcom regionu i kraju (w sumie ponad 50 tys. użytkowników). Na system informacyjno-biblioteczny składają się zasoby tradycyjne oraz elektroniczne. Biblioteka posiada **2 665 452 egzemplarzy** książek i czasopism drukowanych. Ponadto studenci mają dostęp do 419 747 e-książek oraz 27 248 tytułów e-czasopism. Biblioteka udostępnia w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej 228 111 obiektów cyfrowych, ponadto uczestniczy w projektach międzynarodowych (E-books-on-Demand-Network Openig Publications for European Netizens, Dariah-PL) oraz krajowych programach wspierania nauki (Program Operacyjny Polska Cyfrowa, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój). Biblioteka oferuje 460 miejsc dla czytelników i posiada 41 komputerów stacjonarnych z dostępem do bezpłatnego Internetu. Strona

www Biblioteki (<https://www.bu.umk.pl>) posiada interaktywny komunikator, zdalny kurs szkolenia bibliotecznego, kanał RSS, formularz zapytań do bibliotekarza. Użytkownicy mają możliwość: zdalnej rezerwacji danej książki/czasopisma, zdalnego przedłużania terminu zwrotu, otrzymują elektroniczne powiadomienia (mail) o zbliżającym się terminie zwrotu. Szczegółowe informacje o Bibliotece zawiera **(Załącznik 5.6)**.

Zbiory geograficzne liczbą 14 259 woluminów, kolekcje tematyczne wolnego dostępu i księgozbiór kartograficzny czytelnictwa Oddziału Zbiorów Specjalnych (7 715 woluminów), co w sumie daje **21 974 woluminów** drukowanych publikacji naukowych i dydaktycznych o tematyce geograficznej. Biblioteka Główna posiada również bogaty zbiór druków kartograficznych (mapy, plany, atlasy, mapy sekcyjne) w ilości 22 487 jednostek. Ponadto posiada dostęp do elektronicznych baz zagranicznych firm dostarczających zasoby wiedzy (m. in.: Academic Search Ultimate, Nature, Science, ScienceDirect (Elsevier), SpringerLink, Web of Science, Wiley), których zasoby są wykorzystywane w badaniach i procesie dydaktycznym Wydziału. Liczba dostępnych tytułów naukowych czasopism geograficznych w formie elektronicznej wynosi 512. W Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej udostępnione zostały w otwartym dla wszystkich dostępie 3 784 mapy oraz 173 prace naukowe z zakresu geografii. W Repozytorium Naukowym UMK zdeponowanych zostało w wolnym dostępie 580 publikacji badaczy afiliowanych do WNoZiGP.

Zasoby Biblioteki Uniwersyteckiej w pełni zaspokajają potrzeby naukowców i studentów w procesie nauczania i uczenia się. Co roku Biblioteka Uniwersytecka zwraca się do Wydziału z prośbą o wskazanie pozycji literatury i ilości egzemplarzy niezbędnej do prowadzenia dydaktyki na Wydziale. Zbiory książek, czasopism geograficznych, map i multimediów są zgodne z zalecaną literaturą na poszczególnych zajęciach.

7. Sposoby monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej

Stan bazy dydaktycznej i naukowej jest systematycznie monitorowany przez władze Wydziału. Zarówno kierownicy katedr, nauczyciele akademicki oraz studenci zgłaszają problemy związane z bazą dydaktyczną. Studenci wyrażają swoje opinie o procesie kształcenia przez anonimowy system stworzony na Uczelni (szczegóły na stronie <https://www.jakosc.umk.pl/pomiary/ocena-zajec-dydaktycznych>). Na bieżąco są usuwane wszelkie awarie, np. sprzętu komputerowego, sprzętu audio-wizualnego (opiekuje się nim pracownik inżynierjno-techniczny) oraz inne problemy techniczne. Komisja dydaktyczna ds. kierunku geografia, co roku sporządza raport o stanie kształcenia i zalecenia podnoszące jakość kształcenia. Rotacyjnie katedry z funduszu wydziałowego otrzymują dofinansowanie na zakup nowych, niezbędnych pomocy dydaktycznych.

Zgodnie z rosnącym zapotrzebowaniem **zwiększono potencjał informatyczny** Wydziału tworząc w 2019 r., nową (trzecią) pracownię komputerową (sala 015). W roku bieżącym zostały zakupione nowe komputery do sal: 161 oraz 215. Operacja ta miała na celu wymianę komputerów w ww. salach by jeszcze bardziej usprawnić technologiczne działanie Wydziału. Zakupione komputery to jednostki klasy Dell OptiPlex z procesorem i5 (16GB RAM) oraz monitorem Dell klasy M1. Od stycznia 2020 r. wszystkie 3 pracownie komputerowe będą stanowiły w pełni nowoczesne narzędzie do dydaktyki opartej na technologiach cyfrowych.

We wskazywaniu kierunku rozwoju i zakupie nowoczesnych programów uczestniczą firmy, z którymi Wydział podpisał porozumienie o współpracy, np. ESRI Polska, Leica Geosystem, SmallGis, Nikograf i inne (szczegóły na stronie <https://www.geo.umk.pl/wydzial/partnerzy>). Szczególną okazją

do zapoznania się z nowoczesnymi tendencjami i technologiami informatycznymi są organizowane na Wydziale od 2000 r. coroczne Dni GISu (GiS DAY) - <http://www.gisday.umk.pl>

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

1. Zakres i formy współpracy Wydziału z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami

WNOZIGP wpisując swoje działania w strategię UMK uwzględniającą w ofercie edukacyjnej potrzeby rynku pracy, oczekiwania środowiska gospodarczego, instytucji samorządowych i organizacji tworzących infrastrukturę społeczną regionu, od szeregu lat współpracuje na wielu płaszczyznach z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego (OSG), tak w skali lokalnej, regionalnej, krajowej, jak i zagranicznej. Podpisane liczne **porozumienia o współpracy** pomiędzy WNoZiGP a różnymi instytucjami, firmami i szkołami (**Załącznik 6.1**) obejmują m.in.: wymianę wzajemnych doświadczeń w obszarze prowadzonych aktywności naukowej, dopasowanie efektów kształcenia do oczekiwań gospodarki, tworzenia nowych oraz modernizowania istniejących kierunków studiów, realizacji wysokiej jakości programów stażowych.

Pracownicy WNoZiGP uczestniczą w działaniach związanych z realizacją kolejnych edycji projektu MNISW „Inkubator innowacyjności+” współfinansowanego z EFS a realizowanego przez Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (<https://aip.umk.pl/>). Celem projektu jest wsparcie pracowników naukowych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w promowaniu i komercjalizacji wyników badań. Pracownicy uczestniczyli dotychczas w szkoleniach dotyczących wdrażania innowacji (**Załącznik 6.2**), przygotowali 32 oferty dla biznesu, które zostały zamieszczone w Akademickiej Bazie Innowacji (<https://innowacje.umk.pl/>) oraz uczestniczyli w spotkaniach NAUKA-BIZNES w formule B2B (**Załącznik 6.3**). Celem organizowanych spotkań było omówienie możliwości współpracy WNoZiGP z przedstawicielami OSG.

W zbliżonej formule do Inkubatora Przedsiębiorczości w kwietniu 2018 roku Wydział zorganizował, jak dotychczas największe, spotkanie przedstawicieli OSG z pracownikami WNoZiGP pn. **Geomeeting** (<https://www.umk.pl/wiadomosci/?id=25282>). Uczestniczyło w nim kilkunastu przedstawicieli OSG z regionu kujawsko-pomorskiego oraz pracownicy WNoZiGP (**Załącznik 6.4**). Jednym z elementów tego spotkania były wspólne warsztaty przedstawicieli ISG i nauczycieli akademickich dotyczące możliwości wykorzystania wyników badań oraz zmian w zakresie prowadzonej dydaktyki, która powinna być ukierunkowana na potrzeby pracodawców. Wnioski z tych warsztatów zostały przedstawione na Radzie Wydziału. Zgłaszane postulaty (**Załącznik 6.5**) skłoniły władze Wydziału do powołania w 2019 r. specjalnej Komisji, która rozpoczęła pracę nad reformą studiów geograficznych. Prace tej komisji, po przerwie spowodowanej pandemią Covid-19 są kontynuowane.

WNoZiGP miał możliwość kilkakrotnie prezentować swoją ofertę dla biznesu w trakcie corocznie organizowanych Forach Przedsiębiorczości (**Załącznik 6.6**). Ponadto pracownicy WNoZiGP biorą udział w pracach na rzecz rozwoju miasta i regionu we współpracy z samorządem lokalnym (**Ryc. 6.1**).

Ryc. 6.1. Wybrane przykłady współpracy WNOZIGP z samorządem lokalnym

Uczestniczą oni między innymi w Społeczno-Gospodarczej Radzie ds. Modernizacji Regionu, aktywnie pracowali nad *Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 oraz kolej strategii Rozwoju Województwa – Plan modernizacji 2020+* (<https://www.kujawsko-pomorskie.pl/planowanie-strategiczne-i-przestrzenne>).

Ogromnym wysiłkiem kilkudziesięciu pracowników Wydziału powstał **Internetowy Atlas Województwa Kujawsko-Pomorskiego** (<http://atlas.kujawsko-pomorskie.pl>). Atlas ten jest nowoczesną, kompletną, na bieżąco aktualizowaną interaktywną aplikacją kartograficzno-tematyczną i geograficzno-statystyczną regionu. Został opracowany na podstawie najnowszych statystycznych i środowiskowych baz danych oraz oryginalnych opracowań i autorskich wyników badań pracowników Wydziału Nauk o Ziemi. Jego zasoby obejmują sześć działów tematycznych, 360 map i 140 podstawowych (warstwowych) kompozycji mapowych oraz ponad 6,5 tysiąca warstw tematycznych. W bazie znajduje się też ponad 21 tysięcy map stworzonych przez użytkowników. To interaktywne narzędzie doczekało się w 2015 r. wersji drukowanej - Internetowy atlas województwa kujawsko-pomorskiego (red. nacz. Z. Kozieł). Urząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Toruń.

Wydział współpracuje z instytucjami prowadzącymi badania w zakresie ochrony środowiska, np. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (np. wspólne badania w wydziałowej Stacji ZMŚP w Koniczynie), Państwowym Instytutem Geologicznym oraz geologiem wojewódzkim i powiatowym. Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie, Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych. Urzędem Statystycznym w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorskim Biurem Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku i wieloma innymi. W instytucjach tych nasi studenci odbywają praktyki oraz znajdują zatrudnienie.

Doskonale układa się współpraca z Urzędem Miasta Torunia. Prezydent miasta Michał Zaleski jest "Sławnym Absolwentem Wydziału" - ukończył geografię. Pracownicy Wydziału pełnią ważne role

jako eksperci aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Torunia (2018). Współpracujemy również z jednostkami na szczeblu gmin i powiatów.

2. Zakres doskonalenia form współpracy i jej wpływu na program studiów

Dla Wydziału istotne jest właściwe, zgodne z oczekiwaniami OSG **przygotowanie absolwentów geografii do podjęcia pracy w zawodzie**. Dlatego też włączamy przedstawicieli OSG, nie tylko w proces modernizacji istniejących czy tworzenia nowych kierunków studiów, lecz również w sam proces kształcenia. Przykładem wspólnych działań może być:

- cykl 17 prac projektowych, w których uczestniczyło łącznie 110 studentów (w tym 49 studentów geografii), a które realizowane były przy współudziale przedstawicieli OSG (<http://geokompetencje.umk.pl/csgr>). Praktycy reprezentowali różne sfery życia społeczno-gospodarczego, prowadzili działalność gospodarczą, społeczną, administracyjną w zakresie zbieżnym z kierunkami objętymi wsparciem z projektu. Studenci mieli możliwość odbycia wizyt studyjnych w firmach i spotkania z praktykami biznesu. W efekcie studenci uzyskali wiedzę nie tylko teoretyczną, ale także praktyczną oraz kompetencje wymagane na rynku pracy.
- Włączenie w cykl kształcenia praktyków danej dziedziny było możliwe dzięki realizacji projektu pn. *Geokompetencje-człowiek, środowisko, gospodarka, rozwój* w ramach Programu Operacyjnego Edukacja Wiedza Rozwój współfinansowanego z EFS w latach 2016-2018. Innym przykładem jest włączenie w cykl kształcenia dla całego kierunku (Gospodarka przestrzenna i geozarządzanie) specjalistów z m.in. Departamentu Planowania Strategicznego i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Brodnickiego Parku Krajobrazowego. Studenci w ramach zajęć mogą nabywać wiedzę bezpośrednio od specjalistów zajmujących się daną dziedziną.
- Realizacja na WNOZiGP projektów dydaktycznych PO WER, oferujących studentom wysokiej jakości staże w ramach działania 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym oraz 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych (współfinansowanych przez EFS). Do końca listopada 2020 roku opracowano przy udziale pracodawców indywidualne programy stażowe (krajowe oraz zagraniczne) uwzględniające każdorazowo efekty kształcenia dla danego kierunku studiów dla 129 studentów (w tym 34 z kierunku geografia). Programy stażowe są przygotowywane przez koordynatora stażu ze strony WNOZiGP, przedstawiciela pracodawcy oraz studenta zgodnie z Zaleceniami Rady Unii Europejskiej z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (2014/C 88/01) (<https://www.geo.umk.pl/uctif/>) (**Zał. 6.7a-f**).

Kolejną płaszczyzną współpracy są działania związane z popularyzacją wiedzy geograficznej w szkołach. WNOZiGP posiada liczne umowy ze szkołami, m.in. w zakresie realizacji dydaktyki oraz wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych i organizacyjnych (**Zał. 6.1**). WNOZiGP przygotował w formie folderu, dostępnego również poprzez Internet (<https://www.geo.umk.pl/kandydat/oferta-dla-szkol/>), ofertę wykładów i warsztatów dedykowanych dla uczniów placówek edukacyjnych różnego szczebla.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Pracownicy i studenci Wydziału korzystają ze wsparcia Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości UMK, który powstał w 2008 r. Jednostka ta wykonuje zadania doradcze, usługowe i administracyjne mające na celu:

- efektywne wykorzystanie potencjału intelektualnego i technicznego Uniwersytetu,
- aktywizowanie społeczności akademickiej i absolwentów Uniwersytetu do podejmowania działalności gospodarczej,
- przygotowywanie opinii, ekspertyz i prowadzenie prac badawczych na rzecz rozwoju nauki i gospodarki,
- prowadzenie rejestru technologii o potencjale komercyjnym tworzonych na Uniwersytecie,
- prowadzenie rejestru badań o potencjale komercyjnym tworzonych na Uniwersytecie,
- prowadzenie rejestru zgłoszeń patentowych, zgłoszeń o udzielenie prawa ochronnego lub prawa z rejestracji oraz udzielonych patentów, prawa ochronnych i praw z rejestracji,
- prowadzenie rejestru projektów racjonalizatorskich i rozwiązań o charakterze know-how stworzonych przez pracowników,
- udział w wystawach, targach i konferencjach związanych z rozwojem przedsiębiorczości.

Działania te odbywają się w ścisłej współpracy nauka-biznes poprzez udział instytucji wewnętrznych i zewnętrznych:

- Sejmik Gospodarczy Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- Kujawsko-Pomorska Organizacja Pracodawców Prywatnych LEWIATAN
- Rada ds. Innowacji i Wdrożeń UMK
- Komisja ds. Ochrony Własności Intelektualnej UMK
- Urząd Miasta Torunia

Na stronie AIP (<https://aip.umk.pl>) są prezentowane oferty, konkursy i możliwości nawiązania współpracy z OSG.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

1. Rola umiędzynarodowienia kierunku geografia

Jednym z aspektów procesu budowania rozpoznawalności Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w światowej nauce jest wielotorowe umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego w celu podniesienia jakości kształcenia studentów wszystkich kierunków i stopni studiów. Dobrze wyedukowani studenci, przygotowani do funkcjonowania w globalnym środowisku naukowym mogą stać się w przyszłości pracownikami naukowo-dydaktycznymi WNoZiGP, a także innych uczelni, zarówno polskich, jak i zagranicznych.

Wydział współpracuje z zagranicznymi jednostkami badawczymi i dydaktycznymi z całego świata. W ostatnich latach (po 2016 r.) nawiązano współpracę z uczelniami z Chińskiej Republiki Ludowej. Na Wydziale kilkakrotnie goszczone były delegacje z różnych chińskich uczelni. W 2018 r. Powołane zostało Polsko-Chińskie Centrum Badań nad Turystyką, w którym prowadzone są głównie badania z zakresu geografii turystyki (**Załącznik 7.1a i b**). Pracownicy oraz studenci Wydziału kilkakrotnie uczestniczyli w wyjazdach do Chińskiej Republiki Ludowej, zachęcając do nawiązania współpracy i

podjęcia przez chińskich studentów studiów w Toruniu. Na przykład w listopadzie 2017 r. dziekan Wydziału prowadził rozmowy w Beijing Union University, Beijing International Studies University, Zhejiang Gongshang University w Hangzhou i Guangxi Normal University w Guilin. W listopadzie 2019 r. Wydział odwiedziła delegacja z Beijing Open University zainteresowana programem "double diploma". W ramach tej współpracy odbyły się 2 edycje Tourist Summer Camp w 2017 i w 2018 r., w których uczestniczyli studenci z Beijing Union University (ulotka i program w [Załącz. 7.2a i b](#)). W 2020 r. miała odbyć się konferencja pt. „The first International Conference „Asia-Central Europe Tourism: Heritage and Development” (program ramowy konferencji w [Załącz. 7.3](#)).

Ponadto nawiązano współpracę z National Central University z Tajwanu. W lipcu 2018 r. grupa naukowców z Tajwanu uczestniczyła w Seminarium naukowym ([Załącz. 7.4](#)), którego celem było wypracowanie problematyki wspólnych badań na Spitsbergenie. W 2019 r. pracownicy Wydziału odwiedzili Tajwan. W lecie 2020 r. grupa naukowców z Taipei miała uczestniczyć w wyprawie do Stacji Polarnej UMK na Spitsbergenie (wyprawa nie doszła do skutku ze względu na pandemię, toczą się rozmowy o wyprawie w 2021 r. Nasza Stacja Polarna współpracuje z instytucjami badawczymi z Norwegii (głównie Norsk Polar Institute) oraz z Uniwersytetem Łotewskim w Rydze.

Dobrze rozwija się współpraca z Uniwersytetem w Nitrze (Słowacja) oraz z Cluj-Napoka w Rumunii i Uniwersytetem Poleskim na Białorusi - w 2018 r. podpisano porozumienie o współpracy ([Załącz. 7.5](#)). Nawiązany został również kontakt z Instytutem Geografii Uniwersytetu Wileńskiego. Na wiosnę 2020 r. w Wilnie odbyło się spotkanie, na którym zaprezentowany został potencjał dydaktyczno-naukowy obu jednostek ([Załącz. 7.6](#)). Zaawansowane są rozmowy z Lesya Ukrainka Eastern European National University w Łucku na Ukrainie (planowana była zaproszenie delegacji z tego Uniwersytetu (odłożone na okres po pandemii)). Aktualnie konsultowany jest tekst porozumienia ([Załącz. 7.7a](#)).

W latach 2016-2020 wielu naukowców lub delegacji z uczelni m.in. z Białorusi, Brazylii, Chin, Francji, Korei Płd., Litwy, Niemiec, Nigru, Rosji, Rumunii, Słowacji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii i innych wizytowało WNOZiGP. Wyróżniając, na tle innych wydziałów UMK, działa program Erasmus+, corocznie w specjalnie przygotowanych zajęciach uczestniczy ok. 20 studentów/semestr z różnych krajów. Przyjeżdżają też wykładowcy z całego świata. Studenci geografii również wyjeżdżają na studia za granicę do różnych krajów Europy, Chin, czy też na Tajwanie. Efektem tej współpracy są wspólne badania, granty badawcze, publikacje, konferencje i warsztaty.

Pracownicy Wydziału uczestniczą także w opracowaniu raportów międzynarodowych, np. dla Komisji Europejskiej raport Horizon Scan, którego współautorką jest dr hab. Justyna Chodkowska-Miszczyk, prof. UMK. Raport jest rezultatem prac międzynarodowej grupy [Energy-SHIFT](#). Dotyczy on strategicznych priorytetów z zakresu społecznych aspektów transformacji energetycznej będących podstawą kształtowania unii energetycznej UE i polityki energetycznej Komisji Europejskiej.

Wyniki z badań glaciologicznych ze Stacji Polarnej UMK na Spitsbergenie są raportowane do WGMS World Glacier Monitoring Service w Zurychu oraz Integrated Glacier Observation (IGLO). Stacja współpracuje z Norweskim Instytutem Polarnym i The University Centre in Svalbard, realizując projekt związany z liczebnością populacji reniferów w tym regionie w ramach *Environmental Monitoring Program for Svalbard and Jan Mayen* ([Załącz. 7.7b](#)).

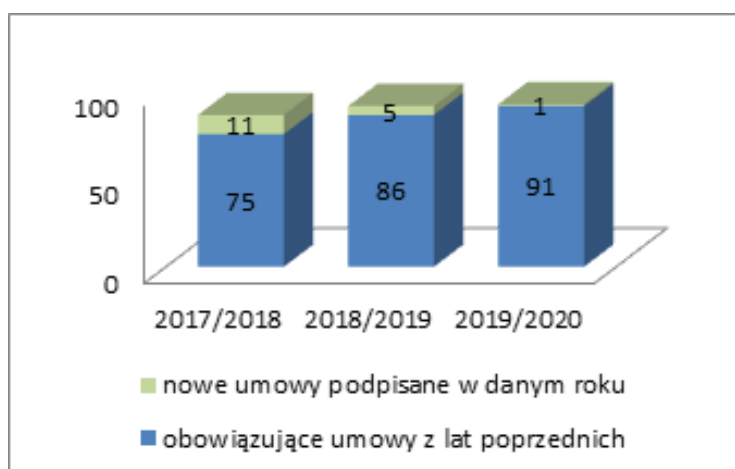
Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia, jako jednego z priorytetów w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku Geografia przekłada się na tworzenie oraz modernizację oferty kształcenia w języku angielskim.

2. Aspekty programu studiów i ich realizacji służące umiędzynarodowieniu

W ramach działań WNoZiGP wielką wagę przywiązuje się do właściwego przygotowania pracowników i studentów na arenie międzynarodowej. Podstawową barierą pozostaje znajomość języków obcych. Stąd też w programie studiów wprowadzone zostały przedmioty geograficzne prowadzone w języku angielskim. Studenci mogą wybrać dodatkowe przedmioty nauczane w języku angielskim z bloku zajęć do wyboru. Oferta tych przedmiotów jest rozwijana. Od roku akademickiego 2017/2018 WNoZiGP znacznie poszerzył ofertę przedmiotów oferowanych z językiem angielskim jako wykładowym. W poprzednich pięciu latach było to 7 przedmiotów, a w roku 2017/2018 wprowadzono do oferty 9 nowych i studenci mogli wybrać w sumie z 16 różnych zajęć, zarówno wykładów, jak i ćwiczeń. W roku akademickim 2020/2021 znajdowało się w ofercie ich już 21. Poszerzono zwłaszcza ofertę przedmiotów z zakresu geografii fizycznej. Wiele z oferowanych przedmiotów składa się z części wykładowej, ćwiczeniowej i terenowej (**Zał. 7.8**).

Kładzie się także duży nacisk na odpowiednie przygotowanie językowe studentów i zwiększenie roli specjalistycznego języka angielskiego w kształceniu studentów. Przedmiot dla studentów geografii 2. stopnia pt. Język angielski specjalistyczny prowadzony przez kadry Studium Praktycznej Nauki Języków służy zwiększeniu kompetencji językowych, niezbędnych m.in. aby wykorzystywać literaturę anglojęzyczną w procesie przygotowywania prac magisterskich. Dodatkowo w programie studiów I stopnia także znajduje się nauka języka angielskiego, pomimo, że większość Studentów zdając maturę z języka angielskiego posiada poziom znajomości języka obcego odpowiadający wymaganiom stawianym na zajęciach.

Władze wydziału NoZiGP dużą wagę przywiązują do wykorzystania w procesie umiędzynarodowienia możliwości jakie daje program Erasmus+. Do końca roku akademickiego 2019/2020 roku wydział podpisał 92 umowy bilateralne z uczelniami partnerskimi w ramach programu Erasmus+ akcji KA103 z uczelniami z 22 państw programu (**Zał. 7.9**). Na początku analizowanego okresu liczba umów wynosiła 75, zatem przyrost w czasie 3 omawianych lat wyniósł 23% (**Ryc. 7.1.**). Warto wspomnieć, że na początku roku akademickiego 2012/2013 liczba umów wynosiła zaledwie 23, a więc w ciągu 8 lat zwiększyła się czterokrotnie, co pokazuje jak dużą wagę przywiązuje się do umiędzynarodowienia kształcenia na WNoZiGP.

Ryc. 7.1. Dynamika przyrostu umów bilateralnych programu Erasmus+ akcja KA103 (kraje programu) w latach 2017 – 2020

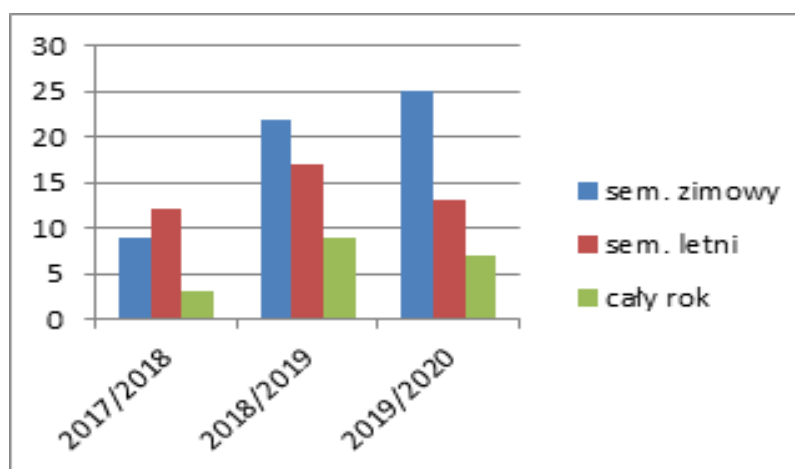
W analizowanym okresie podpisano również 20 umów partnerskich z uczelniami z państw partnerskich Erasmus+ (akcja KA107). Są to państwa z Azji, Afryki i Ameryki Północnej. Większość aplikacji zakończyła się sukcesem i otrzymaniem grantu mobilnościowego w analizowanym okresie, dzięki czemu na wydziale studiowali lub odbyli praktyki studenci z Rosji, Maroka i Tunezji, a profesorowie z m.in. Korei, Japonii, Azerbejdżanu, Maroka, Nigru i Gabonu prowadzili wykłady dla studentów UMK. W roku akademickim 2020/2021 obowiązuje 19 umów partnerskich (**Tabela 7.1.**)

Tab. 7.1. Umowy WNoZiGP z uczelniami z państw partnerskich Erasmus+ (akcja KA107)

I.p.	Nazwa uczelni partnerskiej	Miasto	Państwo
1	Université Constantine 1 (Ex Université Mentouri)	Konstantyna	Algeria
2	Université d'El Oued	Al-Wadi	Algeria
3	Yerevan State University	Erywań	Armenia
4	Qarb Universiteti	Baku	Azerbejdżan
5	Polesky State University	Pińsk	Białoruś
6	Beijing Union University	Pekin	Chiny
7	University of Donja Gorica	Podgorica	Czarnogóra
8	Lomonosov Moscow State University	Moskwa	Federacja Rosyjska
9	Omar Bongo University	Libreville	Gabon
10	Georgian Technical University GTU	Tbilisi	Gruzja
11	Shahrekord University	Szahr-e Kord	Iran
12	Tokyo Metropolitan University	Tokio	Japonia
13	University of Saskatchewan	Saskatoon	Kanada
14	University of Seoul	Seul	Korea Południowa
15	Universite Cadi Ayyad	Marrakesz	Maroko
16	Abdou Moumouni University	Niamey	Niger
17	Khujand State University named after acad. B. Gafurov	Chodżent	Tadżykistan
18	Sfax University	Safakis	Tunezja
19	Makerere University	Kampala	Uganda

Grupa studentów WNoZiGP, która skorzystała z wyjazdu na studia w ramach programu w rozpatrywanym okresie liczy 23 osoby. Wydział prowadzi intensywne działania promocyjne wyjazdów

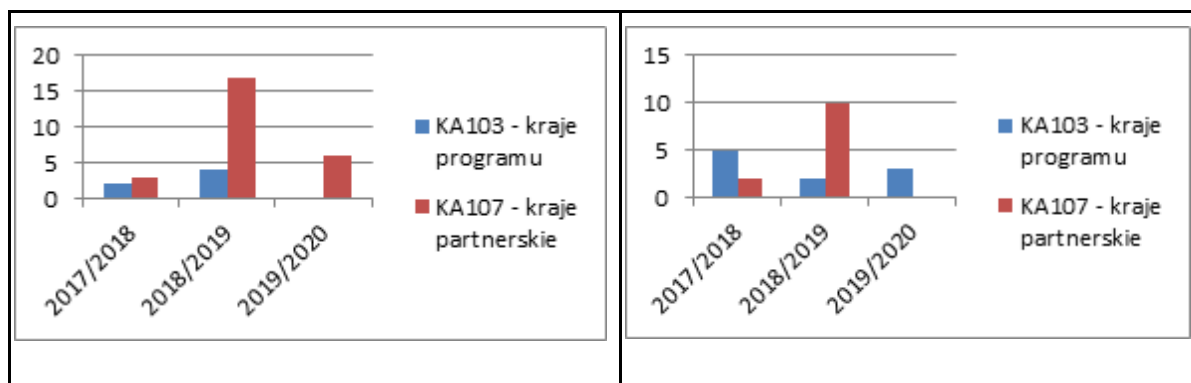
(akcje na stronie FB wydziału, prezentacje wyjazdów w postaci posterów w atrium siedziby (1. Piętro), a także w wersji cyfrowej na stronie www wydziału (<https://www.geo.umk.pl/student/mobilnosc/erasmus/>).

Rycina. 7.2 Liczba mobilności studenckich zrealizowanych w ramach programu Erasmus+ akcja KA103 (kraje programu) i KA107 (kraje partnerskie) w latach akademickich 2017/2018 – 2019/2020.

W analizowanych latach, liczba studentów z zagranicy, którzy odbywali studia na wydziale NoZiGP była znacznie wyższa niż studentów wyjeżdżających i wykazuje stałą tendencję wzrostową (**Ryc. 7.2.**). W roku akademickim 2017/2018 wyniosła 24, w roku akademickim 2018/2019 wyniosła 48, natomiast w roku akademickim 2019/2020 45 osób (należy dodać, że przekroczyłaby 50, ale w związku z restrykcjami spowodowanymi pandemią COVID-19 kilka osób zrezygnowało bądź nie miało możliwości przyjechać w semestrze letnim). Warto wspomnieć, że w roku akademickim 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 przyjechało odpowiednio 5, 8, 7 studentów, a więc w ciągu 8 lat mobilność zwiększyła się wielokrotnie, co pokazuje jak bardzo wzrosło umiędzynarodowienie kształcenia na WNoZiGP i prezentuje wzrost edukacyjnej atrakcyjności wydziału w skali międzynarodowej. W ramach wydziału w latach 2017-2019 zostało zrealizowanych 14 mobilności studenckich z programu KA107, co stanowi blisko 1/3 wszystkich zrealizowanych na UMK. Warto zwrócić uwagę, że zarówno kadra, jak i studenci stanowią niecałe 3% ogółu pracowników/studentów UMK co w kontekście powyższych wskaźników dobrze ukazuje skalę umiędzynarodowienia WNoZiGP. Tak znaczący wzrost liczby studentów obcokrajowców był możliwy dzięki stworzeniu, poszerzaniu i regularnej modernizacji oferty przedmiotów anglojęzycznych oraz intensywnej akcji informacyjno-promocyjnej skierowanej do kadry i studentów uczelni partnerskich (**Zał. 7.10; Zał. 7.11**).

Rośnie także dydaktyczna mobilność kadry akademickiej, zarówno w odniesieniu do pracowników WNoZiGP wyjeżdżających z wykładami, jak i profesorów przyjeżdżających w celu prowadzenia zajęć dla studentów wydziału (**Ryc. 7.3**). W analizowanym okresie miały miejsce 32 mobilności pracowników WNoZiGP, a do Torunia przybyło z wykładami 22 pracowników naukowo-dydaktycznych.

Ryc. 7.3. Liczba mobilności kadry akademickiej zrealizowanych w ramach programu Erasmus+ akcja KA103 (kraje programu) i KA107 (kraje partnerskie) w latach akademickich 2017/2018 – 2019/2020.

Na rangę naukową i rozpoznawalność międzynarodową studiów geograficznych na WNoZiGP wskazuje także fakt rozpoczęcia w roku akademickim 2020/2021 studiów Doktoranckich w zakresie Nauk o Ziemi trzech studentów z zagranicy – obywateli Indii, Iranu i Maroka oraz aplikacje studentów z Tadżykistanu i Tunezji na praktyki letnie organizowane w ramach TSSP NatSci - Toruń Students Summer Program in Natural Sciences (<http://tssp.umk.pl/natsci/index.html>) na staże przygotowane przez pracowników WNoZiGP.

Od ponad dekady pracownicy wydziału (prof. M. Świtoniak i prof. P. Charzyński) aplikują o międzynarodowe granty Intensive Programmes i Strategic Partnerships (ExHEGeT, Lifes, FACES - <https://sites.google.com/site/centraleuropesoils/> i SYStem), których głównym celem jest przygotowanie nowoczesnych materiałów dydaktycznych i organizacja wielonarodowych warsztatów dla studentów partnerskich uczelni, co umożliwia aktywnym studentom zdobywanie wiedzy i nawiązywanie międzynarodowych kontaktów. Za realizację projektu FACES - Freely Accessible Central European Soils (Partnerstwo Strategiczne Erasmus+) otrzymali 1. Nagrodę w konkursie EDUinspiracje 2019.

W ramach 3. edycji projektu “Geokompetencje - człowiek, środowisko, gospodarka, rozwój” 110 studentów WNoZiGP w latach 2016-2018 miało możliwość odbycia podróży studyjnych do ośrodków uniwersyteckich w Europie Zachodniej (Niemcy, Belgia, Portugalia, Holandia). Cel - realizacja projektów dydaktycznych w j. angielskim. Łącznie zrealizowano 11 projektów z 4 prowadzącymi z zagranicy w tym dla słuchaczy studiów I i II stopnia na kierunku geografia.

W zachęcaniu studentów geografii WNoZiGP do włączania się w międzynarodowe środowisko naukowe duża rolę odgrywają także cykliczne międzynarodowe warsztaty WRB Summer School, które zostały po raz pierwszy zorganizowane w roku 2019, oraz organizowane także od roku 2019 doroczne seminarium naukowo-dydaktyczne SUTMA poświęcone problematyce gleb miejskich, w których uczestniczą w większości osoby z zagranicy, a w których udział brali także studenci Wydziału WNoZiGP zainteresowani geografią gleb.

Dodatkowo na Wydziale zatrudnione są osoby z zagranicy prowadzące badania lub zlecone wykłady w języku angielskim: dr Ben Deruder z KU Leuven Public Governance Institut w Belgii, prof. Jan Piotrowski z Aarhus University w Danii, prof. Teemu Makkonen z Karelian Institute, East Finland University; dr Andreas Börner z Geological Survey of Mecklenburg-Western Pomerania); Prof. Eleonra Grilli z Uniwersytetu Kampanii Luigi Vanvitelli we Włoszech.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Ogromną szansą dla Wydziału na rozwój współpracy międzynarodowej jest włączenie UMK do Konsorcjum **„Młodych Uniwersytetów dla Europy Przyszłości – YUFE”**. Jest to strategiczne partnerstwo utworzone przez osiem młodych uniwersytetów badawczych z Europy. Uczelnie te łączy unikatowy system oparty na ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami szkolnictwa wyższego, sektora publicznego i prywatnego, oraz na mieszkańcach różnych europejskich regionów. Nasi pracownicy i studenci mogą podjąć współpracę i realizować studia w następujących uczelniach:

- Maastricht University (koordynator) - Holandia
- Carlos III University of Madrid - Hiszpania
- University of Antwerp - Belgia
- University of Bremen - Niemcy
- University of Cyprus - Cypr
- University of Eastern Finland - Finlandia
- University of Essex – Wielka Brytania
- University of Rome Tor Vergata – Włochy
- University of Rijeka - Chorwacja

Więcej informacji: www.yufe.eu oraz <https://www.umk.pl/yufe>.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

WNoZiGP jest otwarty dla **studentów niepełnosprawnych**. Naukę może podjąć osoba z każdym rodzajem niepełnosprawności, niezależnie od jej stopnia. Jest to możliwe dzięki ogólnouczelnianej polityce "otwartych drzwi" wobec studentów niepełnosprawnych. W roku akademickim 2019/2020 na WNoZiGP było 17 studentów z różnymi niepełnosprawnościami, z których 5 studiowało geografię. W skali ogólnouczelnianej działa Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych, który zajmuje się organizacją wsparcia dla niepełnosprawnych studentów kampusu toruńskiego UMK.

Dojazd/dojście do budynku są dostosowane dla osób niepełnosprawnych Przy wejściu głównym do budynku znajdują się dwa parkingi. W części ogólnodostępnej i części ogrodzonej szlabanem, wyznaczone zostały po dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami oznaczone znakiem poziomym i pionowym. Najbliższy przystanek komunikacji miejskiej MZK (pętla tramwajowo-autobusowa „Uniwersytet”) jest oddalony o 500 m od wejścia głównego.

Przy wejściu do budynku znajduje się pochylnia do wjazdu dla osób poruszających się na wózku. Budynek przy ulicy Lwowskiej jest obiektem użyteczności publicznej, dlatego w większości jest dostępny dla osób z psem asystującym, pod warunkiem wyposażenia psa w uprzęż oraz posiadanie przez opiekuna certyfikatu potwierdzającego status psa asystującego i zaświadczenia o wykonaniu wymaganych szczepień weterynaryjnych. Obecność psa asystującego podczas zajęć laboratoryjnych wymaga zgody dziekana.

Budynek, w którym mieści się WNoZIGP wyposażony jest w windy, posiadające wypukłe przyciski opisane alfabetem Braille'a oraz sygnalizację dźwiękową informującą o numerze piętra. W części budynku C, przy wejściu głównym, zastosowano podnośnik schodowy. W części budynku A i C znajdują się po 3 klatki schodowe. W łączniku pomiędzy budynkiem A i B występują schody i pochylnia. Wszystkie schody w budynku posiadają poręcze. Windy, podnośnik i pochylnia obsługują wszystkie poziomy i części budynku. W budynku znajdują się też toalety dla osób z niepełnosprawnościami zlokalizowane są na każdym piętrze. W budynku znajdują się pętle indukcyjne wspomagające działanie aparatów słuchowych. Wyposażone pomieszczenia są oznakowane naklejkami informacyjnymi na drzwiach. Szczegóły audytu architektonicznego dostępności uczelni dla osób z niepełnosprawnością znajdują się w **Zał. 5.3**. Wydział wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom studentów niepełnosprawnych stara się być dostępnym poza wymiarem architektonicznym również w:

- a) w sferze dydaktycznej,
- b) w sferze materialnej,
- c) w sferze socjalno-bytowej.

ad a) Sfera dydaktyczna

Jeżeli niepełnosprawność studenta nie pozwala na jego udział w zajęciach w standardowym trybie, dziekan, na wniosek zainteresowanego złożony nie później niż siedem dni przed rozpoczęciem zajęć, podejmuje decyzję o zmianie zasad jego uczestnictwa w zajęciach polegającej w szczególności na:

- włączeniu do udziału w zajęciach osób trzecich występujących między innymi jako tłumacze języka migowego, stenotypiści, asystenci laboratoryjni,
- umożliwieniu zastosowanie urządzeń technicznych, w tym urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk,
- przygotowaniu materiałów dydaktycznych w alternatywnej formie zapisu,
- określeniu dopuszczalnej liczby nieobecności na zajęciach,
- zmianie formy sprawdzania wiedzy w trakcie zajęć (np. z ustnej na pisemną lub odwrotnie),
- zorganizowaniu dla studenta indywidualnych zajęć dydaktycznych lub konsultacji (m.in. lektoratów językowych).

Student, którego stan zdrowia nie pozwala na uczestnictwo w zajęciach w standardowym trybie przewidzianym w programie studiów, może wystąpić do dziekana swojego wydziału z wnioskiem o studiowanie w trybie **Indywidualnej Organizacji Studiów**. Po uzyskaniu zgody dziekana, student zobowiązany jest do ustalenia z prowadzącymi indywidualnych zasad odbywania i zaliczania zajęć, zapewniających osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Studenci niepełnosprawni, których charakter niepełnosprawności może powodować trudności w wywiązywaniu się z obowiązków akademickich mogą wnioskować o przydzielenie asystenta. Jego podstawowym zadaniem jest wsparcie studenta niepełnosprawnego w czynnościach związanych z kształceniem na Uczelni. Pomoc asystenta jest bezpłatna. Studenci z dysfunkcjami narządu wzroku i słuchu mogą korzystać z komputerów wyposażonych w oprogramowanie udźwiękawiające tekst. Obecnie stanowiska takie dostępne są w Uniwersyteckim Centrum Nowoczesnych Technologii Nauczania oraz w Bibliotece Głównej. Dzięki temu student może korzystać m.in. z księgozbioru podręcznego Biblioteki Uniwersyteckiej i samodzielnie przetwarzać tekst w wersję elektroniczną. Możliwa jest również pomoc w tym zakresie asystenta przydzielone przez Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych (ZStN). Kandydat na studia z niepełnosprawnością, zobligowany jest podejść do egzaminów wstępnych, może w procesie rekrutacji liczyć w uzasadnionych wypadkach na powiększenie druku testu albo wydłużenie czasu egzaminu. Niezbędny jest w takim wypadku wcześniejszy kontakt z biurem ZStN. Od 2008 roku Wydział posiada salę wykładową wyposażoną w pętlę indukcyjną, która wspomaga słyszenie studentów z uszkodzeniem narządu słuchu korzystających z aparatów słuchowych. Zespół ds. Studentów Niepełnosprawnych prowadzi również wypożyczalnię sprzętu i oprogramowania dla studentów niepełnosprawnych. Lista sprzętu i oprogramowania oraz pozostałe informacje wypożyczalni dostępne są na tej stronie.

ad b) Sfera materialna

Stypendium specjalne przysługuje każdemu niepełnosprawnemu niezależnie od osiągniętych przez niego dochodów. Jego wysokość jest uzależniona od stopnia niepełnosprawności jest ustalana na początku każdego roku akademickiego. W momencie zaistnienia szczególnych sytuacji losowych związanych m.in. ze stanem zdrowia studenta może on otrzymać zapomogę finansową uwzględniającą szczególnie wydatki związane np. z leczeniem lub zakupem sprzętu medycznego. Niezależnie od stanu zdrowia student niepełnosprawny może ubiegać się o te formy wsparcia materialnego, które wynikają z regulaminu pomocy materialnej dla studentów UMK. Student może liczyć na pośrednictwo oraz wsparcie ze strony Zespołu ds. Studentów Niepełnosprawnych w ubieganiu się o środki materialne z funduszy pozauczelnianych, np. oferowanych przez PFRON.

ad c) Sfera socjalno-bytowa

Zależnie od swojego stanu zdrowia student niepełnosprawny może liczyć na miejsce specjalne w Domu Studenckim, gdzie pokoje są wyposażone w specjalnie przystosowane łazienki. Do Domu Studenckiego osoba niepełnosprawna może się dostać samodzielnie dzięki wyposażeniu głównego wejścia drzwi w fotokomórkę. Studenci niepełnosprawni ze znaczną lub krępującą niepełnosprawnością mają prawo ubiegać się o pokój jednoosobowy. W wyjątkowych wypadkach możliwe jest dostosowanie pokoju do indywidualnych potrzeb niepełnosprawnego studenta. Studenci z dysfunkcjami narządu ruchu oraz studenci niewidomi mają prawo do korzystania z transportu organizowanego przez Uczelnię, który zapewnia bezpłatne przejazdy z miejsca zamieszkania na terenie Torunia na zajęcia dydaktyczne, do biblioteki lub obowiązkowe praktyki. Każdy student niepełnosprawny UMK ma prawo do bezpłatnego korzystania z pływalni Uniwersyteckiego Centrum Sportowego przez jedną godzinę tygodniowo.

2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Na WNoZiGP realizowane są różne **formy wspierania studentów w procesie uczenia się**, a zakres tych form jest bardzo szeroki:

- Podstawową formą wsparcia dla studentów wybitnie uzdolnionych i wyróżniających się jest **Indywidualny Plan Studiów (IPS)**. Umożliwia on dobór własnego programu studiów studentom już od pierwszego semestru studiów I stopnia. Kryteria przyznawania oraz zasady studiowania w ramach IPS określa Prodziekan ds. Studentów po zasięgnięciu opinii Rady Dziekańskiej. Słuchaczowi studiującemu w trybie IPS przydzielany jest również opiekun naukowo-dydaktyczny. Indywidualny dobór treści i form kształcenia polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku, łączeniu dwu lub więcej specjalności, udziale studenta w pracach badawczych, zmianie planu studiów w związku z odbywaniem części studiów lub praktyki w innej uczelni lub instytucji (w tym ERASMUS+ i MOST), zmianie planu studiów w związku z przyjęciem na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się, z uwzględnieniem ustalonych dla danego kierunku efektów uczenia się i standardów kształcenia, o ile zostały dla danego kierunku ustalone. W przypadku studentów studiujących w ramach Programu kariera dwutorowa – zmianie planu studiów w zakresie pozwalającym na kontynuowanie i rozwijanie kariery sportowej z uwzględnieniem ustalonych dla danego kierunku efektów uczenia się, w tym w szczególności wydłużeniu okresu studiowania.
- Elementem wsparcia dla studentów jest również **Indywidualna Organizacja Studiów (IOS)**, która przyznawana jest na wniosek studenta spełniającego kryteria zawarte w §43 Regulaminu studiów (2019). Dziekan wyraża zgodę na studiowanie w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów w szczególności w stosunku do studenta: 1) studiującego na więcej niż jednym kierunku studiów; 2) sprawującego opiekę nad członkami rodziny; 3) z niepełnosprawnościami; 4) realizującego studia w ramach Programu kariera dwutorowa. W przypadku studenta – sportowca, który zakwalifikował się do programu Kariera Dwutorowa IOS może wiązać się z przystąpieniem do programu Narodowa Reprezentacja Akademicka, który jest programem fundowanym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego, a realizowany przez UMK, jako Mecenasu Sportu. Daje on możliwość realizacji zajęć w formie indywidualnej w czasie dogodnym dla studenta, co pozwala łączyć naukę z uprawianą dyscypliną sportu. Jednocześnie studentom, którym przyznano IOS ze względu na niepełnosprawność, która może zaburzyć prawidłową ocenę osiągniętych efektów uczenia się w procesie tradycyjnej ich weryfikacji pozostawia się do dyspozycji dodatkowe formy (np. osoby z dysfunkcją mowy mogą zdawać egzaminy/kolokwia w formie pisemnej, a studenci ze diagnozowaną dysgrafią mogą werbalizować swoją wiedzę). W takich przypadkach, indywidualne formy pomocy studentowi ustala Prodziekan w porozumieniu z Zespołem ds. Studentów Niepełnosprawnych i Działem Rekrutacji i Spraw Studenckich UMK. O potrzebach dotyczących wsparcia studenci informują opiekuna roku lub Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia.
- Jedyną w skali całego kraju formą wsparcia studentów-sportowców jest **Program kariera dwutorowa** zapewniający sportowcom warunki dla kontynuowania i rozwijania kariery sportowej oraz nauki akademickiej. W zależności od potrzeb studenta uczestniczącego w programie, Prodziekan ds. Studentów przyznaje IOS lub IPS. Dla wybitnych sportowców studiujących na Uniwersytecie dostępne będą też urlopy sportowe - krótko i długoterminowe.

- łatwy i bezpośredni kontakt z nauczycielem akademickim, m.in. poprzez tworzenie małych grup zajęciowych w przypadku laboratoriów i pracowni komputerowych. Standardem jest dbałość aby grupy te nie przekraczały 16 osób. Na drugim stopniu studiów, gdzie bezpośredni kontakt pracownik-student jest niezwykle istotny - często grupy te nie przekraczają 10 osób.
- Studenci otrzymują pomoc dydaktyczną i organizacyjną od **opiekuna roku**, którego zadaniem jest stały kontakt ze studentami i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów. Rolą opiekuna jest m. in. przekazywanie informacji o organizacji studiów i przepisach obowiązujących na Uczelni, organizacja procesu adaptacyjnego, współpraca ze starostą roku i Samorządem Studenckim. Szczegółowy zakres obowiązków i trybu powoływania opiekunów zawarty jest w Regulaminie Opiekuna roku (**Zał. 8.1**), a aktualna lista opiekunów dostępna jest na stronie internetowej <https://www.geo.umk.pl/student/dokumenty/> (**Zał. 8.2**).
- Na początku każdego roku akademickiego przeprowadzane są **spotkania organizacyjne** z Prodziekanami i opiekunami, **szkolenie biblioteczne**, kurs „**Savoir – vivre na uczelni**”, szkolenie prowadzone przez Samorząd Studencki - „**Prawa i obowiązki studenta**”.
- Do dyspozycji studentów jest **doradca Biura Karier UMK**, z którym studenci mogą omówić kwestie rozwoju kompetencji, planowania własnej działalności gospodarczej, szukania pracy, tworzenia dokumentów aplikacyjnych, wyboru odpowiedniego miejsca odbywania praktyk - <https://www.biurokarier.umk.pl/doradztwo-zawodowe>
- Każdy student ma możliwość **spotkania się z Władzami Wydziału** w ustalonych godzinach dyżurów. W sprawach niecierpiących zwłoki student może umówić się z ich przedstawicielem także poza oficjalnie wyznaczonymi godzinami konsultacji, samodzielnie (drogą mailową bądź telefonicznie) lub przez Dziekanat.
- Dodatkową formą wsparcia dla studentów w procesie uczenia się są **konsultacje** realizowane przez nauczycieli akademickich (4 godziny tygodniowo - magistry i doktorzy, 2 godziny - doktorzy habilitowani i profesorowie) prowadzących zajęcia dydaktyczne. Duży nacisk kładzie się na dostępność nauczycieli akademickich i konieczność rozplanowania dyżurów w różnorodnych dniach tygodnia i godzinach - tak aby zwiększyć dostępność pracowników w zależności od potrzeb studentów. Informacje o konsultacjach podawane są w systemie USOS, na stronie jednostek wydziałowych WNoZiGP i drzwiach gabinetów. Bardzo często nauczyciele akademicy służą swoją pomocą studentom także poza wyznaczonymi godzinami dyżurów (kontakt bezpośredni, telefoniczny, korespondencja mailowa).
- Studenci, którzy chcą rozszerzać swoją wiedzę mają możliwość działalności w **Kołach Naukowych** (na WNoZiGP aktywne są 4 koła naukowe - <https://www.geo.umk.pl/student/kola-naukowe/>, które realizują również zadania samokształcenia.

Ponadto, studenci WNoZiGP mają możliwość: korzystania z Infrastruktury Kampusu Toruńskiego UMK - dostęp do bazy noclegowej (akademików), Centrum Sportowego UMK oraz Akademickiego Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa”, korzystania z e-zasobów – na UMK działają systemy USOS i APD, w ramach których wyniki wszelkich zaliczeń wprowadzane są do systemu przez prowadzącego zajęcia i są widoczne zdalnie przez studenta oraz z bazy Biblioteki UMK, zasobów literatury naukowej zgromadzonych w katedrach Wydziału oraz Biblioteki Uniwersyteckiej. Wszyscy studenci mają także swobodny dostęp (wydziałowe i uczelniane pracownie komputerowe, komputery w Bibliotece

Uniwersyteckiej) do elektronicznych zasobów literatury zgromadzonych w Bibliotece Uniwersyteckiej, w tym do pełnotekstowych zasobów następujących konsorcjów i wydawnictw naukowych: Elsevier, Springer, Kluwer, Proquest, Wiley, EBSCO a także baz wiedzy takich, jak Web of Science oraz Scopus.

3a. Formy wsparcia krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Wsparcie **Mobilności krajowej i międzynarodowej** studentów odbywa się w ramach programów MOST, Erasmus+ oraz NAWA, jak również w oparciu o oferty praktyk, staży lub innych programów, które trafiają na Wydział (program DAAD, Copernicus).

W ostatnich latach akademickich mobilność studentów była m. in. wspierana w ramach 3 edycji projektu „Geokompetencje-człowiek, środowisko,gospodarka, rozwój”. 110 studentów WNoZiGP w latach 2016-2018 (w tym 49 geografów) miało możliwość odbycia podróży studyjnych do ośrodków uniwersyteckich w Europie Zachodniej (Niemcy, Belgia, Portugalia, Holandia) w celu podniesienia kompetencji komunikacyjnych i zawodowych.

W ramach projektu finansowanego z DAAD 14 studentów WNoZiGP w roku 2017 miało możliwość odbycia warsztatów naukowych ze studentami niemieckimi w różnych ośrodkach uniwersyteckich (University of Tuebingen, TU Berlin).

O możliwościach wyjazdu na studia i praktyki w ramach ww. programów studenci są informowani poprzez kanały opisane w Kryterium 9. Każdego roku przeprowadzany jest nabór na wyjazdy dla studentów. Pełnomocnik Dziekana ds. Mobilności koordynuje działania związane z mobilnością studentów, nadzoruje działania związane z zagranicznymi i krajowymi wymianami studentów, pomaga rozliczyć uzyskane punkty ECTS i jest on wspierany przez Dział Współpracy Międzynarodowej UMK:

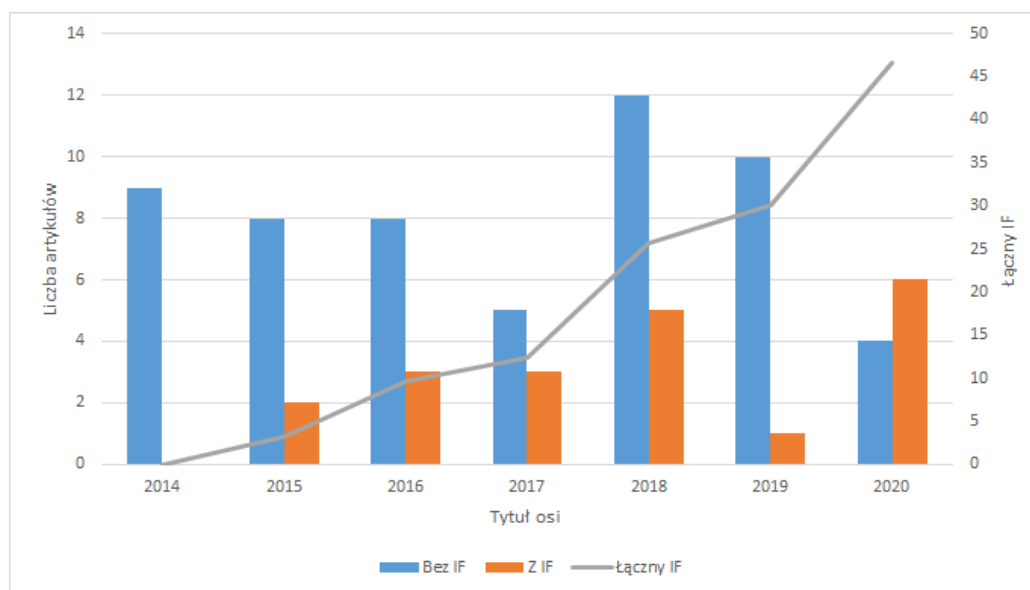
<https://www.umk.pl/uczelnia/administracja/?name=Dzial-Wspolpracy-Miedzynarodowej> .

Formami wspierającymi mobilność i zachęcającymi studentów do podjęcia różnych jej form są przygotowywane relacje z pobytu w ramach wymiany międzynarodowej zamieszczane na oficjalnym wydziałowym fanpage’u Facebook oraz w trakcie spotkań ze studentami - np. zorganizowany przy współpracy z Polskim Towarzystwem Geograficznym panel dyskusyjny ze studentami WNoZiGP „Z ERASMUSEM przez Europę +” - 22.01.2020 r.

3b. Formy wsparcia prowadzenia działalności naukowej i jej publikowania

Prowadzenie działalności naukowej przez studentów geografii jest wspierane zarówno w ramach podstawowego procesu dydaktycznego jak i różnymi dodatkowymi formami. Wszyscy studenci angażowani są w **pracę naukową** w trakcie wykonywania pracy licencjackiej / magisterskiej (zostało to opisane w kryterium 3). Wyniki tych prac są referowane w trakcie seminariów dyplomowych oraz konwersatoriów. Najlepsze prace przedstawiane są przez ich autorów (na ogół 2-3 prace rocznie z jednej katedry) na ogólnowydziałowych konwersatoriach, w których uczestniczą wszyscy studenci ostatnich roczników II stopnia i pracownicy Wydziału. Działalność naukowa studentów prowadzona jest również przez koła naukowe, które dysponują odrębnym budżetem wydzielonym w ramach funduszu repet. W ramach tego budżetu studenci mogą starać się o dofinansowanie do udziału w konferencji naukowej czy organizację obozu naukowego. Wyniki badań studentów są prezentowane na wielu krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, w tym na współorganizowanym przez

geografów Kopernikańskim Sympozjum Studentów Nauk Przyrodniczych - https://kssnp.umk.pl/pages/main_page/ Zachętą do publikowania wyników opracowań naukowych jest też możliwość zrealizowania pracy dyplomowej w formie artykułu naukowego (porównaj Kryterium 3). W latach 2014-2020 studenci geografii byli współautorami (nie licząc opublikowanych streszczeń konferencyjnych) łącznie 76 punktowanych artykułów naukowych - **Załącznik 4.6, Ryc. 8.1** Zdecydowana większość pracowników naukowo-dydaktycznych mających zajęcia na tym kierunku studiów publikuje razem ze swoimi dyplomantami. Średnio prawie 3 publikacje we współautorstwie ze studentami znajdują się w dorobku naukowym pracowników WNoZiGP (w latach 2014-2020), przy czym najbardziej aktywni na tym polu wykładowcy mają ich już po kilkanaście (**Załącznik 4.5**).

Ryc. 8.1. Artykuły naukowe ze współautorstwem studentów geografii (2014-2020)

W ostatnich latach obserwowany jest bardzo korzystny wzrost liczby publikacji „studenckich” z wysokimi wartościami współczynnika IF - którego łączna wartość dla 20 artykułów posiadających ten wskaźnik osiągnęła już 46,705.

3c. Formy wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

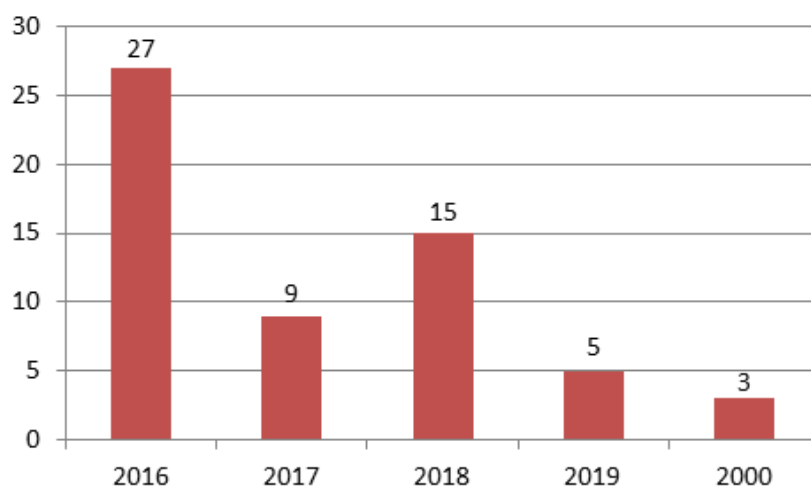
Studenci Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej są również **wspierani przy wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji**. Narzędziem dedykowanym temu rodzajowi wsparcia był Program Operacyjny Edukacja Wiedza Rozwój współfinansowany z EFS. W latach 2016-2018 w celu podniesienia kompetencji informatycznych, komunikacyjnych i zawodowych studentów zrealizowano 3 edycje projektu „Geokompetencje-człowiek, środowisko,gospodarka, rozwój”. W efekcie **49 studentów geografii (I i II stopień)** podniosło swoje kompetencje kluczowe dla zwiększenia szans absolwentów na rynku pracy i wskazywanych przez pracodawców.

Ponadto począwszy od roku 2016 studenci ostatnich dwóch semestrów uczestniczą w projektach z zakresu realizacji wysokiej jakości staży w ramach działania 3.1. Kompetencje w szkolnictwie wyższym. Celem projektów stażowych jest rozwój kompetencji zawodowych osób uczestniczących w edukacji na poziomie wyższym, odpowiadającym potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa. Na WNOZIGP zrealizowano również projekty w ramach „Studiujesz?Praktykuj!” pn. „Geokompetencje w praktyce - droga do sukcesu (2 edycje)” oraz w ramach działania 3.5 Kompleksowe programy szkół wyższych - 2 edycje pn. „Universitas Copernicana

Thoruniensis In Futuro - modernizacja Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w ramach Zintegrowanego Programu Uczelni"-moduł 3 (programów stażowych). Łącznie do końca listopada 2020 roku wysokiej jakości programy stażowe w kraju oraz zagranicą odbyło 129 studentów WNOZIGP.

W celu łatwiejszego odnalezienia się na rynku pracy, oprócz opisanych powyżej staży, studenci WNOZIGP mają możliwość podjęcia **praktyk zawodowych i wolontariatów** w przedsiębiorstwach związanych z branżą. W tym celu został powołany **Pełnomocnik Dziekana ds. Praktyk Zawodowych Studentów**, który wspiera i monitoruje postępy studentów <https://www.geo.umk.pl/student/praktyki-zawodowe/>. W specyfikę praktyk wpisują się także zajęcia terenowe organizowane przez Koła Naukowe we współpracy z podmiotami zewnętrznymi, a polegające na odwiedzaniu siedzib potencjalnych pracodawców.

Dział Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMK (Biuro Karier UMK) zapewnia studentom pełny dostęp do aktywnie działającego w UMK systemu doradztwa zawodowego, portal informacyjny oraz baza ofert pracy <https://www.biurokarier.umk.pl/>. Na Wydziale organizowane są indywidualne i grupowe spotkania z Doradcą Zawodowym, w celu szeroko rozumianego planowania ścieżki rozwoju zawodowego. Studenci WNOZIGP są zachęceni do udziału w spotkaniach organizowanych przez Biuro Karier UMK, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (AIP), podczas których uczestniczą w prelekcjach i spotkaniach z potencjalnymi pracodawcami. Biuro Karier i AIP UMK organizują także szkolenia i warsztaty rozwijające kompetencje miękkie, w których nieodpłatnie mogą uczestniczyć wszyscy studenci UMK [<https://aip.umk.pl>]. Informacje o terminach spotkań umieszczane są na stronie Wydziału, Facebooku WNOZIGP i kierowane do studentów za pośrednictwem maili USOS oraz Samorządu Studenckiego. Biuro Karier, które zostało powołane w 1993 roku, aby służyć studentom i absolwentom UMK w wyborze drogi rozwoju zawodowego oraz aby pomóc w wejściu na rynek pracy po studiach. Władze oraz pracownicy WNOZIGP pozostają w kontakcie z Biurem Karier, na bieżąco uaktualniając oraz monitorując kwestie związane z rozwojem ścieżki zawodowej studentów oraz absolwentów geografii. Studenci i absolwenci kierunku geografia mogą zgłosić się do Biura Karier na spotkanie-rozмовę doradczą w trakcie której pracownicy Biura Karier pomogą studentowi/absolwentowi w wyznaczeniu celu zawodowego oraz określeniu predyspozycji zawodowych; omówienie ścieżki/ścieżek karier zawodowych zgodnych predyspozycjami oraz zainteresowaniami zawodowymi; dostarczenie pomocnych wskazówek, ułatwiających osiągnięcie celu zawodowego; przybliżenie rynku pracy dla geografów; pomocy w zdobyciu doświadczenia zawodowego; konsultacji dokumentów aplikacyjnych, przedstawienie wymagań pracodawców wobec kandydatów. Indywidualnych rozmów doradczych w latach 2006-2020 odbyło się 59, najwięcej w roku 2016 – 27 (dane dla roku 2020- stan na 25.11.2020) (**Ryc. 8.2**).

Ryc. 8.2. Liczba indywidualnych rozmów doradczych dla studentów geografii przeprowadzonych przez Biuro Karier w latach 2016-2020 (stan na 25.11.2020)

Ponadto Biuro Karier, w ramach warsztatów „Dobry Start” przygotowujących do wejścia na rynek pracy absolwentów m.in. geografii, przeprowadziło spotkania poruszające następujące bloki tematyczne:

- a) Jak skutecznie przygotować dokumenty aplikacyjne - CV i list motywacyjny
- b) Jak przejść z sukcesem rozmowę kwalifikacyjną,
- c) Assessment Centre – kompleksowa metoda oceny, wykorzystywana w procesie rekrutacji,
- d) Testy stosowane w procesie rekrutacji,
- e) Mock Interview, czyli próbna rozmowa kwalifikacyjna,
- f) Wystąpienia publiczne (dla początkujących / dla zaawansowanych),
- g) Niestandardowe sposoby poszukiwania pracy,
- h) Rozwiń swoje kompetencje: asertywność,
- i) Rozwiń swoje kompetencje: radzenie sobie ze stresem,
- j) Rozwiń swoje kompetencje: motywacja, czyli jak osiągnąć cel,
- k) Rozwiń swoje kompetencje: komunikatywność,
- l) Rozwiń swoje kompetencje: kreatywność,
- m) Rozwiń swoje kompetencje: praca zespołowa,
- n) Rozwiń swoje kompetencje: organizacja pracy,
- o) Rozwiń swoje kompetencje: zarządzanie projektem,
- p) Rozwiń swoje kompetencje: myślenie analityczne.

Ponadto pracownicy Biura Karier cyklicznie spotykają się ze studentami kierunku geografia przy okazji wykładów, prelekcji, sympozjów i konferencji. Należy tutaj wymienić m.in.: Co dalej po geografii oraz turystyce i rekreacji?; Warsztaty: Poznaj swój styl komunikacji i jego atuty (VII Kopernikańskie Sympozjum Nauk Przyrodniczych); Warsztaty: Zorganizuj się, czyli pracuj efektywnie (VII Kopernikańskie Sympozjum Nauk Przyrodniczych); Savoir vivre. Pracownicy Biura aktywnie uczestniczą także w dyplomatoriach oraz immatrykulacjach, podczas których przekazują cenne informacje studentów i absolwentom geografii o możliwości pokierowania swoją ścieżką zawodową.

Pracownicy biura monitorują także oferty pracy dla absolwentów geografii zarówno w skali kraju jak i regionu – informacje te zamieszczane są na stronie internetowej biura

(<https://www.biurokarier.umk.pl/biurokarier.edu.pl>) oraz przekazywane bezpośrednio do studentów lub absolwentów. Biuro Karier monitoruje liczbę studentów i absolwentów geografii korzystających w sposób aktywny z serwisu biurokarier - stan na 25.11.2020 r. to 247 osób z aktywnym kontem.

3d. Formy wsparcia aktywności studentów: sportowej, artystycznej, organizacyjnej, w zakresie przedsiębiorczości

Studenci mogą rozwijać swoje **pasje sportowe**. W Uniwersyteckim Centrum Sportowym UMK prężnie działają liczne sekcje. Na rozwój kultury fizycznej UMK kładzie szczególny nacisk, stąd też UMK uzyskało tytuł Mecenasa Sportu. Na UMK powstał unikalny w skali kraju program Kariera Dwutorowa Student-Sportowiec, który skierowany jest do wybitnie uzdolnionych osób, które chcą połączyć studiowanie i uprawianiem sportu. **Aktywność artystyczną i zainteresowania kulturalne** studentów wspiera Akademickie Centrum Kultury i Sztuki „Od Nowa”, Chór akademicki. **Działalność społeczną** student może rozwijać poprzez działającą w UMK fundację „Amicus”, a na WNoZiGP prężnie działający toruński oddział Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Studenci WNoZiGP angażują się w akcję Szlachetna paczka, zajęcia dla szkół i przedszkoli, zajęcia promujące nauki geograficzne i spajające społeczność wydziałową (Dzień Gis-u, Światowy Dzień Gleb, Dzień Atmosfery, Dzień Polarny, Wielki Test Wiedzy Geograficznej, Repetytorium z geografii, Olimpiadę Geograficzną, Bal Wydziału, Dzień Wydziału).

4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce

System wsparcia i motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce jest realizowany poprzez:

- **System stypendialny** – studenci w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o otrzymanie stypendium socjalnego. Studenci z najlepszymi wynikami w nauce mogą aplikować o stypendia naukowe, stypendia ministra dla studentów, stypendia rektora za wybitne osiągnięcia sportowe. Rozpatrywanie wniosków leży w gestii Samorządu Studentów, który także opiniuje podania o przyznanie miejsca w akademiku. Informacje nt. stypendiów dostępne są na stronie WNoZiGP oraz www.stypendia.umk.pl oraz <http://european-funding-guide.eu>.
- Wspieranie studentów w aplikowaniu o **stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Stypendia w ramach Miejskiego Programu Stypendialnego, stypendia w ramach programu Fundusz Wsparcia** i pomoc w wypełnianiu dokumentacji konkursowej <https://www.geo.umk.pl/student/stypendia/>.
- Najlepsi studenci mogą ubiegać się o tytuł, z poziomu UMK, **Najlepszego Studenta UMK, Najlepszego Absolwenta UMK, a z poziomu WNoZiGP Najlepszego Absolwenta Wydziału**. Dodatkowo studenci Wydziału mogą aplikować o przyznanie stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia oraz uczestniczyć w Konkursie dla Najlepszego Studenta Sportowca.
- **Udział** studentów jako wykonawców w **grantach** badawczych pracowników WNOZiGP [<https://www.biol.umk.pl/nauka/>] oraz wsparcie w pisaniu własnych grantów studenckich (w tym Diamentowy grant).

- **Publikacje, prezentacje wyników badań** z udziałem studentów – Dziekan WNoZiGP dofinansowuje uczestnictwo w konferencjach naukowych; kładzie nacisk na tworzenie publikacji naukowych z udziałem studentów.
- We współpracy ze Studium Języków Obcych WNoZiGP organizuje **Konkurs Mistrz Specjalistycznego Języka Angielskiego**, w którym biorą udział studenci kierunków studiów realizowanych przez Wydział.
- **W ramach projektu PO WER studenci mają możliwość uczestniczenia w certyfikowanych, specjalistycznych kursach dokształcających, których tematyka znacząco** wykracza poza program studiów, wszystkie kursy są odpowiedzią na potrzeby zgłoszone przez potencjalnych pracodawców, część kursów jest realizowana w kooperacji z firmami; ułatwia to naszym absolwentom wejście na rynek pracy i daje im przewagę w zakresie wiedzy, umiejętności i unikalnych kompetencji.
- Osobom, które pragną pogłębić kompetencje zawodowe, WNoZiGP oferuje rozwój naukowy na poziomie studiów doktoranckich w ramach Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Przyrodniczych UMK oraz Academia Copernicana – międzydyscyplinarnej szkoły doktorskiej, jak również szeregu studiów podyplomowych.

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Studenci informowani są o różnych formach wsparcia dla ich aktywności za pomocą następujących kanałów: strona internetowa Wydziału, profil Wydziału na facebooku, informacje przekazywane przez Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego, kontakt mailowy ze starostami i opiekunami lat oraz bezpośrednio ze studentami, tablice ogłoszeń przy Dziekanacie i holach Wydziału. Szczegółowe informacje o systemie wsparcia dostępne są bezpośrednio u pracowników Dziekanatu.

6. Skargi i wnioski zgłaszane przez studentów

Rozpatrywanie **skarg** oraz opiniowanie **wniosków** zgłaszanych przez studentów w formie ustnej lub pisemnej procedowane jest zgodnie z Regulaminem Studiów UMK oraz Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia <https://www.geo.umk.pl/student/jakosc-ksztalcenia/>. Wszystkie skargi i wnioski studentów rozpatrywane są na bieżąco przez Prodziekana ds Studentów. Spektrum spraw rozpatrywanych przez Prodziekana ds Studentów jest bardzo szerokie. W przypadku gdy student nie zgadza się z decyzją Prodziekana może on złożyć wniosek ustny lub pisemny u **Rzecznika Akademickiego** (Academic Ombudsman), który wspiera studentów, doktorantów i pracowników w rozwiązywaniu konfliktów; dba, aby wszyscy członkowie społeczności akademickiej byli traktowani sprawiedliwie i uczciwie <https://www.umk.pl/uczelnia/rzecznik-akademicki>;

Na uniwersytecie funkcjonuje również **Uniwersytecka Poradnia Prawna** świadcząca usługi w zakresie porady dotyczących spraw studenckich oraz prawa rodzinnego, pracy, cywilnego i administracyjnego <https://www.law.umk.pl/student/uniwersytecka-poradnia-prawna/>.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów

Kadrę administracyjną wspierającą proces kształcenia stanowią pracownicy Dziekanatu. Obsługą studentów na kierunku Geografia zajmuje się jedna osoba oraz jedna osoba systemem USOS. W grupie pracowników Dziekanatu jest też osoba odpowiedzialna za przygotowywanie harmonogramu planów zajęć i rezerwacji sal dydaktycznych. Przy planowaniu zajęć uwzględniane są w miarę możliwości prośby zgłaszane przez studentów.

Wysokie kompetencje pracowników opierają się nie tylko na dużym doświadczeniu zawodowym, ale również na podnoszeniu kwalifikacji zarówno poprzez szkolenia wewnętrzne, jak i zewnętrzne:

- szkolenia dla Administracji realizowane przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych,
- szkolenie z pierwszej pomocy,
- szkolenie „Rozwiązywanie konfliktów w miejscu pracy”,
- szkolenie z zakresu zachowania w sytuacji kryzysowej,
- weryfikacja antyplagiatowa studenckich prac dyplomowych w ustawie 2.0. Odpowiedzialność studenta i promotora,
- kurs dla kadry administracyjnej i zarządzającej "Excel podstawowy",
- międzynarodowe szkolenia dla Administracji Uczelni Wyższych w ramach programu Erasmus +, 8) realizacja zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

Studenci w Dziekanacie uzyskują podstawowe informacje dotyczące np. zakwaterowania w domach studenckich, ubezpieczeń, zaświadczeń do kredytów, uzyskiwania informacji o pomocy materialnej, czy też wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się odpowiadają potrzebom studentów i umożliwiają wszechstronną pomoc w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Pracownicy Dziekanatu WNoZiGP otrzymują bardzo dobre oceny w badaniu ankietowym (corocznie prowadzone na UMK ankietowe badania dyplomantów). Dodatkowo na UMK realizowany jest projekt w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój zatytułowany „Podniesienie kompetencji kadry dydaktycznej UMK” <https://www.econ.umk.pl/panel/wp-content/uploads/KADRA-ulotka-2018.03.14.pdf> mający na celu podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników zatrudnionych na stanowiskach naukowych. Kadre wspierającą proces kształcenia stanowią też pracownicy techniczni posiadający adekwatne do powierzanych im zadań kompetencje (w tym 2 dr, 3 mgr). Pracownicy techniczni uczestniczą w procesie badawczym oraz dydaktycznym. Studenci korzystają z ich wsparcia przygotowując prace dyplomowe i magisterskie oraz w trakcie wykonywania doświadczeń na pracowniach (magisterskich i licencjackich).

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów

Na Wydziale prowadzi się również **działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów**. Podczas spotkań ze studentami i opiekunami lat poruszane są zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji, przemocy i wykluczeniu społecznemu. Omawiane są też zasady postępowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom. Szczególna uwaga poświęcana jest problemom studentów cudzoziemców oraz studentów z niepełnosprawnością. Na Wydziale przeprowadzane są próbne alarmy przeciwpożarowe/bombowe, zgodnie z odrębnymi przepisami. Studenci zapoznają się z praktycznymi procedurami ewakuacji w sytuacji zagrożenia.

Studenci przystępujący do pracy na pracowniach laboratoryjnych są zobligowani do uczestniczenia w podstawowym lub rozszerzonym szkoleniu BHP, na poszczególnych stanowiskach pracy zapoznają się z przepisami BHP i ppoż (na pracowniach znajdują się stosowne regulaminy). Studenci mogą znaleźć wsparcie u **Pełnomocnika ds. Bezpieczeństwa studentów i Doktorantów**, którego zadaniem jest reagowanie na zgłaszane przez studentów, doktorantów i pracowników

Uniwersytetu zagrożenia dla bezpieczeństwa oraz przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, w tym przemocy motywowanej uprzedzeniami: www.umk.pl/uczelnia/pelnomocnik-bezpieczenstwo.

9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego (WRSS) WNoZiGP jest podstawowym reprezentantem ogółu studentów Uniwersytetu. WRSS prowadzi na Wydziale działalność w zakresie spraw studenckich, w tym socjalno-bytowych i kulturalnych. Jego przedstawiciele reprezentują stanowisko studentów w uczelnianych i wydziałowych gremiach opiniotwórczych (m. in. komisje uczelniane i wydziałowe - Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia i Rad Programowych dla kierunków studiów - w tym geografii) oraz decyzyjnych (Senat, Rada Wydziału - obecnie Rada Dyscypliny, Rada Dziekańska, Komisja Stypendialna). Organizują również imprezy kulturalne i sportowe. Współpraca samorządu z władzami dziekańskimi opiera się na bezpośrednim kontakcie w ramach ww. gremiów oraz w ramach regularnych spotkań, które odbywały się po posiedzeniach Rady Dziekańskiej. Wszelkie problemy rozwiązywane są wspólnie i w ramach możliwości na bieżąco. WRSS dysponuje pomieszczeniem, w którym przedstawiciele Samorządu pełnią regularne dyżury. Studenci zapoznają się z działalnością samorządu i jego inicjatywami również śledząc stronę internetową <https://www.geo.umk.pl/student/samorzad-studencki/> i Facebook Samorządu <https://www.facebook.com/samorzadwnoziumk>.

Głównymi organizacjami studenckimi działającymi w ramach WNoZiGP są **studenckie koła naukowe**. Obecnie na Wydziale działają takie organizacje:

- Studenckie Koło Naukowe Geografów;
- Studenckie Koło Naukowe Hydrologów;
- Studenckie Koło Naukowe Turystyki i Rekreacji „Nicolaus Copernicus Adventure Club”;
- Studenckie koło Naukowe “Kreatorzy Przestrzeni”

Studenci geografii mogą być członkami wszystkich powyższych kół, jednak największą popularnością wśród geografów cieszą się dwie pierwsze organizacje. Działalność kół naukowych jest upowszechniana na ich stronach internetowych: <https://www.geo.umk.pl/student/kola-naukowe/>.

WRSS i Koła Naukowe mają do dyspozycji własny fundusz podstawowy (tzw. fundusz repet), który służy wsparciu ich działalności naukowej i organizacyjnej (**tabela 8.1.**). Preliminarze wydatków przygotowywane są przez organizacje studenckie (WRSS i koła naukowe) w pierwszym miesiącu roku kalendarzowego. Są one omawiane i zatwierdzane na wspólnym zebraniu organizowanym przez Prodziekana ds Studentów. Każdorazowy wydatek z tego funduszu jest monitorowany - pisemna prośba dotycząca wydatku jest opiniowana przez WRSS i Prodziekana ds Studentów i zatwierdzana przez Dziekana Wydziału. Dzięki tego typu działaniom i dużemu zaangażowaniu studentów wypracowana została, korzystna z punktu widzenia rozwoju dydaktyczno-naukowego studentów, struktura wydatków - staże i konferencje stanowią około 60% całości wydatków. Ponadto - w sytuacjach nieprzewidzianych preliminarem, studenci mogą składać podania o dofinansowanie spoza funduszu repet, bezpośrednio do Dziekana Wydziału.

Tab. 8.1. Kategorie wydatków organizacji studenckich na WNoZiGP w 2019 r.

Lp.	Kategoria	%	PLN
4	Staże	30,1	3920,00
5	Konferencje	29,7	3868,00
2	Imprezy okolicznościowe (juwenalia, spotkania)	18,4	2400,26
1	Biurowe	8,1	1053,22
7	Wydatki z poprzedniego roku	7,3	950,00
3	Promocja	4,0	519,41
6	Badania naukowe	2,4	319,60
	Ogółem:	100	13030,49

Jednym z przykładów efektów działań Studenckiego Koła Naukowego Geografów jest ścieżka geocachingowa "Śladami toruńskich geografów" przedstawiająca lokalizacje związane z niemal 60-letnią historią WNoZiGP UMK w Toruniu –

<https://www.arcgis.com/apps/MapTour/index.html?appid=793d5c0a95fb4a7ebf22ea89e87d8e93#map>

10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów

Monitorowanie, ocena i doskonalenie systemu wsparcia studentów odbywa się poprzez regularne spotkania Prodziekana ds. Studentów ze studentami poszczególnych kierunków i lat studiów, studentami zrzeszonymi w Kołach Naukowych, WRSS oraz poprzez anonimowe ankiety studenckie dostępne w systemie USOS, rozmów z kadrą naukowo dydaktyczną oraz spotkania z Kierownikami jednostek WNoZiGP.

Członkowie WRSS i kół naukowych aktywnie włączają się w organizację działań promujących wydział jak i integrujących społeczność wydziałową, np. Wielkiego Testu Wiedzy Geograficznej, Dzień Gis-u, Światowy Dzień Gleb, Dzień Atmosfery, Dzień Polarny i Repetytorium z geografii. Szczegółowy opis tych aktywności zawiera **Załącznik 8.3.**

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega **systematycznym przeglądom** w formie ankiet, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Pracownicy Dziekanatu podlegają stałej ocenie przez Dziekana, Prodziekana i Kierownika Dziekanatu. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag podczas systematycznie organizowanych spotkań z Prodziekanem ds. Studentów. Wszyscy pracownicy dydaktyczni podlegają ocenie co 4 lata (szczegóły zawarto w Kryterium 4).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacja o kierunkach studiów prowadzonych przez WNoZiGP UMK udostępniona jest w obrębie **witryny internetowej wydziału** (<https://www.geo.umk.pl/>), do której dostęp jest publiczny. Strona główna witryny zawiera odnośniki do wielu stron podrzędnych, natomiast wyróżnione są cztery najważniejsze odnośniki, wyznaczające 4 główne grupy tematyczne: **Wydział, Student, Kandydat, Nauka**.

Pierwszy z tych odnośników przekierowuje na stronę internetową zawierającą odnośniki do stron prezentujących wydział, np. Misję i strukturę i historię wydziału, władz dziekańskich, Dziekanatu, rad Dyscyplin, Rady Dziekańskiej, pracowników wydziału itp.

Odnośnik „Student” przekierowuje na stronę dedykowaną obecnym studentom wydziału. Można tu znaleźć informacje i elementy przydatne w trakcie studiowania - wzory dokumentów do pobrania, informacje o rejestracjach na zajęcia, konsultacjach, programy i plany studiów, plany zajęć, opis systemu jakości kształcenia, szczegóły odnośnie ćwiczeń terenowych, procedury dyplomowania, praktyk zawodowych, stypendiów, mobilności krajowej i międzynarodowej oraz odnośnik do spisu dotychczasowych prac dyplomowych. Ta część strony zawiera też informacje dotyczące funkcjonowania Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego i kół naukowych.

Odnośnik „Kandydat” przekierowuje na stronę internetową zawierającą informacje przydatne dla uczniów szkół średnich - oferowanych kierunkach studiów i możliwościach zatrudnienia po ich ukończeniu, kompetencjach oczekiwanych od kandydatów, warunkach przyjęcia na studia i kryteriach kwalifikacji kandydatów, terminarzu procesu przyjęć na studia. Podstrona ta zawiera też ofertę Wydziału skierowaną do nauczycieli szkół średnich i podstawowych (informator z cyklem zajęć dydaktycznych) i główne informacje dotyczące imprez skierowanych do społeczności uczniowskiej - Wielkiego Testu Wiedzy Geograficznej (konkurs ogólnopolski promujący wiedzę geograficzną) oraz Repetytorium z geografii - warsztatów przygotowujących do matury z geografii.

Odnośnik „Nauka” przekierowuje na stronę internetową zawierającą informacje o realizowanych przez wydział projektach i grantach, aktualnie przeprowadzanych przewodach doktorskich, postępowaniach habilitacyjnych i awansowych, realizowanych projektach wdrożeniowych, organizowanych konferencjach, warsztatach i seminariach, potencjalnych źródłach finansowania projektów badawczych, współpracy z zagranicą. Najważniejsze informacje na stronie wydziałowej dostępne są także w wersji anglojęzycznej.

Osobą odpowiedzialną za aktualność i kompletność informacji na stronie internetowej jest Prodziekan ds Studentów, który w sposób ciągły monitoruje jej zawartość, zwłaszcza informacji o studiach kierowanej do kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Za aktualność i rzetelność informacji udostępnianych na podstronach internetowych katedr odpowiadają ich kierownicy. Wszelkich korekt i aktualizacji strony dokonuje pracownik obsługi technicznej - tzw. administrator strony. Szczegółowa procedura aktualizacji informacji na witrynie wydziałowej opisana jest w oddzielnym dokumencie zatwierdzonym przez Kolegium Dziekańskie w dniu 5 listopada 2019 r. (**Załącznik 9.1**). Ważne jest, że wszyscy pracownicy i studenci wydziału mają możliwość zamieszczania informacji na stronie internetowej (po wcześniejszej weryfikacji przez Prodziekana ds Studentów) informacji istotnych z punktu widzenia społeczności wydziałowej i jego interesariuszy.

Oprócz witryny wydziałowej prowadzony jest również **fanpage wydziałowy na portalu Facebook**. Jest to bardzo skuteczny kanał informacyjno-promocyjny informacji wydziałowych. Każdego roku publikowanych jest około między 400-500 postów dotyczących różnorodnych sfer działalności społeczności wydziałowej, które docierają do szerokiego spektrum internautów, w tym blisko 2.5 tysiąca osób obserwujących jego aktywność. Rolą tego kanału informacyjnego jest również udostępnianie postów Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego i kół naukowych. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie fanpage'u FB jest Prodziekan ds Studentów.

Poza tym studenci, absolwenci oraz kandydaci na studia mają dostęp do informacji zawartych na stronach internetowych uczelni www.umk.pl. Kandydaci na studia mogą znaleźć wyczerpujące informacje na w/w stronach w zakładce „Kandydaci”. Dział Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów UMK (<https://www.biurokarier.umk.pl/rejestracja-w-biurze-karier-umk>) udostępnia informacje m.in. o ofertach pracy, możliwości konsultacji z doradcą zawodowym, możliwości udziału w warsztatach rozwijających umiejętności osobiste. Poprzez tę stronę absolwenci mogą drogą elektroniczną wziąć udział w badaniu losów absolwentów. Pracodawcy i interesariusze poprzez stałą współpracę z przedstawicielami Biura Karier mają także wpływ na to jakie informacje trafiają do przyszłych pracowników, w tym również mają możliwość umieszczania ofert pracy. Studenci mają dostęp do informacji dotyczących funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). Na poziomie ogólnouczelnianym student ma dostęp do strony zawierającej dane w zakresie budowania akademickiej kultury jakości oraz dobrych praktyk. Student może m.in. pozyskać informacje dotyczące działań doskonalących czy naprawczych rekomendowanych przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia. Jednostki organizacyjne odpowiedzialne za treści umieszczane na stronach internetowych uczelni są zobowiązane do systematycznego uaktualniania informacji i reagowania na aktualne zapotrzebowanie odbiorców na informacje. Strona internetowa służy również do przekazywania informacji przez organizacje studenckie i koła naukowe.

Informacje dotyczące spraw bieżących, sylabusów, planów zajęć, przyporządkowania do grup zajęciowych, aktualny status dostępne są dla studentów po zalogowaniu się w USOS. System ten umożliwia kontakt elektroniczny z każdym studentem i wykorzystywany jest do przekazywania informacji bieżących, umieszczania ogłoszeń, materiałów oraz przekazywania informacji dotyczących indywidualnych postępów studenta.

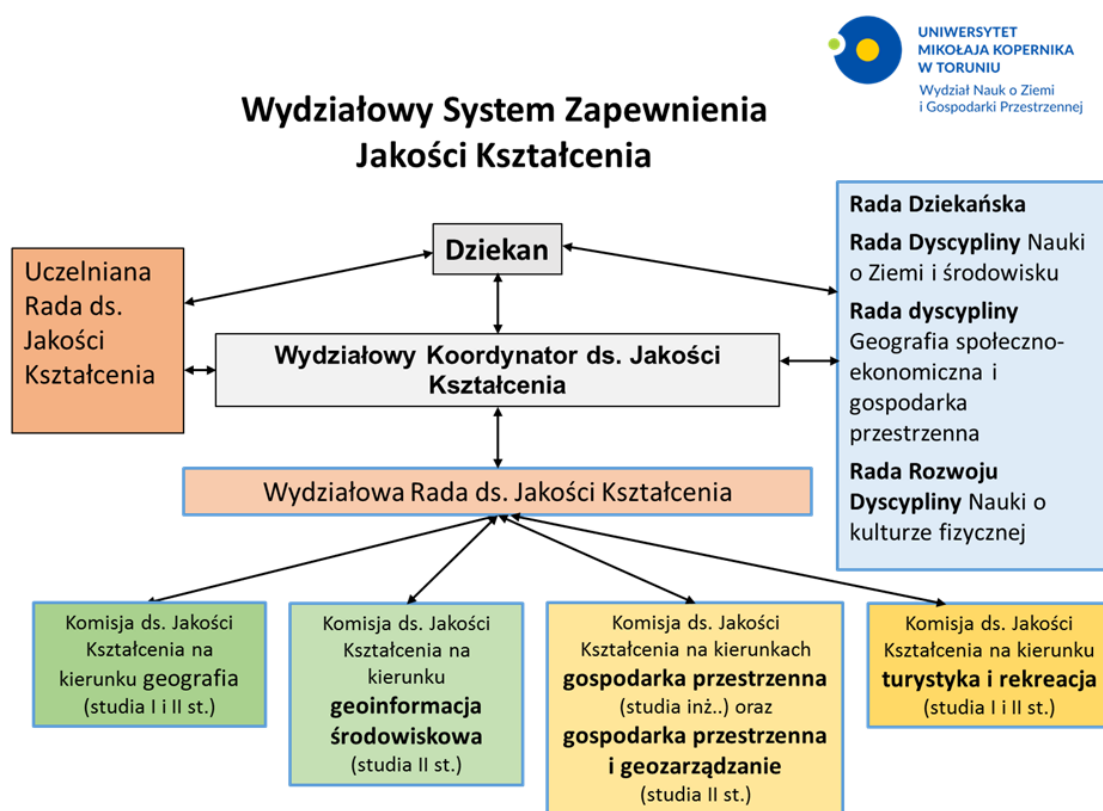
Informacje wywieszane są także w formie papierowej na tablicy ogłoszeń przed Dziekanatem i w gablotach na korytarzach Wydziału.

Publiczny dostęp do informacji prowadzony jest także z wykorzystaniem ulotek, folderów czy plakatów adresowanych m.in do kandydatów na studia rozprowadzanych w trakcie Dni Otwartych na Uniwersytecie i wszystkich imprez promocyjnych/popularnonaukowych wymienionych w **Załączniku 8.3.**

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1 – 3. Nadzór merytoryczny, sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów oraz zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Podstawę prawną dotyczącą jakości kształcenia na Uniwersytecie stanowi Uchwała Nr 140 Senatu UMK w Toruniu z dnia 29 października 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (WSZJKiOP) (**Zał. 10.1**). Zgodnie z tą regulacją nadzór merytoryczny nad procesem kształcenia w UMK sprawuje Prorektor ds. Kształcenia, natomiast na poziomie WNoZiGP Dziekan przy wsparciu Prodziekana ds. Kształcenia i Prodziekana ds. Studentów, Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia oraz pracownicy dziekanatu (**Ryc. 10.1**). Struktura działań poszczególnych elementów ma charakter hierarchiczny (poniższy schemat) we współpracy z Radą Dziekańską, radami dyscyplin oraz Uczelnianą Radą ds. Jakości Kształcenia. Szczegółowe zadania wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia określa natomiast Zarządzenie Nr 180 Rektora UMK z dnia 26 listopada 2019 r. (**Zał. 10.2**). Procedury związane z prowadzeniem i monitorowaniem jakości kształcenia są ważnym elementem Księgi Jakości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (**Zał. 10.3**) (<https://www.jakosc.umk.pl/system/ksiega-jakosci/>).

Ryc. 10.1. Struktura organizacyjna Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia

W trosce o stałe podnoszenie kultury i jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi funkcjonuje Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) (**Załącznik 10.4**). WSZJK jest częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy "Systemu Doskonałości Akademickiej" w UMK. WSZJK służy przede wszystkim zagwarantowaniu wysokiej jakości kształcenia, doskonaleniu systemu jakości kształcenia, podniesieniu rangi pracy dydaktycznej oraz gromadzeniu i upowszechnianiu informacji na temat jakości kształcenia oraz poziomu wykształcenia studentów i absolwentów. Weryfikacja jakości kształcenia odbywa się na wszystkich etapach procesu dydaktycznego. Opiera się on na cyklu Deminga – PDCA (Plan-Do-Check-Act): planowanie → wdrażanie → monitorowanie → doskonalenie. Za sprawne działanie WSZJK odpowiedzialny jest Dziekan, który powołuje Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia, do zadań którego należy:

- a) zapewnienie skutecznego działania WSZJK na wydziale poprzez nadzór i koordynację działań niezbędnych do jego efektywnego funkcjonowania,
- b) współpraca z pełnomocnikiem rektora ds. jakości kształcenia, prorektorem właściwym ds. kształcenia, uczelnianą radą ds. jakości kształcenia, wydziałową radą ds. jakości kształcenia, analitykiem oraz osobami reprezentującymi Uniwersyteckie Centrum Informatyczne przy realizacji działań ukierunkowanych na doskonalenie jakości,
- c) nadzór nad przepływem informacji dotyczących Systemu Jakości Kształcenia, a w szczególności przygotowywanie, udostępnianie i publikowanie komunikatów i informacji dla pracowników uczestniczących w jego realizacji, zaangażowanych w poszczególne działania oraz zatwierdzonych harmonogramów działań,
- d) wskazywanie i inicjowanie możliwości doskonalenia jakości,
- e) współpraca z przedstawicielami Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- f) realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem Systemu Doskonałości Akademickiej
- g) sporządzanie corocznego raportu o poziomie jakości kształcenia wraz z wnioskami i propozycjami działań podnoszących poziom kształcenia. Raport za miniony rok akademicki jest przedstawiany na Radzie Dziekańskiej, a po przyjęciu przekazywany poprzez Samorząd Studencki do wiadomości studentów oraz upubliczniany na stronie internetowej.

Dziekan powołuje także **Wydziałową Radę ds. Jakości Kształcenia**, która po zakończeniu roku akademickiego dokonuje okresowych przeglądów programów studiów I i II stopnia. W skład Rady wchodzi: Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, kierownik studiów doktoranckich, kierownicy studiów podyplomowych, przewodniczący podkomisji dla poszczególnych kierunków studiów, kierownicy katedr oraz przedstawiciel studentów i przedstawiciel doktorantów. Do zadań Rady należy:

- a) ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia, programów i planów studiów wszystkich form kształcenia realizowanych na wydziale,
- b) ocena stanu zaplecza dydaktycznego,
- c) ewaluacja jakości kształcenia na podstawie zbiorczych wyników uzyskanych z ankiet studenckich,
- d) ocena hospitacji zajęć i rekomendacja działań podnoszących jakość kształcenia,

- e) formułowanie wniosków zmierzających do podniesienia jakości kształcenia.
- f) ustalanie procedur związanych określeniem i uchwalaniem efektów kształcenia, programów studiów, weryfikacją efektów na każdym etapie kształcenia (z uwzględnieniem udziału interesariuszy), weryfikacją efektów uzyskanych w wyniku odbycia praktyk/stażu, zapobieganiem zjawiskom patologicznym w procesie kształcenia, weryfikacją procesu dyplomowania,
- g) analiza raportów z badań przygotowanych przez wydziałowego Koordynatora ds. jakości kształcenia i opracowanie rekomendacji dotyczących działań doskonalących,
- h) współpraca z wydziałowym Koordynatorem przy zapewnianiu skutecznego działania Systemu Doskonałości Akademickiej na poziomie wydziału,
- i) wskazywanie i inicjowanie możliwości doskonalenia jakości,
- j) współpraca z przedstawicielami Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- k) współpraca z prorektorem właściwym ds. kształcenia, uczelnianą radą ds. jakości kształcenia, analitykiem oraz osobami reprezentującymi Uniwersyteckie Centrum Informatyczne przy realizacji działań ukierunkowanych na doskonalenie jakości,
- l) dyskusja nad corocznym raportem o jakości kształcenia przygotowanym przez Koordynatora oraz składanie wniosków i propozycjami działań podnoszących poziom kształcenia.

Dla każdego kierunku studiów Dziekan corocznie powołuje Komisję ds. Jakości Kształcenia. Wydziałowa **Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia** na bieżąco monitoruje programy studiów I i II stopnia. Po zakończeniu roku akademickiego dokonuje przeglądu programów studiów. Do zadań Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia w szczególności należy:

- a) ocena realizacji zakładanych efektów kształcenia,
- b) ocena programów i planów studiów,
- c) przegląd i ocena prowadzących zajęcia, ich kwalifikacji i kompetencji do nauczania przedmiotu,
- d) przegląd i ocena opisów przedmiotów (sylabusów) pod kątem ich zgodności z problematyką przedmiotu, następstwa poruszanych treści, powtarzania treści w ramach różnych przedmiotów,
- e) ocena nakładu pracy studenta i jego relacje z punktami ECTS,
- f) sposób weryfikacji efektów kształcenia - egzaminy i zaliczania przedmiotów,
- g) ocena tygodniowego rozkładu zajęć oraz egzaminów w sesji egzaminacyjnej,
- h) analiza wybranych prac i ocen dyplomowych,
- i) analiza opinii absolwentów,
- j) analiza opinii pracodawców o wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach zatrudnionych absolwentów,
- k) składanie propozycji modyfikacji efektów kształcenia, programów i planów studiów,

l) sporządzanie corocznych raportów i przekazywanie ich do Rady ds. Jakości Kształcenia WNoZiGP z oceną stanu poziomu kształcenia oraz wniosków zmierzających do podniesienia jakości kształcenia na danym kierunku

Wynikiem prac Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia jest propozycja wprowadzenia zmian w efektach uczenia się, programach i planach studiów prowadzonych na WNoZiGP.

Dziekan Wydziału NoZiGP, po zasięgnięciu opinii kolegium dziekańskiego, powołuje specjalną **komisję ds. reformy studiów** na danym kierunku lub utworzenia nowego kierunku. Członkami tych komisji są specjaliści–nauczyciele akademicki, którzy prowadzą swoje działania w ścisłej konsultacji zarówno z gronem studentów i doktorantów, jak i interesariuszami zewnętrznymi. Powołana komisja przygotowuje projekt niezbędnych dokumentów dla nowego kierunku studiów lub projekt zmian dla kierunku prowadzonego przez Wydział zgodnie z obowiązującymi Rozporządzeniami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Uchwałami Senatu UMK i Zarządzeniami Rektora UMK i przekazuje go Wydziałowej Radzie ds. Jakości Kształcenia oraz Samorządowi Studenckiemu na Wydziale NoZiGP. Po wprowadzeniu koniecznych poprawek i uzupełnień komisja przekazuje projekt Dziekanowi, a ten przesyła projekt członkom Rady Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku oraz Rady Dyscypliny Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna w celu zapoznania się z nim. Dziekan na najbliższych Radach Dyscyplin przedkłada projekt uchwały opiniującej zmiany programowe na istniejącym kierunku lub też utworzenie nowego. Głosowanie jest poprzedzone dyskusją. W razie konieczności nanoszone są odpowiednie poprawki. Modyfikacja istniejących kierunków studiów odbywa się w oparciu o odpowiednią uchwałę Senatu UMK.

Studia na określonym kierunku, poziomie, profilu i formie tworzy Rektor UMK w Toruniu na wniosek Dziekana zaopiniowany przez radę dyscypliny naukowej i radę dziekańską po zasięgnięciu opinii Komisji ds. Kształcenia, Rady Uniwersytetu oraz Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. Szczegółową procedurę tworzenia nowych kierunków studiów zawiera Zarządzenie Nr 241 Rektora UMK w Toruniu z dnia 6 listopada 2020 r. (**Załącznik 10.5**).

4. i 5. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów oraz zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia dokonuje **okresowych przeglądów** oraz oceny organizacji procesu dydaktycznego pod względem zgodności programu studiów z opisem zakładanych efektów uczenia się i metodami dydaktycznymi. Członkowie Komisji przeprowadzają też analizę zgodności zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się opisanych w programach studiów z kierunkowymi efektami uczenia się. Monitorują stosowane kryteria i procedury oceny studentów i dokonują oceny stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się. W szczególności Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia monitoruje:

- a) formalną dokumentację procesu dydaktycznego przez prowadzących,
- b) identyfikację oczekiwań studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych oraz ocenę poziomu ich spełnienia,
- c) ankietyzację studentów,
- d) hospitację zajęć,

- e) propozycje działań doskonalących składanych przez pracowników, studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych,
- f) monitorowanie losów absolwentów,
- g) opinie interesariuszy.

Na podstawie ocen końcowych uzyskanych przez studentów z poszczególnych przedmiotów, ocen uzyskanych z prac dyplomowych, średnie z przebiegu studiów oraz wyniki egzaminów dyplomowych Wydziałowa Rada ds. Jakości Kształcenia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia założonych efektów uczenia się na poszczególnych latach i kierunkach studiów. Członkowie Rady, dokonując corocznej oceny jakości kształcenia, uwzględniają opinię absolwentów na temat przydatności efektów uczenia, oceny całego procesu dydaktycznego i wykorzystania umiejętności praktycznych na rynku pracy lub w dalszej edukacji. Ponadto w ewaluacji procesu kształcenia na WNoZiGP, w tym także kierunku geografii, służą Procedury zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMK (**Zał. 10.6**). Finalnie, w wyniku synergicznego działania osób odpowiedzialnych za proces kształcenia na WNoZiGP, procedur uniwersyteckich oraz wydziałowych, ze współpracy z Biurem Karier rokrocznie powstaje Raport o jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi UMK w Toruniu, który jest publikowany na stronach wydziałowych (**Zał. 10.7**). Wszelkie informacje odnośnie jakości znajdują się na stronie internetowej WNoZiGP, w zakładce: jakość Kształcenia (<https://www.geo.umk.pl/student/jakosc-ksztalcenia/>).

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Zgodnie z Wydziałowym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) podejmowana jest stała współpraca WNoZiGP z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która polega na włączeniu interesariuszy zewnętrznych w projektowanie koncepcji kształcenia, kształtowanie oferty dydaktycznej oraz stałe doskonalenie programów studiów. Współpraca ta realizowana jest poprzez konsultacje kierunkowych efektów kształcenia, sylwetki absolwenta oraz programów studiów z interesariuszami zewnętrznymi, konferencje z udziałem pracodawców, przedstawicieli biznesu, zaproszonych ekspertów, współpracę przy organizacji praktyk studenckich oraz prowadzeniu zajęć praktycznych, a także wykorzystanie opinii z praktyk zawodowych jako źródła wiedzy o oczekiwaniach interesariuszy zewnętrznych m.in. odnośnie efektów kształcenia i tematyki prac dyplomowych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wew- nętne	Mocne strony • Nowoczesna infrastruktura badawcza i dydaktyczna obejmująca dobrze wyposażone laboratoria specjalistyczne, pracownie komputerowe, sale dydaktyczne oraz 3 własne stacje terenowe. • Prężnie rozwijająca się kadra naukowo-dydaktyczna, co potwierdza kategoria A w ewaluacji jednostek nauk o Ziemi oraz logo HR Excellence in Research. • Program studiów ukierunkowany na praktyczne stosowanie wiedzy w badaniach geograficznych, z dużą ilością zajęć komputerowych (w tym GIS), zajęć terenowych oraz praktyk i zajęć w różnych instytucjach • Wydziałowy system monitorujący jakość kształcenia, uwzględniający uwagi studentów, pracowników i interesariuszy zewnętrznych. • Zróżnicowana i bogata oferta programów/projektów z UE wspierających wzrost kompetencji nauczycieli akademickich oraz poszerzanie horyzontów studentów, w tym wymiana międzynarodowa	Słabe strony • Zbyt mała liczba godzin dydaktycznych w programach studiów (na poziomie minimów) uniemożliwiająca wprowadzanie dodatkowych przedmiotów obejmujących istotne problemy współczesnego świata. • Mała liczba studentów na studiach ograniczająca pełne wykorzystanie oferty edukacyjnej (przedmioty do wyboru) oraz utworzenie kilku specjalności. • Znaczny odsiew studentów w trakcie studiów • Mała mobilność nauczycieli akademickich oraz studentów. Słabe zainteresowanie programami wymiany akademickiej MOST i Erasmus. Niedostateczna ilość zajęć w języku angielskim. • Duże obciążenie pracowników nauką oraz sprawami organizacyjnymi. Niedostateczne nagradzanie zaangażowania dydaktycznego wykładowców, w ocenach głównym kryterium pozostają osiągnięcia naukowe.

Czynniki zew- nętne	Szanse • Rosnące zainteresowanie wynikami badań geograficznych zwłaszcza z wykorzystaniem nowoczesnych technologii geoinformatycznych (GIS) i teledetekcyjnych w różnych dziedzinach naszego życia i gospodarki. Zwiększenie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. • Udział Wydziału w projekcie Inicjatywa-Doskonałości „Uczelnia Badawcza” w zakresie wsparcia badań, rozwoju infrastruktury badawczej, publikacji wyników badań. • Rozwój współpracy międzynarodowej w zakresie naukowym i kształcenia w ramach YUFE (korporacji 10 uczelni europejskich), nawiązanej współpracy z uczelniami z Chin i Tajwanu oraz uczelniami z Europy środkowo-wschodniej. Udział w międzynarodowych projektach badawczych. • Udział w kolejnych projektach edukacyjnych UE i we współpracy międzynarodowej zwiększających kompetencje nauczycieli akademickich i studentów. • Rozwijająca się współpraca ze szkołami średnimi regionu, zwiększenie promocji studiów geograficznych w społeczeństwie.	Zagrożenia • Zmieniające się przepisy prawa wpływające na jedność geografii (podział na 2 dyscypliny naukowe) oddziałujące na programy studiów i jakość kształcenia. • Niedostateczne finansowanie badań oraz niski wskaźnik sukcesu w pozyskiwaniu środków na badania skutkujące małą konkurencyjnością badań na arenie międzynarodowej, trudnościami w publikowaniu wyników w renomowanych czasopismach i wydawnictwach. Niski poziom płac w szkolnictwie wyższym. • Małe zainteresowanie studiami geograficznymi, niskie wynagrodzenia oraz wypieranie z rynku pracy absolwentów geografii przez niespecjalistów (bez przygotowania geograficznego). Niski poziom przygotowania kandydatów na studia, znaczny odsiew studentów związany z rosnącymi wymaganiami rynku pracy. • Duża konkurencja innych kierunków studiów oferowanych przez uczelnie toruńskie oraz innych ośrodków geograficznych (Gdańsk, Poznań, Łódź, Warszawa) ograniczająca zasięg oddziaływania UMK w zakresie kształcenia geograficznego. • Szybko zmieniające się oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego wymagające dostosowywania treści i programów studiów.
--------------------------------	---	---

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku³

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	19	22	-	-
	II	19	17	-	-
	III	21	13	-	-
	IV	-	-	-	-
II stopnia	I	18	16	-	-
	II	21	7	-	-
Razem:		98	75	-	-

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018	36	17	-	-
	2019	37	17	-	-
	2020	19	16	-	-
II stopnia	2018	27	15	-	-
	2019	18	19	-	-
	2020	8	6	-	-
Razem:		145	90	-	-

³

Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁴

3a. Geografia I stopień (dotyczy programów studiów obowiązujących od 2019/2020 i 2020/2021)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 / 180
Łączna liczba godzin zajęć	1 829
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	122
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	121 ECTS / 1337 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	45 ECTS / 551 godz.
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ w roku akd. 2020/21 100%
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

3b. Geografia I stopień (dot. Programów studiów obowiązujących od 2018/2019)

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 / 180
Łączna liczba godzin zajęć	1 859
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	122
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	121 ECTS / 1307 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	45 ECTS / 551 godz.
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	54
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ w roku akd. 2020/21 100%
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	

3c. Geografia II stopień

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 /120
Łączna liczba godzin zajęć	945
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	85
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	100 ECTS / 930 godz.
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	30 ECTS / 240 godz.
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	81
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	2
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	40
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ W roku akd. 2020/21 100% 2./
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁵

Zajęcia na kierunku geografia są przyporządkowane do dyscyplin: nauki o Ziemi i środowisku, geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna. Prowadzone są wyłącznie studia stacjonarne.

Geografia I stopień

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Geografia I rok			
Wstęp do badań geograficznych	Wykład	30	2
Kartografia i topografia	Wykład, ćwiczenia, ćw. teren.	84	9
Geografia polityczna	Wykład, ćwiczenia	45	5
Geografia ludności i osadnictwa	Wykład, ćwiczenia	60	6
Meteorologia i klimatologia	Wykład, ćwiczenia, ćw. teren.	84	8
Geologia	Wykład, ćwiczenia, ćw. teren.	84	8
Geografia społeczna	Wykład, ćwiczenia	45	3
Ćwiczenia terenowe z geografii społeczno-ekonomicznej	Ćwiczenia terenowe	32	2
Systemy informacji geograficznej	Wykład, ćwiczenia	60	7
Geografia II rok			
Teledetekcja i systemy satelitarne	Wykład, ćwiczenia	45	2
Hydrologia	Wykład, ćwiczenia, ćw. teren.	60	6
Geografia ekonomiczna	Wykład, ćwiczenia	60	4
Zarys ochrony środowiska	Wykład, ćwiczenia	30	3
Geomorfologia	Wykład, ćwiczenia	60	6

⁵Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Gleboznawstwo i geografia gleb	Wykład, ćwiczenia	60	7
Ćwiczenia ogólnogeograficzne regionalne – Polska Północna	Ćwiczenia terenowe	48	3
Analiza jakości środowiska	Wykład, ćwiczenia	45	3
Ćwiczenia terenowe środowiskowe	Ćwiczenia terenowe	72	4
Geografia III rok			
Gospodarka i planowanie przestrzenne	Wykład, ćwiczenia	60	6
Geografia fizyczna Polski	Wykład, ćwiczenia	60	6
Geografia regionalna świata	Wykład, ćwiczenia	90	8
Geografia społeczno-ekonomiczna Polski	Wykład	30	4
Ćwiczenia ogólnogeograficzne regionalne – Polska Południowa	Ćwiczenia terenowe	48	3
Seminarium licencjackie		45	6
Razem:		1337	121

Geografia II stopień

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Geografia I rok			
Geologia a formy krajobrazu	Wykład, ćwiczenia	30	3
Globalne zmiany klimatu	Wykład, ćwiczenia	30	3
Procesy i struktury urbanizacji na świecie	Wykład, ćwiczenia	30	3
Zasoby wodne Ziemi	Wykład, ćwiczenia	30	3
Zasoby glebowe świata	Wykład, ćwiczenia	30	3
Metodyka badań geograficznych	Wykład, ćwiczenia	45	6
Techniki komputerowe i GIS w badaniach geograficznych	Ćwiczenia	30	3
Zmiany środowiska przyrodniczego w Polsce	Wykład, ćwiczenia	60	7

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć	Liczba punktów ECTS
Geografia społeczna stosowana	Wykład, ćwiczenia		3
Meteorologia i klimatologia stosowana	Wykład, ćwiczenia	45	4
Gospodarka wodna	Wykład, ćwiczenia	45	4
Geologia stosowana	Wykład, ćwiczenia	45	4
Teledetekcyjne zobrażenia powierzchni Ziemi	Wykład, ćwiczenia	45	4
Procesy kształtujące powierzchnię Ziemi	Wykład, ćwiczenia	30	4
Laboratorium GIS (do wyboru)	Ćwiczenia	15	2
Seminarium magisterskie	Seminarium	45	6
Geografia 2 rok			
Struktury i procesy gospodarki przestrzennej	Wykład, ćwiczenia	30	3
Aplikacyjne kierunki badań geograficzno-ekonomicznych	Wykład, ćwiczenia	45	4
Geomorfologia stosowana	Wykład, ćwiczenia	45	4
Gleboznawstwo stosowane	Wykład, ćwiczenia	45	4
Zastosowanie geomatyki w geografii	Wykład, ćwiczenia	45	4
Współczesne przemiany społeczno-gospodarcze w Polsce	Wykład, ćwiczenia	45	4
GIS - przedmioty do wyboru:	Ćwiczenia	30	3
Konwersatorium	Seminarium	30	4
Seminarium magisterskie	Seminarium	60	8
		930	100

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć*	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów** (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Across Atlantic, Pacific and Indian Oceans Part One, Old World	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (30)
An Introduction to Virtual Tourism	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (26)
Boom the Baltics! Lithuania, Latvia and Estonia from inside	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (28)
Chasing the Thrill - Adrenaline Tourism	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (29)
From first explorers to a common tourism – a history and transformation of the human activity in the polar regions	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (26)
Geography of Poland: landscape, society and tourism	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (29)
Industrial heritage as a chance for tourism	WYK ĆW TER	Z	stacjonarna	angielski	45 (30)
Landscapes of Balkans and Central Europe	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (21)
Nordic countries - people, space and tourism	WYK	Z	stacjonarna	angielski	50 (26)
Geohazards in the World	WYK	L	stacjonarna	angielski	50 (20)
Global issues of tourism	WYK	L	stacjonarna	angielski	50 (21)
Sacrum & Profanum - Religious and Pilgrimage Tourism	WYK TER	L	stacjonarna	angielski	40 (13)
Across Atlantic, Pacific and Indian Oceans – Part Two, New World	WYK	L	stacjonarna	angielski	50 (13)

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć*	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów** (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Culinary tourism – food around the world	WYK ĆW TER	L	stacjonarna	angielski	30 (19)
Forests of Poland	WYK	L	stacjonarna	angielski	40 (30)
Hunting extremes: severe weather and its record in the natural environment	WYK	L	stacjonarna	angielski	50 (16)
International classification of European soils	WYK ĆW TER	L	stacjonarna	angielski	45 (15)
Let's Rock! - Geotourism and Geoparks	WYK TER	L	stacjonarna	angielski	45 (20)
On the rivers and lakes – secrets of water tourism	WYK TER	L	stacjonarna	angielski	30 (19)
Slow tourism and a city	ĆW TER	L	stacjonarna	angielski	45 (16)
Valorisation of city space for tourism purposes	ĆW	L	stacjonarna	angielski	16(15)

Z – zimowy, L – Letni, WYK – wykład, ĆW – ćwiczenia, TER - teren

*zajęcia ogólnouniwersyteckie dedykowane studentom I i II stopnia geografii

**maksymalny limit studentów na dany przedmiot w roku akademickim 2019/2020

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Zał. III.2.1a, b, c. Program studiów I stopnia (a) i II stopnia (b) od 2019/2020 oraz (c) I stopnia od 2018/2019

Zał. III.2.2. Obsada zajęć na kierunku geografia

Zał. III.2.3. Harmonogram zajęć w semestrze zimowym 2020/2021

Zał. III.2.4. Charakterystyka nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia

Zał. III.2.5. Charakterystyka działań zapobiegawczych

Zał. III.2.6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów

Zał. III.2.7. Wykaz tematów prac dyplomowych

Załączniki do poszczególnych kryteriów:

Kryterium 1:

Zał. 1.1. Uchwała nr 32 Rady Wydziału w sprawie programu studiów pierwszego stopnia na kierunku geografia

Zał. 1.2. Uchwała nr 42 Rady Wydziału w sprawie programu studiów drugiego stopnia na kierunku geografia

Zał. 1.3. Uchwała nr 5 Senatu UMK w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Zał. 1.4. Sylabusy przedmiotów

Kryterium 2

Zał. 2.1a. US.139.2019 wniosek o utworzenie kierunków studiów

Zał. 2.1b. US.139.2019 ws. tworzenia kierunków studiów

Zał. 2.2. ZARZĄDZENIE Nr 16 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 14 lutego 2020 r. w sprawie zasad prowadzenia i rozliczania zajęć dydaktycznych realizowanych przez nauczycieli akademickich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu

Zał. 2.3. REGULAMIN STUDIÓW z dnia 28 sierpnia 2019 r

Zał. 2.4. Organizacja roku akademickiego 2020/2021

Zał. 2.5. Dokumentacja praktyk zawodowych WNoZiGP

Zał. 2.6. Program praktyk geografia

Kryterium 3

Zał. 3.1. Zasady rekrutacji

Zał. 3.2a i b – Procedura dyplomowania w formie kontaktowej (a) i zdalnej (b)

Zał. 3.3. Standardy pracy dyplomowej

Kryterium 4

Zał. 4.1. Publikacje WNoZiGP (2016-2020)

Zał. 4.2. Granty

Zał. 4.3. Podręczniki akademickie

Zał. 4.4. Komisja ds. Jakości Kształcenia na kierunku geografia WNoZiGP

Zał. 4.5. Liczba prac naukowych ze współudziałem studentów geografii 2014-2020 w podziale na pracowników WNoZiGP

Załącznik 4.6. Publikacje ze studentami
Załącznik 4.7. ZR.266.2020.pdf - kryteria oceny okresowej
Załącznik 4.7a. ZR.266.2020 Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna-1
Załącznik 4.7b. ZR.266.2020 - załącznik 24 - Nauki o Ziemi i Środowisku
Załącznik 4.8. Algorytm finansowania katedr (od 2020 r.)
Załącznik 4.9. Stypendia Rektora za publikacje
Załącznik 4.10. Granty dla młodych pracowników_regulamin
Załącznik 4.11. uchwała_2014_13_okresowa ocena pracowników
Załącznik 4.11a. WNoZiGP prac sprawozdanie z naukowej dydaktycznej i organizacyjnej
Załącznik 4.11b. WNoZiGP_prac_ocena i wnioski wydziałowej komisji oceniającej
Załącznik 4.12. Szkolenia-lista POWER

Kryterium 5

Załącznik 5.1. OPROGRAMOWANIE WNoZiGP UMK_2020-2021
Załącznik 5.2. Zbiory kartograficzne
Załącznik 5.3. Audyt niepełnosprawności Lwowska 1
Załącznik 5.4. Regulamin Laboratorium Analiz Środowiskowych (LAS)_2019
Załącznik 5.5. Regulamin Obserwatorium Meteorologicznego
Załącznik 5.6. Zbiory biblioteki uniwersyteckiej

Kryterium 6

Załącznik 6.1. Umowy o współpracy
Załącznik 6.2. Certyfikaty
Załącznik 6.3. Lista obecności_Nauka-Biznes
Załącznik 6.4. Lista obecności_Geometyng
Załącznik 6.5. Geometyng
Załącznik 6.6. FPA
Załącznik 6.7a. ZARZĄDZENIE Nr 43 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 29 marca 2019 r.
Załącznik 6.7b. Program stażu
Załącznik 6.7c. Dziennik stażu
Załącznik 6.7d. Program stażu_harmonogram
Załącznik 6.7e. Program stażu
Załącznik 6.7f. Umowa o staż

Kryterium 7

Załącznik 7.1a. Plakat na otwarcie Polsko-Chińskiego Centrum Badań nad Turystyką
Załącznik 7.1b. Program otwarcia Pol-Chin Centrum str2
Załącznik 7.2a. Tourism Summer Camp 2018
Załącznik 7.2b. Practical_Inform_Tourist_Summer_Camp17
Załącznik 7.3. Conference Asia-Europe
Załącznik 7.4. National Central University in Taiwan (Agenda)
Załącznik 7.5. ДОГОВОР О СОТРУДНИЧЕСТВЕ-Poleski Uniwersytet w Pińsku
Załącznik 7.6. LITUANIAN AND POLISH MEETING
Załącznik 7.7a. UMOWA O WSPÓŁPRACY_TORUŃ-ŁUCK (Ukraine)
Załącznik 7.7b . NPI_NCU_Kaffioyra_Cooperation_agreement_2019
Załącznik 7.8. WNoZiGP_20_21 - oferta przedmiotów anglojęzycznych
Załącznik 7.9. Umowy bilateralne Erasmus+ KA103

Zał. 7.10. Erasmus+ Leaflet - Faculty of Earth Sciences and Spatial Management NCU in Torun - Poland 2020-21

Zał. 7.11. Book of syllabuses - Faculty of Earth Sciences of NCU in Toruń _ for 2020-21

Kryterium 8

Zał. 8.1. Regulamin opiekuna roku

Zał. 8.2. Wykaz opiekunów na studiach stacjonarnych 2020-2021

Zał. 8.3. Działania promocyjne i integracyjne ze studentami

Kryterium 9

Zał. 9.1. Procedura aktualizacji wydziałowej strony WWW

Kryterium 10

Zał. 10.1. Uchwała Senatu UMK Nr 140 w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy

Zał. 10.2. Zarządzenie Rektora UMK Nr 180 w sprawie szczegółowych zadań wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia

Zał. 10.3. Zarządzenie Rektora UMK nr 141 _Księga Jakości UMK

Zał. 10.4. Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia WNoZiGP

Zał. 10.5. Zarządzenie Rektora nr 241_2020_Tworzenie nowych kierunków studiów

Zał. 10.6. Procedury-Zapewnienia-Jakosci-Kształcenia-WNoZiGP

Zał. 10.7. RAPORT_WNoZiGP-Jakość kształcenia 2018_2019